

Katolički list

Zvonik

GOD. XVIII. BR. 7-8 (201-202) Subotica, srpanj-kolovoz (jul-august) 2011. 150,00din

Stoljetna Dužijanica

www.katolicki.org

Proslava 200. broja Zvonika i primopredaja dužnosti urednika

Gerardovo u Somboru

Blagdan bl. Marije Propetog Petković u Subotici

Blagoslov obnovljene kuće za duhovne vježbe
„Domus pacis“

Liturgijska ruha, oprema i pribor.
Sve na jednom mjestu.
Tel.: 024/755-002, Mobitel: 064/130-73-93

Propovijed mons. Stjepana Beretića, na Večernjoj u katedrali-bazilici, 13. 09. 2011.

Rijeka hvale ne prestaje teći

U ovaj večernji sat, dok našem Gospodinu Isusu pjevamo večernje hvale, srdačno Vas pozdravljam, uzoriti gospodine Josipe! S nama slavite stoti rođendan dužijanice. Stotinu godina je prošlo od kada je vrli naš svećenik Blaško Rajić započeo ovakvo slavlje dužijanice u subotičkoj župi svetoga Roka. Pozdravljam i našeg biskupa Ivana zajedno s biskupom skopskim! Pozdravljam bandašicu Đurđu Sudarević s Klise, i bandaša Petra Gakovića iz župe gdje je rođena dužijanica. Radujemo se i maloj bandašici Katarini Piuković i malom bandašu Luki Skenderoviću! Pozdrav dragim vjernicima, svećenicima i svim gostima. Otmjena je dužijanica, ta naša miljenica, a odiše poniznom duhovnošću iskrene zahvale. Ove će večernje pohvale prerasti u sutrašnju raspjevanu Euharistiju. Večeras pjevamo s Davidom: „Obradovah se kad mi rekoše, hajdemo u Dom Gospodnji“. Radost je ući u Gospodnji dom, pa ipak večerašnja nam je radost izvrsnija. Pogledajte, koliko nas je večeras u ovom slavnom Domu Gospodnjem!

Od one prve dužijanice, 1911. godine do danas, djevojke i mladići su ponosni njezini čuvari. Svetkuje i staro i mlado.

Sva srca pjevaju odu radosne zahvale. Slavimo ovdje, u našoj stolnici, gdje su ređeni naši biskupi i svećenici, gdje se ponosno spominjemo svojih korijena. Pod ovim smo se svodovima Bogu radovali, ovdje zahvaljivali. Ovdje se prosilo, ovdje žalovalo. Koliko se puta ovdje čuo himan hvale sliven u veličajne riječi Tebe Boga hvalimo. Večeras zahvaljujemo Bogu za ovogodišnju žetvu i za sve žetve od 1911. godine. Zahvaljujemo za sve naše dužijanice, za sve bandašice i bandaše, za sve bogobojazne vjernike, koji su do danas njegovali dužijancu. Hvala Bogu za prvu našu bandašicu Mariju Prčić. Cijela se vjernička zajednica Grada raduje danas s njezinim ponosnim potomstvom. Dužijancu su naši stari slavili neposredno poslije žetve, kad im je ostajao dalek put do novoga kruha. Trebalo je još puno molitve, staranja i rada, dok se požnjeveno nije našlo u žitnicama. Kolika je seljakova vjera i zahvalnost! Čim je pokosio, na molitvu zahvaljivanja sklopio je ruke.

Hvala Bogu za ratarske ruke. U današnju dužijancu je utkan sav znoj, sav strah i sva skrb za kruh naš svagdanji. Večeras se sjećamo onih naših starih, kojima je nepravda sve otela, u tamnice ih gurnula. Zahvalno vjerničko srce je i tih mračnih godina slavilo dužijancu. Na diku nam je onaj mladi otac kome su zemlju oteli, u tamnicu ga zatvorili, a on je u tamnici molio iz našega molitvenika „Slava Božja“. U molitvi je bio sa svojom obitelji. Moleći promatrao je njive plodne, mislio na bili salaš. Mnogi su tada ostali bez kruha, a vjeru su sačuvali! Večeras će Gospodin Isus priznati našem ocu, našem didi: Čovječe, velika je vjera tvoja! A mi molimo: Gospodine Isuse! Vjerujemo. Umnoži nam vjeru.

Na ovoj smo bačkoj ravnici stasali. Iz crnih brazda ponikosmo. Zlatan nas pijesak subotički rodio. Poslijeratno umiranje naših starih po tamnicama, nije bilo uzaludno. Oni večeras u diki nebeskoj, s nama zajedno hvale Boga, pa se hvala ove putujuće Crkve, udružuje s hvalom proslavljene Crkve u svećani i veliki Te Deum! Nesreće, progónstva i zla, koja su naši preci podnijeli, nisu bila uzaludna. Njihovim je križem učvršćena vjera naša. Njihovim su radom njive rodile. Njihova je vjera rodila bijelim kruhom. Nosimo ponos na predani rad i stamenu vjeru svojih predaka. Služili su životu, a sebe su oplijenili! Obukli su se, poput božanskog nam Učitelja u lik sluga, da rađajući i podižući djecu, ponosno služe životu. Zato su oni veliki u našim srcima.

Večeras molimo za ratara. Požnjeo je i u žitnice spravio pšenicu. Tko će mu dati nagradu za njegove žuljeve i srce njegovo? Ta tko je srce novcem plaćao?! Večeras hvalimo Boga i za našeg dičnog svećenika Blaška Rajića. On je, da se poslužim slikom iz Vašeg sinočnog govora, Uzoriti gospodine, pokrenuo rijeku dužijanice. Tamnovao je, tukli su ga, a vjere mu polomili nisu. Dužijancu nam predao, a ljubav

prema grani bunjevačkoj, ponosnom izdanku hrvatskoga naroda sačuvao je do smrti. Znao je okupiti djevojke, mladiće, svijet, koji je dužijancu unio pod svodove crkve. Blagoslivljamo Boga za svaku bandašicu i bandaša, za sve mlade koji do danas njeguju divno svjetlo ove velike pučke i vjerničke zahvalnice. Zahvaljujemo Bogu za Divojačko društvo, koje je sačuvalo i našem narastaju predalo dužijancu, da rijeka hvale ne prestane

teći. Hala Bogu i za svećeničko srce Alekse Kokića, pjesnika zlatnog klasja, biloga salaša i plodne bačke brazde. Satorio je za ovu našu voljenu zemlju, za ljude ravnice.

Zahvaljujemo Bogu večeras i za našeg župnika i biskupa Lajču, koji je prigrlio dužijancu i predao je svome nasljedniku Matiji. I biskup Budanović je radi imena Isusovoga i ljubavi prema rodu pretrpio tamnicu, progónstvo i mučenje, a vjeran ostao. Teče rijeka dužijanica i zbog mučeničke ljubavi i vjernosti naših predaka, naših svećenika i biskupa. Nadživjela je i krune i republike. I svi mi, s našim biskupom Ivanom nosimo dužijancu u srcu. Večeras pjeva zahvalu Bogu i svako zrno uz molitvu u zemlju položeno, zrno Božjim snijegom od studeni čuvano, vjetrom njihano, kišom zalijevano, suncem grijano, pa u zlatnom klasu dozorilo. Zrno za obiteljski stol, zrno za bijelu hostiju sutrašnje Euharistije. U radosti naše zahvale imamo veliko srce, pa, kako pjeva Krunoslav: „ne zna se što je šire ili duša il' ravnica“. Otvaramo svoju dušu Gospodinu, Kruhu života na molitvu hvale, otvaramo srca pjesmi radosnici, ljepoti i otmjenosti nošnje naše, i jedrini mladosti naše. Otvaramo srca pjesmi, kolu. „Ori, pismo! Tambur, tamburice! Nek se čuju daleko ti žice...! Pjevajmo hvalu Gospodaru žetve uz želju da naša zahvala ne sustane do sljedeće stoljetnice. Amen.

100 godina Dužijance

Dužijanca nije samo običaj, ona je kao rijeka koja teče ...

Blaž Rajić, plebanoš sv. Roke priredio je 6. o. m. (kolo-voza) zahvalnu svečanost prilikom dovršetka žetve. Oko trideset konjanika su dopratili iz polja krasno pleten vinac od žita u crkvu, gdi su ga dočekale enge sa plebanošom koji je posli toga sakupljenoj gomili rekao lipu pridiku. Uveče je pak bila zabava u dvoranama „Pešte“, kao nastavak Dužijance. Zabava je bila dosta krasna i mladež je provela vrlo dobro. Tako je o Dužijanci 1911. godine pisao časopis „Neven“ na 60. stranici kada je objavio vijest pod naslovom „Dužijanca“, u rubrici „Visti iz mista“.

Danas, stotinu godina kasnije, razmišljajući o Dužijanci i zahvaljujući Bogu i našim djedovima što su taj davni običaj Hrvata Bunjevaca s ovih prostora očuvali do današnjega dana, unatoč svim nedaćama koje su ih kroz jedno stoljeće sustizale, slike kao da su iste, jedino je vrijeme drugo.

Radostan sam što u ovoj kolijevci Dužijance mogu posvjedočiti: Bog voli Dužijancu. Svjedoči o tom ovaj prekrasni dan ali i sve ono čime nas je ove godine obdario. Ovogodišnja žetva i urod bili su puno obilniji nego li prethodnih godina. Sva mjesta koja slave Dužijancu očuvao je od nevremena i grada. Doista, Bog voli našu Dužijancu. Ovogodišnje slavlje obilježava i početak novoga stoljeća Dužijance, jer slaveći stotu obljetnicu Dužijance slavi-

mo zapravo sto prvu Dužijancu, rekao je u nedjeljno jutro 14. kolovoza, Rajićev nasljednik **mons. Andrija Anišić**, koji je iz kolijevke Dužijance župe sv. Roka ispratio predvoditelje ovogodišnje Dužijance, bandašicu **Đurđu Sudarević** i bandaša **Petra Gakovića**, malu bandašicu **Katarinu Piuković** i malog bandaša **Luku Skenderovića**, pratiocice bandaša i bandašice kao i bandaše i bandašice iz Tavankuta, Žednika, Đurđina, Bajmoka, Male Bosne, Ljutova, Sombora i Svetozara Miletića koji su predvođeni „Kerskim kraljicama“ u povorci s tridesetak konjanika krenuli put subotičke katedrale. Ondje ih je kao i svake godine dočekao katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** te staratelji Dužijance 2011. **Gabrijel Kujundžić** i **dr. Marko Sente**.

Misno slavlje predslavio je gost ovogodišnje Dužijance, zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić** zajedno s biskupom skopskim **Kirom Stojanovim**, domaćim biskupom **Ivanom Péntesom**, katedralnim župnikom **mons. Stjepanom Beretićem** te svećenicima Subotičke biskupije. Okupljeno mnoštvo vjernika, uzvanike i sve nazočne pozdravio je domaći biskup Ivan poželjevši da nas oko ovoga oltara okupi jedinstvena misao zahvalnosti za kruh svagdašnji i zahvalnost marljivosti i radinosti naših ljudi, koji su Dužijan-

com oduvijek htjeli izraziti združeno značenje suradnje Boga s čovjekom i čovjeka s Bogom.

Kardinalov govor – poticaj na zajedništvo s Kristom i ljudima i svijest o vlastitom identitetu

** Ova subotička euharistija o stotoj proslavi Dužijance, poziv je svima nama na dosljednost kršćanskoga života u svakidašnjici*

Govoreći o jubilarnom slavlju Dužijance, kardinal Bozanić rekao je kako nam ono govori o kruhu kao plodu Božjega dara i ljudskoga rada, o vjerničkoj zahvalnosti Bogu za

plodove žetve. *Dužijanca je društveno i narodno slavlje, međutim, ona je u svom temelju duboko vjersko slavlje. Ona je nastala u duši i srcu koje je željelo očitovati svoju zahvalnost Bogu za plodove žetve. Svaka sveta misa, svaka euharistija je molitva hvale i zahvale Bogu po Isusu Kristu u Duhu Svetom, rekao je kardinal. Kršćanstvo je bilo i ostaje kvasac promjena ljudskoga društva. Naime, kršćanstvo u sebi nosi snagu promjene društvenih odnosa, ne kao plod ljudske politike i*

političkih dogovaranja, nego kao nutarnju snagu koja mijenja ljudsko srce, a ta snaga pokrenuta je euharistijom Crkve, dodao je kardinal.

Istaknuvši da je tijekom proteklih sto godina slavlje Dužijance trebalo izdržati i nespornost, zabrane i prijetnje, kardinal je rekao kako u vjernosti i povezanosti s Bogom živi istina do koje ne može doprijeti ni jedna vanjska zabrana, nasilje nad savjestima ili neistina pretočena u zemaljsku ideologiju. *Biti nenavezan na zemaljsko, zbušnjvalo je, zbuñjuje i zbuñjivat će svaku zemaljsku silu. Takav je stav vodio kršćane pred silnike, a ponižavanja, ne odstupanja od istine i mučenička smrt, samo su pojačavali snagu govora euharistije i uskršnuća, naznačio je propovjednik.*

Onaj tko živi za drugoga, a ne za sebe, postaje euharistijskim čovjekom koji mijenja svijet. Kršćanin i kršćanka u svijetu su znak pretvorbe koja se događa na našim oltarima, u našim zajednicama. Ova subotička euharistija o stotoj proslavi Dužijance, poziv je svima nama na dosljednost kršćanskoga života u svakidašnjici, na poštivanje nedjelje kao dana Gospodnjega, rekao je kardinal. Govoreći nadalje o euharistiji, pojašnio je kako nas upravo ona pita o svagdašnjim izborima, od onih najslabijih kao što je otajstvo života, do svakidašnjih

i najjednostavnijih navika pred koje možda nikada nismo stavili svjetlo evanđelja i euharistije. Pred drugima, ali i pred nama samima, kada će se naći osobni probitak koji je nepošten, euharistija govori jezikom koji odbacuje sebičnost. Pred svakim tko će htjeti posegnuti za životima mladih i djece, nudeći im odgoj koji proturječi istini euharistije, ona poučava poniznosti i jasnoći u našoj odgovornosti. Pred onima koji će Crkvu gurati na margine društva, euharistija će progovoriti zajedništvom ljudi koji su našli istinu svoga života, i koji javno svjedoče da bez euharistije, bez dana Gospodnjega, ne mogu osmisliti svoj život.

*** Dužijanca predstavlja hrvatsku tradiciju, to bogatstvo duha vaših predaka**

Kad je riječ o identitetu, temeljno pitanje nije tko sam nego zapravo komu pripadam. Nitko od nas nije otok i svi smo mi nakalemljeni na neki trs iz kojega crpimo životne sokove. U prvom redu za nas je to Isus Krist. Zajedništvo s Kristom uključuje još jednu bitnu odrednicu našega identiteta a to je Crkva, naznačio je kardinal, dodajući da smo, ako smo sjedinjeni s Kristom, nužno u zajedništvu s braćom i sestrama koji su isto tako jedno s Njime. Svaki je krštenik pozvan živjeti po uzoru na Krista i Njega donositi drugima primjerom i naviještanjem. Vjera nikako ne može biti privatna stvar pojedinca, kako su nas uporno uvjerali u doba komunizma, rekao je kardinal.

Osim pripadanja Kristu i Crkvi, svatko od nas je ukorijenjen i u konkretni narod. Slikovito je to, aludirajući na prve stranice Biblije, izrazio jedan hrvatski teolog i pjesnik, rekavši kako je svaki čovjek stvoren od zemlje, ali od one zemlje na kojoj je rođen. Svi smo mi dio jednoga naroda, koji ima svoj jezik, tradiciju, baštinu koju su nam namrli naši pređi. Ovdje u Subotici, u Bačkoj, i Dužijanca predstavlja hrvatsku tradiciju, to bogatstvo duha vaših predaka.

Nedavni je rat zatvorao mnoge odnose, ali mi vjernici ne želimo tu stati i s time se pomiriti. U Bačkoj ekumenizam, ekumenski susreti i slavlja put su na kojem treba postojano ustrajati. Želimo liječiti rane, ići jedan drugome ususret, širiti obzorje povjerenja, dobrote i uzajamnoga poštivanja. U tom poštivanju drugoga, važno je biti svjestan i vlastitoga identiteta i pripadnosti vlastitom narodu, njegujući zdrav ponos koji se ne postavlja oholo iznad drugih. Trebamo promicati zdravo rodoljublje i domoljublje koje ne isključuje i ne ugrožava nikoga, kao i zdravo samopouzdanje koje u slobodi mirno očituje tko je, što i komu pripada. To vrijedi za sve hrvatske vjernike na ovoj zemlji, jer će teško poštivati drugoga onaj koji sebe ne prepoznaje, zaključio je kardinal Bozanić.

U prinosu darova prinesena je, uz plodove zemlje i vino i kruh, i „kruna“ ovogodišnje Dužijance koju je izradila slarmarka **Jozefina Skenderović**, a okolni bandaši i bandašice prinijeli su na oltar slike i simbole svojih dužijanaca. Pjevanje su predvodili združeni subotički zborovi uz pratnju orkestra pod ravnanjem **Miroslava Stantića**, i glazbenu pratnju **mr. Kornelija Vizina** i s. **Mirjam Pandžić**.

Povorka ponosa i tradicije

Nakon misnoga slavlja formirana je povorka u kojoj je ove godine sudjelovalo mnoštvo mladih i djece odjevenih u tradicionalnu bunjevačku nošnju. Svi koji su došli vidjeti bogatstvo ali i ponos zbog običaja koji se održao kroz cijelo jedno stoljeće, osim autentične bunjevačke nošnje među kojima su neke stare i više desetaka godina, mogli su vidjeti ša-

renilo narodnih nošnja predstavnika kulturne baštine različitih krajeva iz zemlje i inozemstva. Nazočnima su svoje nošnje, ples i glazbu predstavila kulturno-umjetnička društva iz Hrvatske, Mađarske, Makedonije, Grčke, Austrije. U povorci su bili i svi živi bandaši i bandašice u proteklih stotinu godina, među kojima je bila i najstarija živa bandašica Dužijance iz davne 1946. godine, **Roza Vuković**, kao i **Mate Dulić** i **Vita Skenderović** koji su bili jubilarni, 50. bandaški par 1961. godine.

Kruh od novoga brašna

Nakon što je bandaš Petar domaćinu salaša **Davoru Šimiću** uz domaćicu **Dajanu Šimić** predao vijenac ispleten od novoga roda žita, bandašica Đurđa uručila je gradonačelniku **Saši Vučiniću** u nazočnosti predsjednika Organizacijskoga odbora Dužijance 2011. **Davora Dulića**, kruh ispečen od novoga brašna. Zahvaljujući na primljenom kruhu kojega je pokazao na sve četiri strane grada, gradonačelnik je istaknuo kako Dužijanca u svojoj srži nudi i njeguje najljepše osobine svakog čovjeka, vrjednoću i zahvalnost Bogu i zahvalnost čovjeku pored njega na onomu što su zajednički stvarali i zajednički poželi. Dužijanca u sebi nosi vrjednute koje moraju trajati i crtu zajedništva. *Upravo je zajedništvo bio cilj kada se prije sto godina Dužijanca proslavila prvi put. Te vrijednosti i vrjednoća postojala je i ranije, ali je bila u domovima, a prije sto godina na inicijativu Blaška Rajića organizirano je zajedničko slavlje. Ako je cilj bilo zajedništvo, neka nam i ovogodišnja Dužijanca bude motiv za zajedništvo u narednih sto godina koliko ćemo još sigurno slaviti Dužijancu.*

*Vojvodani nikada i nisu tražili da im se nešto daruje, nego su uvijek tražili šansu da u miru vrijedno rade, pošteno žive i da svojim radom stječu egzistenciju za sebe i svoju obitelj. Dužijanca svjedoči o odnosu čovjeka ravnice prema Bogu. O odnosu kojega odlikuje skromnost i smjernost, te odsustvo bahatosti i pohlepe, koja prijeti razoriti svijet. Dužijanca oslikava svu ljepotu, bogatstvo i raznolikost Subotice, Bačke, Vojvodine, rekao je obraćajući se nazočnima predsjednik Vlade AP Vojvodine **dr. Bojan Pajtić**.*

Gosti na misi

Među brojnim gostima ovogodišnje Dužijance bili su u ime predsjednika Republike Srbije **Borisa Tadića**, koji je i generalni pokrovitelj ovogodišnje Dužijance, predsjednik Vlade AP Vojvodine **dr. Bojan Pajtić**, republički ministar kulture, informiranja i informacijskog društva **Predrag Marković**, predstavnici pokrajinskih tijela i lokalne samouprave, Hrvatskog nacionalnog vijeća, Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, te predstavnici veleposlanstva i konzulata Republike Hrvatske i Republike Mađarske.

Svečana večernja molitva

Svečana Večernja na kojoj je sudjelovao i kardinal **Josip Bozanić** sa svojim domaćinom biskupom **Ivanom Pénzom** i biskupom skopskim **Kirom Stojanovim**, održana je 13. kolovoza u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije, a predvodio ju je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. Na početku molitve kardinala Bozanića i okupljene svećenike, redovnike, redovnice i vjernike pozdravio je biskup subotički Ivan. On je u svom pozdravu kardinalu Bozaniću istaknuo kako je ovdje kao pastir i prvi biskup, uistinu u ime Gospodnje. *Ljubav, koju dokazujete prema našoj mjesnoj Crkvi je temelj osobite zahvalnosti i povezanosti. Ovo je druga Dužijanica kojom predsjedate, ali je ova jedinstvena, jer je jubilara. Vaša prisutnost postaje temeljem ulaska u drugo stoljeće Dužijance, sa dvije tako značajne kreposti, kao što su marljivost i zahvalnost. Bili ste domaćin Svetoga Oca Benedikta XVI., u pastoralnom posjetu Zagrebu. Ugostili ste Petra naših dana. Stoga smo još više radosni, što u Vašem srcu sigurno odjekuje taj posjet. Očekujemo da nam prenese snagu doživljaja i poruke toga susreta. U ime Crkve Subotičke, Crkvi Zagrebačkoj kličem dobrodošlicu: Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje*, rekao je biskup.

Prigodnu propovijed kao i svake godine izrekao je mons. Beretić (opširnije na 3. stranici *Zvonika*). U svom obraćanju nazočnima kardinal Bozanić je ukazao na divnu poveza-

nost Crkve i obitelji a osobito na značaj Dužijance za mlade. *Danas pozdravljajući se s bandašima i bandašicama svatko je od njih spomenuo godinu kad su bili bandaš i bandašica. Osjetio sam da je to u njima ostavilo duboki trag. Razumio sam da je Dužijanica posebno slavljem mladih. I zato je Dužijanica ondje gdje se slavi posebna prilika za Crkvu jer okuplja mlade koji pronalaze smisao svoga života u radu, u suradnji Bogu, dajući mu hvalu i iskazujući zahvalu na njegovim darovima*, zaključio je kardinal te pozvao sve okupljene da čuvaju svoj vjernički identitet koji svoju snagu najviše crpi iz zahvale Bogu i tako se otvara njegovu blagoslovu.

Pjevanje su predvodili združeni subotički zborovi pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**. Nakon kardinalova pozdrava, združeni zborovi uz pratnju orkestra pod ravnanjem **Miroslava Stantića**, otpjevali su po prvi put u subotičkoj katedrali Mozartov „Te Deum“. /A. A./

Hvala Blašku Rajiću za Dužijancu

U poslijepodnevnom satima na „Kerskom groblju“ bandaš i bandašica su položili vijenac od pšenice i cvijeće na grob mons. Blaška Rajića. Predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance Davor Dulić pročitao je odlomak iz knjige Sirahove koji veliča pretke. Mons. Andrija Anišić blagoslovio je grobnicu Blaška Rajića koju je za tu zgodu obnovio Organizacijski odbor Dužijance 2011. a pjesmu u čast Blaška Rajića koju je napisala njegova naćakinja, redovnica s. M. Blaženka Vojnić Mijatov, pročitao je načelnik Pastoralnog vijeća župe sv. Roka **Lazar Cvijin**. Na kraju se okupljenim poštovateljima Blaška Raića obratila kćerka njegove najmlađe naćakinje koja je zahvalila župniku i predsjedniku Organizacijskog odbora na obnovljenoj grobnici ali i na svemu što čine da duh njihovog ujaka bude tako živo prisutan na Dužijanci i danas.

Mladi – postanite graditelji novoga svijeta

Obraćajući se mladima, ali i svima koji su se okupili u Bandašicinom kolu, biskup skopski msgr. Kiro Stojanov rekao je kako njihov život, rad i zabava, pripadaju njihovom vremenu – našem vremenu. *Učinite ga sebi i nama lijepim. Pred vama je budućnost. U svaki segment svoga života, unosite mladenački elan, optimizam i vjeru, da se uvijek može i više i bolje. Preuzimajte polako, veliku odgovornost za društvo i Crkvu. Obnovljeni snagom zajedništva, postanite graditelji novoga svijeta – drukčijeg svijeta, koji je utemeljen na istini, na pravdi, na solidarnosti, na ljubavi. Dragi mladi, neka vam je lijepa ova večer, puna radosti i mladosti. Riječ „kolo“ u sebi nosi pojam skladnoga, povezanoga, suradničkoga. Stoga, neka i ovo Kolo, koje je sada ples, bude i u životu znak vaše sloge i radosti*, zaključio je biskup Kiro.

Tijekom ovogodišnje proslave Dužijance, izrečeno je mnoštvo riječi koje svjedoče o dubokoj zahvalnosti za običaj kojega smo unatoč poteškoćama tijekom jednoga stoljeća očuvali. Dao Bog da riječno korito Dužijance nikada ne presuši i da ona svojim tijekom, zahvaljujući onima koji ljubav prema njoj njeguju u svojem srcu, nastavi teći i narednih stotinu godina.

Kruna

Krunu ovogodišnje Dužijance izradila je **Jozefa Skenderović** a posvećena je Godini obitelji i stotoj obljetnici Dužijance. U velikom srcu nalazi se hostija sa znakom IHS, iz hostije se razliježu zrake koje simboliziraju život koji daje Euharistija. Srce se nalazi na postolju koje simbolizira kruh i na njemu su ispisane godine 1911.-2011. Na vrhu srca je znak susreta hrvatskih katoličkih obitelji s Papom Benediktom XVI. koji predstavlja križ i obitelj.

Dužijanca bez crkve, bez vjere, nije dužijanca

Okolne Dužijance

... u Starom Žedniku

Dužijanca u Starom Žedniku, zahvala Bogu za bogat urod pšenice i kruh svagdašnji, održana je u nedjelju, 17. srpnja.

Sveta misa zahvalnica počela je svečanom povorkom koja je krenula iz župnog stana. Mnoštvo mladih obučenih u narodnu nošnju, narod i svećenici sačekali su ovogodišnje nositelje Dužijance bandaša **Marka Majlata**, bandašicu **Danijelu Ivanković**, malog bandaša **Luku Horvackog** i malu bandašicu **Mariju Pančić**. Na ulasku u crkvu prošlogodišnji bandaš i bandašica predali su predvoditeljima krunu ovogodišnje Dužijance, te kruh od ovogodišnje pšenice. Nakon ulaska u crkvu sve prisutne su pjesmom dočekale i pozdravile žedničke kraljice. Svetu misu zajedno su vodili vlč. **Miroslav Orčić**, vlč. **Marinko Stantić** i župnik domaćin vlč. **Željko Šipek**. Misno slavlje uzveličali su članovi Zbora svetog Marka. Misnom slavlju nazočio je zamjenik gradonačelnika Subotice **Pero Horvacki** kao i ovogodišnji gradski bandaš i bandašica **Petar Gaković** i **Đurđa Sudarević**. Navečer u 19,30 započelo je Bandašicino kolo kojem je prethodio prigodni program, nastup mlađe i starije skupine folklorša iz Žednika i nastup članova „Bunjevačkog kola“, a nakon toga nastavljeno je druženje uz glazbu.

Ovogodišnjoj proslavi Dužijance u Starom Žedniku prethodila je trodnevica, a u petak su misno slavlje svojim nastupom uzveličali VIS „Markovi lavovi“. /**V. Kujundžić**/

... u Bajmoku

Svečanost dužijance u Bajmoku održana je u nedjelju, 17. srpnja, u crkvi Svetog Petra i Pavla.

Žetveno slavlje započelo je dolaskom povorke karuca sa sudionicima žetvenoga slavlja odjevenim u svečane narodne nošnje. Predvoditelji risara i risaruša, bandašica **Violeta Stantić** i bandaš **Renato Žarić**, donijeli su sliku od slame, na kojoj je ovoga puta predstavljeno zajedništvo obitelji. Svečanu svetu misu predvodio je mjesni župnik vlč. **Zsolt Bende**, ukazavši u svojoj propovijedi na značaj molitve i svakodnevne zahvalnosti za Božju milost te rekao kako nas Bog poziva da i kroz žetveno slavlje pokažemo svijetu da se i na ovaj način može slaviti žetva, plodovi i sve što je dar od Boga,

da možemo sa zahvalnošću doći u crkvu i izreći hvalu Gospodinu. Misno slavlje uljepšano je pjevanjem župnog zbora i mladih u narodnim nošnjama, koji su se ujedno uoči Dužijance redovito okupljali čistiti žito kako bi ukrasili crkvu vijenicima ispletenima od žita. Nakon svete mise, u dvorištu župe mladi su zaplesali neke od tradicionalnih bunjevačkih narodnih plesova, a žetveno slavlje nastavljeno je navečer, kada je, već uobičajeno održano Bandašicino kolo. /**M. Matković**/

... u Lemešu

Dužijanca u Lemešu već je po tradiciji trajala četiri dana, a centralna proslava na svetoj misi bila je u nedjelju 24. srpnja.

Organizator Dužijance je bio HBKUD „Lemeš“. U četvrtak je bila svečana sveta ispovijed bandaša, bandašica, članova udruge i vjernika, a u petak je u velikoj dvorani Mjesne zajednice bilo predstavljanje knjige „Lira naiva 2011.“. Svoje su stihove čitali pjesnici iz Sombora, Subotice, Čonoplje, Alekse Šantića i naravno domaćini – Lemešani. Posjetitelji su mogli vidjeti slike nastale na trećem sazivu kolonije „Ivan Gundić Čiso – Dalmata“ koju organizira HKD „Vladimir Nazor“ iz Stanišića. U subotnjem programu u Domu kulture izveden je svojevrsni igrokaz pod nazivom „U avliji kod bače i nane, a potom su predstavljeni i novi bandaši: mali bandaš **Petar Babić**, mala bandašica **Sandra Ačaj**, veliki bandaš **Željko Zelić**, a velika bandašica **Sonja Bagi**.

U nedjelju u crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u poslijepodnevним satima bila je središnja svečanost lemeške Dužijance. Svečanu povorku predvodili su bandaši i bandašice, koji su na oltar na blagoslov donijeli kruh i krunu. Svečanu svetu misu je predvodio župnik iz Odžaka i Apatina **Jakob Pfeifer** uz koncelebraciju đakona **Stipana Periškića** iz Bačkog Monoštora i mjesnog župnika **Antala Egedija**.

Dužijanca 2011.

Svojim pjevanjem ovu su misu uljepšali dječji crkveni zbor i pjevački odjel domaćina. Nakon svete mise svi su zajedno još jednom zahvalili Bogu na darovima žetve molitvom kod križa. Svečana povorka je nastavila s kruhom i krunom do Mjesne zajednice. Tamo ih je dočekaio predsjedavajući mjesnog vijeća **Aleksandar Vidaković** kome su bandaš i bandašica predali blagoslovljen kruh i krunu. Program je nastavljen u Domu kulture gdje su gosti KPZH „Šokadija“ iz Sonte priredili kraći kulturno-umjetnički program. Uslijedila je večera iz druženja uz tamburaše. /**Lucia Tošaki**/

... u Tavankutu

Svečanost svršetka žetvenih radova obilježena je u Tavankutu u nedjelju, 24. srpnja, procesijom do župne crkve Srca Isusova.

Mnoštvo mladih i djece odjevenih u narodne nošnje, risari i risaruše na karucama okićenim novim žitom, te bandaš i bandašica, **Marinko Francišković** i **Sandra Jakovčević**, došli su zahvaliti Bogu za darovani kruh. Misno slavlje predvodio je vlč. **Marijan Vukov** iz Novog Sada, uz koncelebraciju tavankutskoga župnika **preč. Franje Ivankovića**. Vlč. Vukov u prigodnoj je propovijedi ukazao na potrebu svakodnevnih iskrene zahvalnosti Bogu za plodove rada koje nam daruje, te je rekao kako se „možemo zapitati – ima li smisla zahvaljivati

kada urod na našoj njivi nije onakav kakav smo očekivali? /.../ Budimo uvjereni da, ako nam Bog i ne usliši ono za što molimo, dat će nam zasigurno snage za nešto drugo, što je bolje od onoga što smo mi zaželjeli“, poručio je, među ostalim, u svojoj propovijedi vlč. Marijan Vukov. Proslava tavankutske Dužijance nastavljena je navečer u dvorištu župe, gdje je priređeno „Bandašicino kolo“, koje je, kao i svake godine, okupilo brojne ljubitelje ove žetvene manifestacije.

U okviru Dužijance i ove je godine održana Prva kolonija naive u tehnici slame (opširnije o tome u priredbama koje prate Dužijancu 2011.).

... u Somboru

Sedamdeset i sedma po redu tradicionalna žetvena svečanost, zahvala Bogu za žito, kruh i plodove zemlje – Dužionica, u organizaciji HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora, održana je u nedjelju, 31. srpnja.

Uvod u centralnu proslavu bila je večer prije, u subotu 30. srpnja, kada je u Hrvatskom domu priređen kulturno-umjetnički program u kojem su sudjelovali domaćini i gosti iz Tolise u Bosni i Hercegovini. Pozdravljajući nazočne, predsjednik HKUD-a „Vladimir Nazor“ **Mata Matarić** podsjetio je da Dužionica ne traje tek nekoliko dana, već da zapravo traje cijele godine, te dodao kako ovu svečanost nitko ne bi trebao svojatati. „Dužionicu neki svojataju i kažu da je to samo bunjevački običaj, a da baš i nije običaj Hrvata. Mi smo

prošloga tjedna bili na žetvenim svečanostima, odnosno Dužionicu u Zaprešiću, pa sad vi vidite čija je to svečanost. Ne možemo lokalno promatrati ovu zahvalu Bogu. Smatram da je to panonska Dužionica u kojoj i naše društvo aktivno sudjeluje. Sedamdeset i sedmi put mi zahvaljujemo za plodove zemlje, stoga nitko nema pravo Dužionicu svojatati, ali je ima pravo slaviti“, naglasio je **Mata Matarić**.

Uslijedio je program u kojem su se na pozornici smještivali domaćini i gosti iz Tolise. U programu je sudjelovala i literarna sekcija, te pjevači pod ravnanjem **Tereze Zujčić**. Urednik lista „Mirosljub“ **Alojzije Firanj** predstavio je novi, ovogodišnji treći broj, a pedeset i peti od početka izlaženja. Pročelnik sportske sekcije **Pavle Matarić** predstavio je ekipu veslača „Salašari somborski“ koji će sudjelovati na 14. maratonu lađa na Neretvi. Pred sam kraj programa predstavljani su i ovogodišnji bandašica i bandaš: **Cecilija Pekanović** i **Petar Firanj**, oboje iz Nenadića.

Sudionici i gosti Dužionice, su u nedjelju 31. srpnja, sudjelovali na svečanoj svetoj misi u crkvi Presvetog Trojstva koju je predvodio **preč. Josip Pekanović** u koncelebraciji s karmelićaninom **o. Bernardinom Vizsmegom** i župnikom župe Sveti Križ u Somboru vlč. **dr. Marinkom Stantićem**. Župnik je blagoslovio kruh kojeg su bandaš i bandašica potom ponijeli u Županiju.

Nakon svete mise zaigralo se kolo na Trgu Presvetog Trojstva, a potom su sudionici ovogodišnje Dužionice pošli do Županije, gdje ih je primio gradonačelnik **Nemanja Delić**. Njemu je kruh uručila bandašica **Cecilija Pekanović**.

Nakon prijama, sudionici Dužionice su uz pratnju tamburaša zaigrali i ispred Županije, a potom su svi zajedno pošli u Hrvatski dom, gdje je priređen ručak. Predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća **dr. Slaven Bačić** predstavio je kampanju pred popis stanovništva 2011. godine u Srbiji koja je naslovljena „Izjasni se HRabro“ te je pozvao hrvatsku nacionalnu zajednicu da se na popisu stanovništva izjasne za ono što jesu – Hrvati. „Tužno je bilo vidjeti u crkvi i kod gradonačelnika dvije Dužionice, dva kruha, dvije bandašice i dva bandaša, jer sam siguran da svi pripadamo istomu stablu. Bili ste hrabri devedesetih godina, bili ste hrabri i danas kada je trebalo u crkvi stajati s predstavnicima onih struktura zbog kojih smo bježali od mobilizacije i koji su bili na strani onih kojima se sada sudi u Hagu. Ostali smo hrabri i tada, ostali smo hrabri i danas. I zato, izjasni se hrabro na popisu stanovništva: izjasni se da si Hrvatica, izjasni se da si Hrvat“, rekao je **Slaven Bačić**. Nazočne je ohrabrila i konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Vesna Njikoš Pečkaj**. Osim spomenutih, svečanosti Dužionice su nazočili i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, predstavnici Hrvatske matice iseljenika, predstavnici Crkve i hrvatskih kulturnoumjetničkih društava i udruga. /**Zlatko Gorjanac**/

... u Maloj Bosni

Vjernici župe Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni u nedjelju 31. srpnja proslavili su svoju Dužijancu svečanom sv. misom koju je predvodio vlč. Josip Kujundžić iz Vajske, uz koncelebraciju mjesnog župnika vlč. Lazara Novakovića.

U župnoj crkvi ukrašenoj novim žitom, mladi u narodnim nošnjama, risari i risaruše, dočekali su bandaša i bandašicu Vladimira Temunovića i Slađanu Gabrić, te malene bandašice i bandaša Katarinu Ivković, Manuelu Stantić i Tomislava Đukića. Oni su donijeli sliku od slame na kojoj je prikazan simbol obiteljskoga zajedništva, a koju je izradila slamarca Katarina Skenderović iz Male Bosne.

U prigodnoj propovijedi vlč. Kujundžić ukazao je vjernicima da molitva nije samo tražiti, nego i zahvaljivati Bogu. „Koliko je samo njih danas trebalo doći i zahvaliti za kruh koji su skinuli s njiva i napunili ambare, ali su zaboravili tko im je darovao taj kruh i zaboravili malo napuniti i ambare svoje duše. Nažalost, često samo molimo 'Daj, Bože', ali postoji i molitva zahvalnosti Bogu za sve što nam se daruje, koju ne smijemo zanemariti“. Žetveno slavlje nastavljeno je navečer u prostorijama župe, gdje je održana akademija u sklopu koje su mladi župljani i VIS „Ritam vjere“ priredili pjesničko-glazbeni program, a zatim je u dvorištu župe održano i tradicionalno Bandašicino kolo. /M. Matković/

... u Ljutovu

Dužijanca u Ljutovu, čiji su domaćini već tradicionalno, bračni par Ruža i Antun Juhas, održana je 7. kolovoza u Domu kulture.

Mladi u narodnim nošnjama predvođeni bandašom i bandašicom Darijanom Bačićem i Dajanom Sloboda, te malim risarima Ivanom Rudićem Vranićem i Dajanom Sarić, uputili su se od domaćina u Domu kulture na svečanu misu koju je predvodio tavankutski župnik preč. Franjo

Ivanković. On je u prigodnoj propovijedi istaknuo, među ostalim, da se dužijanca treba slaviti uz zahvalnost Bogu za darovani kruh.

„Dužijanca u Ljutovu dugo je slavljena bez svete mise. U posljednjih desetak godina mještani Ljutova potrudili su se da dužijanca dobije i svoj crkveni dio, jer ona bez crkve, bez vjere, nije dužijanca. Naš čovjek uvijek je bio vjeran Bogu i to je ono što ga je očuvalo kroz tolike godine u ovoj lijepoj tradiciji. Naš čovjek prepoznao je kroz povijest da ne može bez Boga očekivati plodnu njivu i lijep urod. Stoga se, i nakon najteža posla, našlo vremena i veseliti, ali ponajprije dati Bogu hvalu“, rekao je u svojoj propovijedi preč. Franjo Ivanković.

Nakon misnog slavlja, bandaš i bandašica uručili su domaćici Ljutovačke dužijance kruh od novoga žita, a nakon toga priređen je glazbeni program u kojemu su nastupili risari i risaruše, tamburaši HKUD-a „Ljutovo“. U sklopu programa dužijance, sakupljač narodne baštine Alojzije Stantić predstavio je mještanima Ljutova svoju nedavno objavljenu knjigu „Ris i obiteljska dužijanca u subatičkom ataru“, nakon čega je upriličeno Bandašicino kolo.

... u Đurđinu

Proslava dužijance u Đurđinu počela je u nedjelju, 7. kolovoza svečanom svetom misom u župnoj crkvi Svetog Josipa Radnika, gdje je mnoštvo djece i mladeži obučenih u narodnu nošnju, dočekalo ovogodišnjeg bandaša Ivana Marcikića i bandašicu Dunju Ivković Ivandekić, te malog bandaša Marka Zubelića i malu bandašicu Mirjanu Milodanović.

Oni su kao zahvalu donijeli sliku od slame, rad Marije Vidaković, a kao zahvalu za plodnu godinu kruh od ovogodišnjeg žita. Misno slavlje predvodio je mons. mr. Andrija Anišić, uz koncelebraciju župnika vlč. Lazara Novakovića, vlč. Željka Šipeka, vlč. Miroslava Orčića i vlč. Mirka

Štefkovića. Misnom slavlju, među ostalima, prisustvovali su dogradonačelnik Grada Subotice Pero Horvacki, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance Davor Dulić, kao i gradski bandaš i bandašica Petar Gaković i Đurđa Sudašević.

Proslava dužijance nastavljena je u večernjim satima akademijom na kojoj su recitatori govorili pjesme posvećene Dužijanci i žetvenim radovima, a zbor mališana, pod vodstvom Verice Dulić, uz pratnju tamburaša HKPD-a „Đurđin“ pod vodstvom profesora Vojislava Temunovića, i gostujućih tamburaša, svojom pjesmom uljepšao je ovu akademiju u kojoj je sudjelovalo četrdesetero djece. Potom je uslijedilo Bandašicino kolo u dvorištu župe koje je i ove godine okupilo veliki broj mladeži iz Đurđina i okolnih mjesta.

V. Kujundžić

Kulturom čuvamo tradiciju

U čast stote obljetnice dužijance, u Subotici i okolicama priređene su brojne priredbe od kojih neke izdvojamo kako bismo pokazali kako se zahvalnost Bogu za kruh svagdanji iskazuje slikom, riječju, glazbom, filmom i svime što čovjeka obogaćuje.

Preskakanje ivanjske vatre u Đurđinu

Na salašu Vlatka i Vesne Vojnić Purčar u Đurđinu, 25. lipnja demonstriran je nekadašnji običaj Hrvata Bunjevaca „Priskakanje ivanjske vatre“.

Organizacijski odbor „Dužijance 2011.“ uključio je mlade u ovaj događaj kako bi što realnije nazočnima prikazao kako je to nekada bilo na salašima. Prema vjerovanju, ivanjska vatra tjera zle sile, nesreću i bolesti, a gar od ivanjske vatre posipa se po njivi da ljetinu zaštiti od groma, grada i vatre. Više o značaju ivanjske vatre govorio je **Alojzije Stantić** a nakon toga, mladi su članovi HKC-a „Bunjevačko kolo“ i HKPD-a „Đurđin“ obučeni u narodnu nošnju, a djevojke s vjenčićima na glavi, preskakali vatru. Nakon demonstracije nekadašnjeg običaja mladi su se uhvatili u kolo i plesali oko vatre.

Poštanske marke s motivima Dužijance

U okviru programa proslave 100. godina Dužijance, na svečanosti u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici su 1. srpnja, predstavljene su poštanske marke s motivima te žetvene svečanosti.

Na markama su se našle maketa katedrale sv. Terezije Avilske izrađena od slame koju su izradile **Kata Rogić** i **Mara Ivković Ivandekić** 1973. godine, te kruna koju je povodom jubileja Dužijance izradila slamarka **Jozefa Skenderović**. Serija maraka sadržat će i vinjete izrađene na osnovi fotografija **Augustina Jurige** na kojima su predstavljeni risarski radovi i drugi običaji vezani za Dužijancu. Direktor JP PTT Srbije **Goran Ćirić** pre-

dao je set maraka gradonačelniku Subotice **Saši Vučiniću**, a potom i ostalima zaslužnima koji su pridonijeli da Dužijanca doživi sto godina. Poštanske marke osmislila je i projektirala **Nadežda Skočajić**, akademska slikarica-grafičarka, uz stručnu suradnju dr. **Andrije Kopilovića** i **Ljudevita Vujkovića Lamića**.

U Đurđinu održano 44. Natjecanje risara

Na salašu Vlatka Vojnića Purčara u Đurđinu u subotu, 9. srpnja održano je „Takmičenje risara“, tradicionalna manifestaciji u okviru žetvenih svečanosti Dužijance, koja ove godine proslavlja 100 godina postojanja.

Manifestacija je ovoga puta bila revijalnog karaktera, dakle svi su bili pobjednici, a sudjelovao je rekordni broj risarskih parova, čak 105 iz više zemalja u okruženju. Natjecanje risara pratio je također rekordni broj posjetitelja, a s kosom u ruci oprobao se, među ostalima, i ministar kulture, informiranja i informacijskog društva Republike Srbije **Pred-**

rag Marković. Po običaju, na njivi je bio pripremljen risarski ručak (doručak) za sve koji su došli – i sudionike i pratilače. Gradonačelnik Subotice **Saša Vučinić** velikim zvonom označio je u 9 sati početak košenja, a kosilo je i „staro i mlado“, među kojima i djeca od 10-ak godina kojima je ovo prvi nastup, i na desetine kosaca u bunjevačkom radnom ruvu, i kosci u mađarskoj, bosanskoj, slovačkoj i srbijanskoj narodnoj nošnji.

Poslije kosidbe, prikazana je vršidba na starim strojevima, rad samorukovetačice i samovezačice s konjskom i traktorskom vučom, vozidba i vršidba. U pratećem programu nastupilo je i osam društava sudionika Dužijance malenih, a navečer je priređeno Bandašičino kolo, kada je bio koncert hrvatskog tamburaškog orkestra „Gazde“.

26. Saziv prve kolonije naive u tehničarima slame u Tavankutu

Otvorenje 26. saziva Prve kolonije naive u tehničarima slame Tavankut 2011. priređeno je 15. srpnja u prostorijama Galerije „Prve kolonije naive u tehničarima slame“, a u radu Kolonije sudjelovalo je tridesetak sudionika, među kojima i nekoliko djece.

Tamo je, već tradicionalno, upriličena i izložba slika od slame, nastalih na prošlogodišnjem sazivu Kolonije. Predsjednik Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Matija Gubec“ u Tavankutu **Ladislav Suknović** je podsjetio kako likovni rad u sklopu ovoga društva obilježava značajni jubilej, pedeset godina od osnutka Likovne kolonije HKPD „Matija Gubec“. Ovogodišnji saziv otvorio je ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov**, istaknuvši kako kontinuitet u radu sa slamom, koji je specifičnost Tavankuta i njegove okolice, svjedoči o ustrajnim nastojanjima stvaranja lijepoga u životu.

Otvorenju Kolonije je, među ostalim, nazočila i pomoćnica pokrajinskog tajnika za rad zapošljavanje i ravnopravnost spolova **Anita Beretić**, koja je u ime ovoga tajništva, predsjedniku HKPD „Matija Gubec“ uručila računalo namijenjeno članicama slamarskog odjela. Na 26. sazivu Prve kolonije naive u tehničarima slame, pod vodstvom **Jozefine Skenderović**, sudjelovale su slamarke iz Tavankuta, Subotice, te iz Srijemske Mitrovice, a svoje umijeće u radu sa slamom pokazalo je i nekoliko djece članova školske slamarske sekcije. U sklopu Kolonije održan je okrugli stol, te priređena filmska večer tijekom koje je prikazan dokumentarni film o Stipanu Šabiću, redatelja **Rajka Ljubića**. Zatvaranje kolonije upriličeno je 22. srpnja u Domu kulture u Tavankutu, uz prigodni folklorni program koji su pripremili članovi HKPD „Matija Gubec“.

Predstavljanje dviju knjiga na salašu u Đurđinu

Dvije nove knjige: „Ris i obiteljska Dužijanca u subotičkom ataru“ autora Alojzija Stantića i „Obiteljska Dužijanca“ autora Laze Vojnića Hajduka predstavljene su 24. srpnja na salašu Vlatka Vojnić Purčara u Đurđinu, gdje je održano i ovogodišnje „Takmičenje risara“.

O knjigama su, osim autora, govorili: etnologinja **mr. sc. Valeria Beszedes-Devavári**, književnik i novinar **Zvonko Sarić** i dugogodišnji predsjednik HKC-a „Bunjevačko kolo“ **Bela Ivković**.

Recenzentica knjige „Ris i obiteljska Dužijanca u subotičkom ataru“ Valeria Beszedes-Devavári je rekla kako je u knjizi dokumentirano bogato nasljedstvo koje ostaje mladim naraštajima koji o risu i Dužijanci znaju onoliko i onako kako se to danas u moderno vrijeme prikazuje, te napomenula da je značajno što je knjiga pisana izvornim bunjevačkim govorom. Govoreći o knjizi „Obiteljska Dužijanca“, Zvonko Sarić je istaknuo kako ona ukazuje na uporišnu točku ovog običaja – čovjeka, koji radi na njivi i kasnije proslavlja završetak žetve.

Na ovoj neobičnoj književnoj večeri prikazan je i običaj završetka risa, gdje su risari predali domaćinu vijenac ispleten od ovogodišnjeg žita, a domaćica je poškropila risare vodom – da bi žito bilo čisto, i mekinjama – da bi ga bilo puno kao mekinja.

Spomenik risaru

Subotica je u nedjelju, 31. srpnja, dobila nov spomenik – spomeniku risaru, u parku ispred Gradske kuće. Spomenik je po liku risara Stipana Kujundžića, koji je osvojio preko 30 titula u dosadašnjim natjecanjima risara, izradila je subotička kiparica i multimedijalna umjetnica Maja Rakočević-Cvijanov.

Na otkrivanju spomenika govorili su predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance **Davor Dulić**, predsjednik Skupštine grada **Slavko Parać** te pomoćnik pokrajinskog tajnika za kulturu i javno informiranje, zadužen za kulturno naslijeđe, **Milan Micić**. Čast da otkriju spomenik, u nazočnosti risara i risaruša, velikog broja građana te predstavnika lokalne vlasti, pripala je ovogodišnjim malom bandašu i bandašici **Katarini Piuković** i **Luki Skenderoviću**. Inicijativa za podizanje spomenika potekla je od **Laze Vojnića Hajduka**, višegodišnjeg predsjednika Organizacijskog odbora manifestacije „Dužijanca“.

Ansabl narodnih plesova i pjesama Hrvatske „Lado“ gostovao u Subotici

Ansabl narodnih plesova i pjesama Hrvatske **LADO** održao je u nedjelju, 24. srpnja, koncert u Subotici, u okviru proslave 100 godina Dužijance.

Bilo je ovo prvi put nakon više od dva desetljeća da „Lado“ u ovako potpunom sastavu nastupi na ovim prostorima. „Lado“ se Subotičanima predstavio u sportskoj dvorani Tehničke škole „Ivan Sarić“. Posjetitelji su svjedočili odličnom koncertu vrhunskih profesionalaca koji su na gledatelje ostavili upečatljiv dojam.

Dan ranije, predstavnike Ansambla „Lado“ primili su predsjednik subotičke skupštine **Slavko Parać** i pomoćnica gradonačelnika za kulturno-prosvjetnu djelatnost **Ljubica Kiselički**. Ovom prijemu nazočio je i **Filip Damjanović**, ministar savjetnik, voditelj konzularnog odjela Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu.

Dvije izložbe u likovnom susretu

U modernoj galeriji „Likovni susret“ 1. kolovoza otvorena je izložba s dva sadržaja – dvije izložbe – „S Božjom pomoći“ i izložba promidžbenog materijala Dužijance od 1968. do 2011. godine za koju je materijal prikupio **Ljudevit Vujković Lamić**.

Podsjećajući na prve izložbe „S Božjom pomoći“ i ideju da Dužijancu prati jedan postav etnoreligijskog sadržaja, predsjednik Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ **mons. dr. Andrija Kopilović** je rekao kako je ove godine veći dio prostora prepušten izložbi dokumentarnoga karaktera, a tradicionalna izložba „S Božjom pomoći“ prikazana je samo simbolički.

Ističući kako nikada nije prisustvovala većem projektu koji je utkan u tradiciju Subotičana, pomoćnica gradonačelnika zadužena za područje razvoja kulturno-prosvjetne djelatnosti i racionalizaciju školske mreže **Ljubica Kiselički**, otvarajući izložbu, rekla je kako nema manifestacije koja ju je dublje nadahnula i više inspirirala od povorke Dužijance, „dostojanstvene i nevjerojatno gospodstvene povorke ljudi pristiglih sa svih strana u grad“.

Na izložbi je prikazano 425 eksponata koji su najvećim dijelom vlasništvo **Ljudevita Vujkovića Lamića**, a čije je prikupljanje i čuvanje započeo njegov otac. Dio izloženih predmeta i materijala pripadaju **Grgi Kujundžiću**, **Lazi Vojniću**

Dužijanca 2011.

Hajduku, Stipanu Kujundžiću i „Bunjevačkom kolu“. Iz župe sv. Roka potječu dvije fotografije Blaška Rajića i njegova bista, a izložene su i makete svojedobno predstavljene na poštanskim markama – maketa crkve sv. Terezije i kruna, koju je izradila **Jozefina Skenderović**. Najstariji eksponat je fotografija Dužijance iz 1911. godine.

Predstavljena fotomonografija „Blago iz dolafa“

Fotomonografija „Blago iz dolafa“ autora **Marinka Piukovića**, predstavljena je 7. kolovoza u predvorju subotičke Gradske kuće, uz atraktivnu reviju bunjevačkih narodnih nošnja.

Uvodnu riječ na predstavljanju knjige imao je predsjednik Organizacijskog odbora ovogodišnje Dužijance **Davor Dulić**. Autor predgovora, mons. dr. **Andrija Kopilović** je naglasio kako je i odijevanje izraz kulture življenja. „Odiijelo ne čini čovjeka, ali se kultura čovjeka vidi i po odijelu. Ova fotomonografija pokazuje kulturu življenja, a hrvatski bunjevački rod je imao plemenit kult tijela putem kulture oblačenja. Ono što imamo prilike vidjeti u fotomonografiji danas je samo u ladicama dolafa, a narodna nošnja predstavlja jedno prošlo vrijeme, kada je naša kultura življenja bila visoko razvijena.“ Autor **Marinko Piuković** je rekao kako je u knjizi „prikazano svečano, manje svečano i svakodnevno oblačenje“ te da su u fotomonografiji „predstavljene originalne bunjevačke narodne nošnje koje su se nosile u Subotici i okolici i koje su i do danas sačuvane“, a prikazani su „stilovi nošnji u razdoblju od konca 19. stoljeća pa do sedamdesetih godina prošloga stoljeća“. Fotografije za knjigu snimio je **Zoran Vukmanov Šimokov**.

U prvom dijelu revije predstavljeno je šesnaest ženskih i dvije muške nošnje iz različitih vremenskih perioda, dok je u drugom dijelu revije prikazano šest nošnji koje su se oblačile u hladnijim vremenskim razdobljima. Program ove promocije su pjesmom i glazbom uljepšali ansambl „Hajo“ i vokalna solistica **Antonija Piuković**.

Tamburaška večer i izbor pratioca bandaša i bandašice

Na subotičkom gradskom trgu, pred brojnom publikom, 11. kolovoza održana je popularna Tamburaška večer, tijekom koje je mons. dr. **Andrija Kopilović** predstavio bandašicu **Đurđu Sudarević** i bandaša **Petra Gakovića**, a nakon toga su izabrani i njihovi pratitelji.

Ove je večeri predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2011. **Davor Dulić** najboljim aranžerima uručio nagrade (imena nagrađenih na str. 26).

Posebno povjerenstvo u sastavu: **Joso Dulić, Ruža Šimić, Nedeljka Šerčević, Josipa Križanović, Ivan Piuković** i **Pero Horvacki**, izabralo je najljepše pratiioce bandaša i bandašice. Prvi pratioci su **Slađana Tikvicki** i **Igor Dulić**, drugi **Andrea Šafer** i **Miroslav Vojnić Zelić** i treći **Ivana Stantić** i **Marko Kujundžić**. Njima su uručene prigodne nagrade. Tijekom večeri nastupili su, kako to večer i zahtijeva, tamburaški sastavi i zabavljali publiku: „Ljutovo“, „Boemi“, „Nesanica“, „Hajo“, „Ravnica“, „Klasovi“, „Širok šor“, „Bekrije“, „Biseri“ i „Ravnica“.

Izložba slika u tehnicu slame

Izložba slika od slame nastalih na 26. sazivu Prve kolonije naive u tehnicu slame u Tavankutu, otvorena je u petak, 12. kolovoza, u predvorju Gradske kuće.

Sudionice Kolonije predstavile su na izložbi 25 umjetničkih djela, ali i 9 slika koje su izradile dječje ruke.

Izložbu je otvorila izvršna direktorica Nevladine organizacije „Femina creativa“ **Ružica Rudić Vranić**, podsjećajući prisutne na poznatu i najkraću definiciju kreativnosti koja glasi „Od ničega napraviti nešto“, te ustvrdila kako je slamarstvo sasvim sigurno jedna od najčudesnijih potvrda te definicije. Ona je potom sugerirala posjetiteljima da gledaju slike idući u polukrug oko njih jer je tajna ovih slika „ustvari u treperenju svjetlosti“. Tako će vidjeti da se slika mijenja svakim korakom, jer svjetlo igra po njoj. Predsjednik HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta **Ladislav Suknović** je sudionicama Kolonije podijelio zahvalnice za suradnju i sudjelovanje na 26. sazivu kolonije naive u tehnicu slame. Izložba se mogla pogledati do 18. kolovoza.

Susret kardinala s bandašima i bandašicama

Kardinal **Josip Bozanić** susreo se drugog dana svojega boravka u Subotici, 13. kolovoza, prije podne u prostorijama Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ sa živućim bandašima i bandašicama iz proteklih stotinu godina Dužijance.

Od 202 bandaša i bandašica još je živo 99. Na početku susreta kardinala, biskupa **Ivana Pénzesa** i biskupa skopskog **Kiru Stojanova** kao i sve nazočne pozdravio mons. **Andrija Kopilović**, u ime Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ koji je s HKC „Bunjevačko kolo“ bio organizator toga susreta. U ime domaćina riječi pozdrava uputio je **Davor Dulić**, predsjednik Organizacijskog odbora „Dužijance 2011.“.

U svom pozdravu mons. **Kopilović** je među ostalim rekao kako je ovaj susret prilika još jednom izraziti zahval-

nost i priznanje za protekli period koji je obilježen mnogim poteškoćama. *Tu su bandaši i bandašice koji su to bili i onda kada je to bilo teško pa čak i opasno. Ovim susretom još jednom želimo, u ovoj hedonističkoj Europi, ukazati i na vrijednost rada i zahvalnosti. Pred Vama su, Uzoriti, i najzaslužniji članovi, tihi radnici, bez kojih se manifestacija Dužijance ne bi mogla dogoditi... Ovim prijamom, želimo Vam izraziti poštovanje, radost i zahvalnost što ste kao prvi biskup Crkve u Hrvata i stožernik Rimske Crkve počastili ovo naše slavlje. Želimo čuti Vašu riječ i primiti Vaš blagoslov. Želimo obnoviti Duh marljivosti, radinosti i ljubavi, kako su naši pređi ljubili Boga, svoj rod i svoj rad,* rekao je mons. Kopilović.

Predsjednik Organizacijskog odbora je pak predstavljajući Dužijancu naglasio kako je Dužijanca obiteljsko, svjetovno i crkveno slavlje. Dužijanca što duže traje sve je bogatija i potpunija. Ona nas obvezuje da je slavimo i u budućnosti budući da objedinjuje rad ruku, rad srca i vjeru u Boga. Ona povezuje pojedince, obitelji i Crkvu, istaknuo je Dulić.

U odgovoru na pozdrave i obraćajući se nazočnima, kardinal Bozanić je naglasio kako Dužijanca njeguje one vrednote koje Bog od nas želi i očekuje. *Dužijanca govori o zajedništvu čovjeka i Boga, jer je čovjek suradnik Boga koji je stvaratelj. Dužijanca govori i o našoj Crkvi. I to što je prije sto godina ona na osobit način ušla u zajedništvo općecrkvenog slavlja govori i o tom da je Crkva za nas važna. I sama Dužijanca ne bi opstala u ovom obliku da nije bilo onog providonosnog koraka koji je učinio mons. Blaško Rajić 1911. godine. Povezivanje Dužijance s Crkvom osiguralo je njezin opstanak i napredak,* rekao je kardinal, te izrazio svoju radost što kao zagrebački nadbiskup, nasljednik časnih i blaženik zagrebačkih nadbiskupa, može biti sudionikom jubilarne Dužijance.

U ime svih bandaša i bandašica kardinalu je na riječima i na prisutnosti zahvalio najmlađi, ovogodišnji bandaš **Petar**

Gaković a ovogodišnja bandašica **Đurđa Sudarević** pročitala je prigodnu recitaciju.

Na prijamu su osim bandaša i bandašica sudjelovali i bivši predsjednici Organizacijskog odbora Dužijance **Marin Skenderović**, **Lazo Vojnić Hajduk** i **Grgo Kujundžić**, bivši predsjednici HKC „Bunjevačko kolo“ **Bela Ivaković** i **Mirko Ostrogonac** kao i svi sadašnji članovi Upravnog odbora HKC-a na čelu s predsjednikom **Ivanom Stipićem**. Na prijamu su sudjelovali i svi koji su svojim radom u proteklom periodu dali svoj doprinos u organizaciji Dužijance, napose „risari i risaruše“ koji su i ove godine prolijevali znoj stvarno rađeci „ris“ (žetvu) ručno kao nekoć. Oni su aktivni sudionici i drugih manifestacija Dužijance. Poslije službenog dijela programa kardinal se sa svima prisutnima osobno pozdravio i darovao im spomen medaljice s likom Gospe Bistričke i s njegovim grbom. /**Andrija Anišić**/

Skupština risara i folklorna večer

Po tradiciji, subotnja večer uoči proslave dužijance, 13. kolovoza, posvećena je risarima i folklornim ansamblima.

Nakon Večernje u katedrali, na spomenik Blaška Rajića pred Gradskom kućom, risari predvođeni župnikom župe sv. Roka **mons. mr. Andrijom Anišićem**, položili su vijenac od žita. Raspoloženi risari potom su na bini imali svoje predstavljanje brojnoj publici, a nakon toga nastupili su folklorni ansambli, kako domaći tako i gosti iz Makedonije, Hrvatske, Austrije, Mađarske i Grčke.

Opera „Dužijanca“

Slušati operu u svom gradu, Subotičani baš nemaju čestu priliku. Jedinstvena prilika slušanja ovakvog djela bila je u povodu obilježavanja 100. obljetnice Dužijance. Ljubitelji glazbe i opere uživali su 14. kolovoza u Velikoj vijećnici Gradske kuće slušajući ulomke iz opere „Dužijanca“, autora **dr. Josipa Andrića** koja je nastala u prošlom stoljeću. Autor koji je i sam ponikao s vojvođanskih ravnica, kao Šokac potaknut riječima Blaška Raića, napisao je prvu bunjevačku operu – „Dužijanca“ koja je premijerno izvedena 1953. godine u subotičkom Narodnom kazalištu.

Tako je i subotički glazbeni svijet prepoznao priliku da se ovo djelo izvede upravo na dan proslave 100. obljetnice Dužijance. Udruženim snagama Subotički tamburaški orkestar ojačan starim članovima i združeni subotički zborovi uvježbali su ovo značajno djelo. Kao sopranistica je nastupila **Alenka Ponjavić** i **Saša Štulić**, tenor. Orkestar je uvježbao i njime ravnao **mr. Zoran Mulić** dok je pjevače uvježbao **Miroslav Stantić**.

Jedinstveno djelo na ovako veliki dan bio je doista posebni glazbeni ugođaj za naš grad. /**Marina Piuković**/

KONCERTI...

Koncert Josipe Lisac u Subotici nakon 20 godina

Jedna od najvećih predstavnica hrvatske glazbene umjetnosti – **Josipa Lisac** održala je 31. srpnja koncertu na Ljetnoj pozornici na Paliću pod nazivom „Živim po svome“, koji je održan je u okviru obilježavanja 100. obljetnice Dužijance.

Koncert Zvonka Bogdana

Subotičku publiku na glavnom gradskom trgu zabavljao je popularni **Zvonko Bogdan** 12 kolovoza koji je svojim koncertom počastio brojnu publiku u okviru proslave Dužijance 2011.

„Parni valjak“ u Subotici

Jedna od najpopularnijih muzičkih grupa s prostora bivše Jugoslavije, „Parni valjak“ i **Aki Rahimovski**, pjevač i frontmen grupe, održali su 13. kolovoza koncert na Stadijonu malih sportova.

Gerardovo 2011.

Ljubav nema stanice, ljubav nema granice!

Misno slavlje

Na svetkovinu rođenja sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja, u somborskom Karmelu svečano je obilježena 55. obljetnica smrti Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića. Na slavlju se ove godine okupilo više vjernika grada Sombora te hodočasnika iz gotovo svih župa hrvatskog govornog područja kao i Slovaka i Nijemaca iz Selenče, Apatina i Odžaka. Na slavlju su sudjelovale i redovnice Kćeri Milosrđa iz Subotice i Službenice Bezgrješne iz Ruskog Krstura i Kule.

Slavlje je započelo u 16 sati okupljanjem hodočasnika. U 16,30 sati bilo je pokorničko bogoslužje i prigoda za osobnu ispovijed. Za vrijeme ispovijedi okupljeni vjernici molili su Križni put koji je ove godine objavljen pred Korizmom a sastavljen je iz tekstova propovijedi S. B. o. Gerarda. Euharistijsko slavlje u 17,30 sati predvodio je **mons. dr. Ivan Pénzés**, subotički biskup u zajedništvu s o. **Vinkom Mamićem**, provincijalom Hrvatske karmelske provincije te s dvadesetak svećenika koji u svojim župama promiču štovanje S. B. o. Gerarda i mole sa svojim vjernicima za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Prigodnu propovijed održao je **mons. dr. Andrija Kopilović**, župnik subotičke župe Marije Majke Crkve i član Sudišta u postupku beatifikacije o. Gerarda. U svojoj propovijedi on je među ostalim rekao: *Vrlo je važno osjetiti Crkvu kao živi organizam i pronaći sebe u tom organizmu. Pitanjem „Tko sam u Crkvi“, bavila se sv. Mala Terezija. Ona je konačno pronašla svoje mjesto u organizmu Crkve – biti ljubav u srcu Crkve. Time je označen početak teologije malenosti, jer što je čovjek ponizniji i manji, s tim je više na raspolaganju za veliki Božji plan izgradnje tijela Kristovog – Crkve. Tu malenost je osobito prepoznao kao svoju karizmu o. Gerard i stoga je njegova najveća ljubav bio Mali Isus a njegovo naj snažnije služenje poniznost, malenost, istaknuo je propovjednik. U tom smislu osobito je značajna njegova misao: Sva je pobožnost, svetost slabša nego kršćanina, poniznost. Neka zato što češće pomisli: ja*

sam kao mala mrvica, grli me Isusova ručica. Bez njega se neću micati, može sa mnom što hoće činiti. Kad se naigrao sa mnom on me neće baciti nego ću u nebo uzletjeti. Ali prije nego što nas pozlati, i za nebo spremi, ona nas po nemilim neprijateljima kuša da kao iz spužve iscijedi svu gadnu sebičnost, oholost kako bi stvarna bila naša poniznost i zrelost za nebo. U nastavku propovijedi mons. Kopilović podsjetio je na nedavni pohod pape Benedikta Hrvatskoj koji je poticao vjernike, a osobito svećenike, da budu svjedoci Božje ljubavi. To je osobito činio u svom djelovanju i o. Gerard koji je u svojim bilješkama zapisao: „Znači, svećenik ne može u druge unositi Božju ljubav ako sam ne gori ljubavlju i ako po toj ljubavi nije sličan svetima“, ističući da je Euharistija najveći zalog i izvor snage takvoga svjedočenja. U zaključku svoje propovijedi mons. Kopilović je istaknuo: *Crkva naših dana otkriva ponovno i po tko zna koji puta snažnu poruku: Nema Crkve bez euharistije i nema euharistije bez svećenika. Ta sveta teologija Crkve – Euharistija – Svećenik nakana je naše molitve danas na ovom slavlju. Zagledati se u sveti lik o. Gerarda, svećenika da u njegovom životu prepoznamo dar euharistije i način na koji je možemo živjeti u svojoj svakidašnjici, a onda smoći snage staviti se u službu Crkve za izgradnju Crkve, koja je Tijelo Kristovo.*

Na misi su pjevali združeni zborovi župa Marije Majke Crkve, Sv. Roka te Collegium musicum catholicum pod ravnanjem **Miroslava Stantića**, uz orguljsku pratnju **mr. Kornelija Vizina**. U prikaznoj procesiji mladi su uz euharistijske darove prinijeli i tri umjetničke slike s portretom o. Gerarda koje su

Koncert duhovne glazbe

Nakon kraće pauze u crkvi je uslijedio koncert duhovne glazbe pod geslom „Ljubav nema stanice, ljubav nema granice“. U programu su nastupila djeca i mladi pjevajući nove pjesme u čast o. Gerardu. Nastupili su: VIS „Proroci“, VIS „Ritam vjere“, VIS „Markovi lavovi“, VIS „Petrus“, zatim **Marija Jaramazović** i dječji zbor župe sv. Roka iz Subotice, VIS „Antunići“, dječji zbor župe Isusa Radnika iz Đurđina, **Antonija Piuković** i **Nela Skenderović** te **Oliver Kajari** i sastav „Ébredés“. Program je osmislila **Katarina Čeliković**, a okupio je više od stotinu djece i mladih. Nosač zvuka i majice izdali su Vicepostulatura o. Gerarda u Zagrebu i Karmelski samostan u Somboru, a dizajn za nosač zvuka i majice izradili su **Petar Gaković** i **Mladen Konkolj**.

Na kraju programa svim izvođačima zahvalio je vicepostulator o. Mato Miloš, ocjenjujući da će taj koncert biti veliki doprinos širenju štovanja o. Gerarda i ubrzanju svršetka kauze za njegovo proglašenje blaženim. Svim izvođačima podijelio je prigodne diplome-zahvalnice u znak sjećanja na taj jedinstveni susret i jedinstveno slavlje pod okriljem o. Gerarda.

izradili umjetnici **Marija Burzan, Rozmari Mik** iz Sombora te **g. Ivanović** iz Apatina kao i jednu sliku u tehnici slame koja prikazuje ispovjedaonicu o. Gerarda s njegovim likom kako pred njom dočekuje „bunjevačku nanu“ koja mu dolazi na ispovijed. Ovu sliku izradila je **Eržika Gubičak** iz Subotice. U prikaznoj procesiji također je prinesena majica sa sloganom o. Gerarda „Ljubav nema stanice – ljubav nema granice“ kao i prvi nosač zvuka s pjesmama koje su skladali mladi.

Na kraju svete mise svim okupljenim vjernicima, svećenicima, redovnicama i svojoj subraći u somborskom Karmelu,

Iz nizine suhoće u visine Karmela

Vjernici Sombora i brojni hodočasnici, okupili su se u subotu 16. srpnja u karmelićanskoj crkvi sv. Stjepana u Somboru, kako bi proslavili blagdan Gospe Karmelske.

Gospa od Škapulara, kako u narodu još nazivaju ovaj blagdan, okupila je oko sebe mnoštvo koje je zahvaljivalo i od srca molilo za svoje potrebe. Uz brojne svećenike, redovnike i redovnice, kao i uz pravoslavnu braću svećenike, svetu je misu predslavio beogradski nadbiskup **mons. Stanislav Hočevar**. Uputivši srdačne pozdrave, nadbiskup se spomenuo dvije gore: Karmela i Kalvarije, u želji da te gore obogate okupljene vjernike. On je podsjetio i na nesretni događaj 16. srpnja 1054. godine kada je u Carigradu potpisana ekskomunikacija Rima nad Carigradom i Carigrada nad Rimom, koja je na svu sreću ukinuta na kraju Drugog vatikanskog sabora po činima pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore. Nadbiskup Hočevar je, stoga, na početku svoje nadahnute propovijedi uputio sljedeće riječi ekumenizma: *Pozvani smo upravo sada u povjerenju prema Majci Božjoj, koja je Majka Karmela, najvećeg brda u smislu duhovnosti, moliti da nam omogući novo jedinstvo svijtu nas kao pojedinaca s Isusom Kristom, kao obitelji, kao obitelji crkve i kao obitelji kršćanstva, kako bismo ponovno svi bili jedno srce i jedna duša u Isusu Kristu. Današnje vrijeme je vrijeme ponuda, koje čovjeka poziva na lagodni život užitka koji dovodi do okretanja samom sebi.*

Prorok Ilija pokazao nam je put jer se popeo na goru Karmel. Lakše je biti u nizinama, u neodgovornosti, lagodnosti i šetati se između jedne i druge ponude, osobito u ovo vrijeme

na čelu s priorom **o. Bernardinom**, provincijal je zahvalio na sudjelovanju u tom slavlju kao i na promicanju kauze S. B. o. Gerarda. On je ujedno izvijestio nazočne da novi relator te kauze u Rimu ubrzano radi na dovršenju te kauze ali se također za okončanje kauze očekuje čudo koje se mora dogoditi po zagovoru o. Gerarda, pozivajući sve da se utječu u svojim potrebama u zagovor o. Gerardu kako bi se to čudo doista moglo i dogoditi te da o. Gerarda uzmognemo častiti na oltarima i tako doprinijeti širenju vjere u ovoj biskupiji i u cijeloj Katoličkoj crkvi a sve na slavu Presvetoga Trojstva. Provincijal je posebno zahvalio **o. Mati Milošu**, vicepostulatoru, koji neumorno radi na širenju štovanja o. Gerarda i promicanju kauze. To osobito čini u novije vrijeme i putem glasila *O. Gerard*. Zahvalio je također i uredništvu katoličkog lista *Zvonik* koji od početka svoga izlaženja ima stranicu posvećenu o. Gerardu kao i Radio Mariji koja također pomno prenosi sve ono što se događa u svezi kauze o. Gerarda.

Poslije blagoslova pred grobom o. Gerarda biskup Ivan predmolio je molitvu za njegovo proglašenje blaženim i uputio Bogu molitve po zagovoru S. B. o. Gerarda u ime svih sudionika toga slavlja.

Andrija Anišić

tolikih medija. Svuda su reklame koje nas pozivaju: uživaj, jedi, pij, imaj sve što ti srce želi. I dok se šećemo u nizinama tolikih ponuda, vidimo i osjećamo kako sve više postajemo individualisti, jer traženje sebe udaljava nas od braće i sestara. Udaljava nas prije svega od izvora života – Isusa Krista. Zato se treba popeti u visine, ostaviti ove doline bezbrižnosti i lagodnosti, ostaviti sve što nije nužno potrebno za život. A kada se popnemo visoko, vidimo prije svega Boga Stvoritelja, koji je stvorivši ovaj predivni svijet sve međusobno povezao zajedništvom i jedinstvom. Kada smo visoko ne samo da imamo predivan pogled nad Božjim svijetom, već vidimo kako stvari i osobe mogu postojati samo onda ako su međusobno povezane, rekao je nadbiskup.

djece, a onda nema niti budućnosti. Stvarno je raspucana zemlja jedinstva među nama. Zato se prorok Ilija duboko ponizio pred Bogom, znajući da je u njemu jedina snaga. Ta poniznost proroka Ilije donijela je oblak koji nosi svježinu, vodu, snagu, budućnost, zaključio je Hočevar, pozivajući vjernike da im uzor na životnom putu bude Blažena Djeвица Marija čije je srce bilo natopljeno kišom Duha Svetoga.

Na kraju svečanog misnog slavlja, svećenicima, redovnicima i redovnicama, brojnim hodočasnici i mladima u nošnjama, zahvalio je karmelićanin **o. Zlatko Žuvela**. Svetu misu svojim pjevanjem uzveličao je mješoviti zbor iz Sombora, kojeg su na orguljama pratili **dr. Đuro Tabori** i **Marina Antunić**. /**Zlatko Gorjanac**/

Blažena Marija Petković za djecu i obitelji

U subotičkoj župi sv. Roka, 9. srpnja svečano je proslavljen blagdan bl. Marije Petković. U povodu blagdana održana je devetnica njoj u čast. Svaku večer u 17 sati bila je određena pobožnost – Križni put, Krunica, Klanjanje, nadahnuto blaženičinim mislima, a u 17,30 bila je sveta misa i prigodna meditacija koju je imao župnik mons. Andrija Anišić. Na svakoj svetoj misi u okviru molitve vjernika čitale su se i molitvene nakane i zahvale sudionika devetnice koje Bogu upućuju po zagovoru bl. Marije Petković.

Budući da je bl. Marija Petković dovela svoje sestre Kćeri Milosrđa u Suboticu gotovo odmah nakon osnutka svoje Družbe u dječji dom „Kolevka“ u kojem su skrbile za stotinu napuštene djece, bl. Mariju Petković u župi sv. Roka osobito štiju djeca i obitelji. Njoj u zagovor se utječu bračni parovi koji ne mogu imati djece a neki su po njezinu zagovoru već postali sretni roditelji. Utječu joj se u zagovor i trudnice s rizičnom trudnoćom, kao i roditelji bolesne djece. U pobožnosti prije svete mise, 2. srpnja, bila je molitva upravo za neplodne bračne parove, za trudnice koje imaju poteškoća u trudnoći kao i za spas nerođenih.

U nedjelju, 3. srpnja, svete mise u 9 i 17 sati bile su za obitelji i djecu. Na kraju svete mise župnik je blagoslovio obi-

telji s djecom, a potom su djeca u kapelici blažene Marije Petković iskazivala čast njezinim moćima.

Na misi u 17 sati župnik je, držeći u naručju malu **Anu**, ispričao potresno svjedočenje obitelji **Vukov** ali i cijele župne zajednice. Naime, dijete se rodilo s Dawnovim sindromom ali i s drugim, neizlječivim manama, kako su rekli roditeljima te su ih upozorili da im ne mogu obećati da će preživjeti. Tada su se roditelji, župnik i cijela župna zajednica utekli u zagovor bl. Marije Petković i Ana je preživjela i postala je miljenica župne zajednice jer je nakon izlaska iz bolnice svake nedjelje

s roditeljima bila na misi. Međutim, tu kušnji nije bio kraj. Nakon dvije godine maloj Ani su ustvrdili da boluje od težeg oblika leukemije. Započela je liječnička ali i duhovna borba za njezin život. Ustrajne molitve po zagovoru bl. Marije Petković i ovog puta su uslišane. Nakon nekog vremena prekinuto je nužno liječenje citostaticima, budući da se njezino zdravlje toliko poboljšalo da su ustvrdili da joj je koštana srž čista. Ono što je u svemu tome najzanimljivije, mala Ana je svu vrlo tešku terapiju podnosila vrlo hrabro i nije ni u jednom trenutku prestala zračiti radošću. Tako da su u kliničkom centru u Novom Sadu svi znali za nju a osobito za njezin „Hosana“ i „Aleluja“ koje je često glasno pjevušila. Mala Ana je na kraju sa župnikom blagoslovila okupljenu djecu i obitelji.

Svakom djetetu na kraju mise sestre su darovale slikovnicu „Božji smiješak“ koja je posvećena bl. Mariji Petković, autorice **s. M. Jasne Crnković** uz ilustracije **Cilike Dulić Kasiba**.

Andrija Anišić

Utemeljitelj Terezijanske misije u Subotici

Francuski svećenik **Bruno Thevenin** predstavio je 26. lipnja u subotičkoj župi sv. Roka Terezijansku misiju, molitvu za svećenike i one koji su na putu do svećeništva.

Svetu misu u 17 sati predvodio je **o. Vinko Maslač**, isusovac koji u Beogradu promiče tu duhovnost a s njim su u zajedništvu bili **o. Bruno** te svećenici Subotičke biskupije **Željko Šipek** i **Andrija Anišić**, promicatelji Terezijanske misije u Subotičkoj biskupiji. Na misi je sudjelovala **Izabela Dorđević**, koja je odgovorna za Terezijansku misiju u Istočnoj Europi.

Prigodnu propovijed na francuskom jeziku održao je o. Bruno, a na hrvatski ju je prevodila **s. Bernadeta** – Mala sestra Charlesa de Foucaulda koja već više od trideset godina živi i radi u Beogradu. U svojoj propovijedi,

polazeći od nedjeljnog evanđelja, o. Bruno je naglasio kako je svećenička služba zahtjevna i traži od svećenika puno odricanja i žrtve kako bi se mogao posvetiti svome poslanju Bogu na slavu u služenju čovjeku. Upravo zbog toga je svećenicima potrebna snažna molitvena podrška što je i srž Terezijanske misije.

Poslije mise o. Bruno je okupljenoj djeci podijelio poseban blagoslov. Djeca su nakon blagoslova sklopljenim rukama okružila prisutne svećenike, a o. Bruno ime je rekao da tako njihove molitve štite život i djelovanje svećenika te im je podijelio sličice s molitvom „Našoj Gospi od svećenika“. Nakon toga o. Bruno je okupljenim vjernicima govorio o povijesti Terezijanske misije kao i o brojnim plodovima molitve za duhovna zvanja i svećenike. Pri tom je naglasio kako je na te nakane iznimno plodonosna molitva djece, jer njih Isus osobito voli i sluša. Terezijanska misija je zaživjela u Subotičkoj biskupiji prije devet godina i u nju su zasad aktivno uključeni vjernici desetak župa.

A. A.

200. broj Zvonika

Svetom misom zahvalnicom u župi sv. Roka, proslavljen je 17. lipnja izlazak 200. broja katoličkog lista *Zvonik*. Svetu misu u crkvi sv. Roka predvodio je urednik *Zvonika* mr. Mirko Štefković u zajedništvu s nekoliko svećenika.

Na misi su uz vjernike župe sv. Roka sudjelovali članovi Uredničkoga vijeća, suradnici, dobročinitelji i čitatelji *Zvonika*. Među uglednim gostima bila je i Ljerka Alajbeg, generalna konzulica R. Hrvatske u Subotici.

U prigodnoj propovijedi mr. Štefković je podsjetio okupljene na početke *Zvonika* koji u nizu izlazi već gotovo punih osamnaest godina. On je zahvalio Bogu na svim nadahnućima ali i na svim dobrim ljudima koji su svojim radom dali svoj do-

prinos izlaženju *Zvonika*, tom jedinom katoličkom listu na hrvatskom jeziku u R. Srbiji. Među suradnicima je istaknuo **Katarinu** i **Ervina Čelikovića** koji su u *Zvoniku* od početka te zamjenicu **Željku Zelić** kao i svećenike **mons. Andriju Kopilovića**, **mons. Stjepana Beretića** i **mons. Andriju Anišića** koji su dio *Zvonika* od osnutka do danas.

U prigodnom slavlju poslije svete mise, u vjeronaučnoj dvorani, o proteklom razdoblju od pedeset brojeva govorila je Katarina Čeliković, a urednik Mirko Štefković je najavio da svoju dužnost predaje **vč. Draganu Muharemu**, prefektu sjemeništa „Paulinum“. Njega su novim urednikom imenovali svećenici Hrvati Subotičke biskupije, koji su osnivači lista. Svoju dužnost mr. Štefković morao je predati zbog dužnosti koje ima u biskupiji radi kojih nije u mogućnosti vršiti i odgovornu ulogu urednika *Zvonika*. Tom prigodom on je predajući pečat *Zvonika* predao dužnost novom uredniku poželjevši mu Božji blagoslov i nadahnuće Duha u uređivanju *Zvonika*. /Zv./

Blagoslov obnovljene kuće duhovnih vježba

Apostolski nuncij u Beogradu, mons. Orlando Antonini, blagoslovio je 30. srpnja, u nazočnosti lijepoga broja vjernika, u blizini Horgoša obnovljenu franjevačku kuću duhovnih vježba „Domus pacis“.

Poslije blagoslova nuncij je predvodio euharistijsko slavlje u zajedništvu s domaćim biskupom mons. Ivanom Pénzesom, novosadskim gvardijanom o. Karlom Hármáthom, subotičkim gvardijanom o. Ivanom Bošnjakom te s još nekoliko svećenika.

U prigodnoj propovijedi nuncij je među ostalim rekao: *Božje kraljevstvo ili kraljevstvo nebesko je posvuda prisutno. Milost nadilazi sve zapreke i stiže do svojih izabranih bilo gdje se oni nalazili. Ipak, neka mjesta više obiluju milošću i ta mjesta često posjećuje pobožne duše. I ovaj Domus pacis je jedno od takvih privilegiranih mjesta. Sjetimo se riječi svetoga Franje kojima se jednom zgodom ovako obratio svojoj braći u Porcijunkuli: Čuvajte se braćo da nikada ne napustite ovo mjesto... Svi koji ovdje budu pobožno molili zadobit će ono što traže. Stoga sinovi moji, dostojno se odnosite prema mjestu Božjega boravka i na tom mjestu predanjem srca iskazujte čast Bogu. U ime Svetog Oca koga predstavljam ovdje u Srbiji i od koga vam donosim obilje apostolskog blagoslova, živo želim da i ovaj Domus pacis, ostvaren zalaganjem jednoga franjevca, bude sveto mjesto Božjeg boravka, kako je to sveti Franjo želio. I da*

svi oni koji budu pohodili ovo blagoslovljeno mjesto duhovnih vježba budu uvijek spremni da se potpuno predaju onome što nam Bog želi darivati preko Krista, koji je naš mir i preko presvete Bogorodice Marije, kraljice mira, zaključio je nuncij.

Na kraju svete mise nunciju je zahvalio biskup Pénzes što je još jednom pohodio Subotičku biskupiju, koju i inače rado posjećuje, te blagoslovio to značajno mjesto duhovne okrepe. Nuncija je pozdravio gvardijan Ivan Bošnjak. O. Karlo je nakon zahvale nunciju zahvalio i svim dobročiniteljima koji su pomogli ostvarenje obnove te kuće. Slavlje je ujedno bilo i proslava blagdana Gospe od Anđela (Porcijunkule) kojoj je posvećena kapela te kuće duhovnih vježba koja je inače smještena u prekrasnoj prirodi na nekoliko hektara skladno uređenog zemljišta.

A. Anišić

Misa u povodu ređenja Gabora Drobine u Somboru

U crkvi Presvetoga Trojstva u Somboru slavljena je 10. srpnja sveta misa u povodu ređenja kapelana ove župe, Gabora Drobine. Za svećenika je zaređen 29. lipnja u katedrali Terezije Avilske u Subotici, a Mladu je misu slavio 2. srpnja u Riđici, odakle je porijeklom.

I župljani župe Presvetoga Trojstva u Somboru željeli su sa župnikom Josipom Pekanovićem i s mladomisnikom proslaviti ređenje novog kapelana za svećenika i učinili su to na najbolji mogući način uz dobro uvježbane mlade i starije pjevače zbora, tako da će ova svečana sveta misa koju je predvodio mladi kapelan, sigurno ostati u sjećanju kako njemu, tako i župljanima. Koncelebrirali su preč. Josip Pekanović i karmelićanin o. Zlatko Žuvela.

U nadahnutoj propovjedi župnika Josipa Pekanovića, upućen je poziv vjernicima da razmišljaju o svećeničkom zvanju, ali i o zvanju i odgovornosti svakog kršćanina. *Danas trebamo razmišljati o svećeničkom zvanju, ali i o kršćanskom pozivu*, napomenuo je preč. Pekanović te nastavio: *Svatko je pozvan, svakome od nas ovdje danas prisutnih Gospodin je rekao: Dođi! Hodi za mnom! Želim te učiniti učenicom svojim, da i ti budeš u ovome svijetu, na svojoj ovozemaljskoj životnoj stazi svjetlo,*

sol. Da budeš onaj koji će znati hrabriti svoju braću kad im to bude zatrebalo i onaj koji će znati povesti ljude kada je to potrebno. U nastavku je govorio o svećeničkom pozivu koji nije uvijek lak i koji često nailazi na nerazumijevanje, ali se stoga treba ugledati na Isusa čiju riječ također mnogi nisu prihvatili iako je išao od mjesta do mjesta, ali je puno vremena trebalo da stvari legnu na svoje mjesto. Župnik je, osvrćući se na nedjeljno evanđelje koje govori o prisposobi o sijaču, upozorio da je jako bitno kakve će riječi izlaziti iz usta svećenika i kršćana, odnosno kakvo će se sjeme zasijati. *Ne smijemo zaboraviti nikada da nismo vlasnici riječi i da nas neće spasiti naša riječ. Pozvani smo da po nama progovori Bog. Ta riječ je kadra novo stvoriti, ona je kadra čovjeka promijeniti i povesti ga putem na kojemu će pronaći sebe i doživjeti sebe kao Božje dijete. Treba shvatiti da ovozemaljski život jest važan i lijep jer se odlučuje sudbina našega života, ali to nije cilj. Mi nosimo dušu, a Bog čini sve da bi ta duša doživjela puninu radosti vječnoga života. Svećenik ne smije zaboraviti da on nije sijač riječi, već je sijač riječi Krist. Njega je Gospodin Bog pozvao da bude sijač, a nama je povjerio istu onu ulogu kao i apostolima, da obrađujemo, pripremamo tlo, da pokušamo učiniti da ne ostane kameno srce čovjekovo, da ga svojim primjerom omekšamo kako bi i ono bilo plodno tlo.*

Kapelana Gabora Drobinu zahvalio je na kraju svima koji su s njime došli podijeliti radost, a nakon svete mise u župi je priređena zakuska za sve vjernike. /Z. Gorjanac/

Kapelana Gabora Drobinu zahvalio je na kraju svima koji su s njime došli podijeliti radost, a nakon svete mise u župi je priređena zakuska za sve vjernike. /Z. Gorjanac/

Mlada misa fra Zdenka Grubera u Novom Sadu

Franjevačka crkvice sv. Ivana Kapistranskog bila je doisa premala da primi sve koji su 17. srpnja htjeli sudjelovati na izvanrednom događaju za malu novosadsku franjevačku zajednicu i njihove goste, Mladoj misi fra Zdenka Grubera.

Mlada misa je za ovu zajednicu bio doista izvanredan događaj, kojim će se dugo hvaliti, budući da je u njenom krilu izniklo svećeničko zvanje franjevca Zdenka Grubera,

rođenog 17. listopada 1975. godine u Novome Sadu. Koncelebrirali su franjevci Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, zaređeni ove godine: Marko Pustišek, Marino Kuzminski i Petar Horvat, ostale kolege mladomisnika, župnici i vikari pojedinih župa Subotičke i Srijemske biskupije te gvardijan franjevačkog samostana u Novom Sadu, p. Karlo Harmath. Homiliju na hrvatskom jeziku izrekao je p. Venancije Mihajević, prefekt franjevačkog sjemeništa na Kaptolu, a na mađarskom jeziku (uz prijevod) p. Csaba Bőjte, poznati erdeljski franjevac.

Marko Tucakov

Obilježnica zajednice „Hosana“

Prije četiri godine na salašu u Starom Žedniku kraj Subotice osnovana je Humanitarno-terapijska zajednica za pomoć ovisnicima „Hosana“, koja je pred sebe stavila zadatak – pomoći svima koji su iz bilo kojeg razloga upali u ovisnost o drogi, alkoholu, kocki, ali i onima koji su izgubili smisao života. Upravitelj Zajednice i njen osnivač vlč. Marinko Stantić, sagledavajući rezultate i postignuće u prethodne četiri godine, kaže kako je ova ustanova opravdala svoje postojanje te ima puno razloga za zadovoljstvo.

„Obilježnica Zajednice uvijek je povod da se sagledaju rezultati i ono što se proteklih godina postiglo, tako i sada imamo puno razloga za radost jer je iz naše Zajednice izašlo sedam momaka koji su završili program i koji su danas na svojim radnim mjestima, neki na fakultetima. Dakle, plodovi su tu. Možemo reći i kako je još uvijek sav rad mahom oslonjen na naše vlastite snage i Božju pomoć, jer nemamo redovitu pomoć države, osim povremeno financijske potpore, što nam je ipak jako važno. Sve u svemu, zadovoljni smo onim što smo do sada postigli“, kaže vlč. Stantić.

/Prema:
S. Mamužić, HR/

Nuncij Orlando Antonini u Apatinu

Na poziv nacionalnog direktora za pastoral Roma pri Katoličkoj crkvi u Srbiji, preč. Jakoba Pfeifera, apostolski nuncij u R. Srbiji mons. Orlando Antonini, boravio je u jednodnevnom posjetu Apatinu. Visoki gost, u pratnji svojih domaćina preč. Pfeifera i Borisa Mašića posjetio je katoličku crkvu Marijina Uznesenja i crkvu Srca Isusova.

Kako je toga dana bio i blagdan Srca Isusova, slavio je i misu, a u propovijedi je najviše pozornosti posvetio upravo romskoj populaciji. Romski tamburaši „Koka i prijatelji“ na kraju mise su gostu odsvirali „Kad sveci marširaju“. Prije mise nadbiskup Antonini razgovarao je s čelnicima apatinske općine, te posjetio marinu, pristan i romsko naselje kod Apatina. Po riječima preč. Pfeifera, u apatinskom romskom naselju obitava najveća zajednica rimokatolika Roma u Srbiji. U susretima s crkvenim velikodostojnicima i najvišim dužnosnicima općine Apatin, nadbiskup Antonini je iskazao veliko zadovoljstvo dobrim odnosima Katoličke i Pravoslavne crkve ne samo u Apatinu, nego i u cijeloj Srbiji. *Kao izaslanik Svetog Oca blagoslivljam vaše napore za daljnji napredak grada. Poslije obilaska Apatina i razgovora s gradonačelnikom spo-*

znao sam koliko je ovo važna multietnička i multikonfesionalna zona na karti Srbije, rekao je među ostalim Antonini. S velikim zanimanjem visoki gost je posjetio i župni dvor crkve Srca Isusova, gdje ga je predstavnik Udruge „Adam Berenc“ Boris Mašić upoznao s kulturnom baštinom starosjedilaca, podunavskih Nijemaca, u kojoj je vrijedna zbirka knjiga iz 18. stoljeća i drugi eksponati iz vremena kada je Marija Terezija naseljavala ovaj kraj Bačke. Nadbiskup Orlando Antonini bio je vrlo impresioniran ovom jedinstvenom zbirkom, izrazivši nadu da će biti zaštićena i očuvana na adekvatni način.

Ivan Andrašić

Likovna kolonija u župi Presvetoga Trojstva u Somboru

Župa Presvetoga Trojstva u Somboru ove je godine organizirala tradicionalnu župnu likovnu koloniju priređenu 20. srpnja, na kojoj je sudjelovalo 13 slikara. Ovaj šesti susret u prostoru negdašnjeg franjevačkog samostana u samom središtu grada, okupio je umjetnike iz Sombora, Subotice, Slankamena i Čantavira.

Prvotna je želja da se ovdje jedanput u godini okupe somborski, ali i drugi slikari, koji svojim boravkom i radom ostavljaju župi kao instituciji svoja djela koja ostaju u fondusu ove župne zajednice, rekao je za Zvonik župnik župe Presvetoga Trojstva, preč. Josip Pekanović.

Ova župa ima tu slobodu i dozvolu umjetnika da slike daruje, ili ukoliko su takve potrebe da ih proda, ali za sada se o tomu nije razmišljalo, već se redovito priređuju izložbe nakon sušenja i uramljivanja ovih umjetničkih dijela. Slike se u prostorijama župne kuće obično izlažu u proljeće – oko blagdana Uskrsa i tu ostaju do sljedeće likovne kolonije, odnosno izložbe, tako da ih mogu pogledati svi vjernici i svi zainteresirani ljubitelji likovne umjetnosti.

Župnik Josip Pekanović zadovoljan je odazivom slikara, onih novih, ali i onih „starih znanaca“, koji ovamo dolaze svake godine i već su dugogodišnji prijatelji župe. Inspiraciju su tražili u župi, u prelijepom sakralnom prostoru, ali ove godine je na neki način utjecao i sam župnik.

Slikari su ove godine uglavnom ostali ovdje na župi i tu nalazili inspiraciju, ali kada su željeli slikati nešto od somborskih motiva, obično su dolazili prije da pribilježe skice, tako da

na likovnoj koloniji sav svoj rad mogu posvetiti tomu. Umjetnicima sam skrenuo pozornost da sljedeće godine ova župa slavi jubilej – 250 godina od posvećenja crkve Presvetoga Trojstva. Gradnja crkve je započela prije 260 godina, a nakon 10 godina ona je blagoslovljena i nastavljena je gradnja. Stoga sam pomalo sugerirao umjetnicima da ako je netko inspiriran, bude zastupljena ta tema crkve. Neki su slike na tu temu napravili ovdje, a neki još uvijek rade slike na tu temu i nakon likovne kolonije, kako bi dali svoj doprinos povodom ovog jubileja. I sljedeća, sedma župna likovna kolonija bit će posvećena ovoj temi, kazao je župnik Josip Pekanović, dodavši kako bi sljedeće godine iz tiska trebala izići i monografija župe.

Na ovogodišnjoj župnoj likovnoj koloniji sudjelovali su: Sava Stojkov, Rudolf Cirkli, Marija Turkalj Matić, Marija Kemer, Jene Višinka, Cecilija Miler, Đerđi Šarić, Josipa Križanović, Vanda Njilaši, Zorica Lazić, Mirko Kesegi, Rudolf Sedlar i Stjepan Albot. Već drugu godinu financijskom potporom koloniju je pomoglo Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne zajednice. /Z. G./

Zavjetni dan u Lemešu

Na dan svetoga Ivana i Pavla, 26. lipnja, Lemešani su proslavili Zavjetni dan. Na ovaj dan prije skoro jednoga stoljeća, selo je zadesilo veliko nevrijeme.

Šteta je bila ogromna. Tada su se naši stari zavjetovali da na taj dan neće raditi. Molitvom su tražili zaštitu kod Boga da ih spasi grada i nevremena. Činjenica je da selo živi od poljoprivrede pa se ovaj dan štuje i dan danas, blagoslivljaju se svijeće koje palimo kada je nevrijeme.

Lucia Tošaki

Proslavljen Dan Lemeša

Dan svojega sela, mještani Sve-tozara Miletića proslavili su 30. i 31. srpnja. Prvi puta Dan sela obilježen je 2002. godine, kada je proslavljena 250. godišnjica osnutka i 200 godina dobivanja statusa slobodnog sela s grbom i pečatom. Selo je osnovalo 36 osiromašenih plemićkih obitelji čiji potomci žive i danas u selu.

Službeno ime sela je bilo Nemesmilitics, dok su ga Hrvati-Bunjevci zvali Lemeš, međutim, ovaj naziv nikada nije ušao u službenu uporabu. Po završetku Prvog svjetskog rata i osnivanjem Kraljevine SHS, mjesto dobiva novo ime po napatku Vlade, bez pitanja građana sela, Svetozar Miletić, i ono ostaje do današnjega dana. Mađarska nacionalna manjina uspjela je vratiti staro ime, tako da oni mogu koristiti Nemesmilitics.

Deseta po redu paprikašijada u natjecateljskom duhu, održana je 30. srpnja. Kuhari su se natjecali za titulu naj-

boljeg kuhara lemeškog junećeg paprikaša, a dame su imale zadatak lijepo urediti stolove. Vatre pod kotlovima upalile su se istodobno u 18 sati. Okus su procjenjivali vrsni kuhari ovog specijaliteta. Nagrađeni su dobili prigodne darove. Da bi ovaj skup što ljepše protekao pobrinule su se mažoretkinje iz Sonte, hip-hip grupa „Delirio“ iz Sombora članovi HBKUD-a „Vladimir Nazor“ kao i gosti iz bratskog sela Bácsbokoda (Republika Mađarska). Tu su bili i licitari da oslade posjetitelje, a goste je zabavljao orkestar „Kruna“ iz Subotice.

U nedjelju, 31. srpnja, u crkvi Rođenja BMD slavljena je svečana sveta misa koju je predslavio mjesni župnik **Antal Egedi**. Nakon mise uslijedio je blagoslov novog zvona koje je postavljeno u starom groblju na kraj sela. Zvono je teško 184 kg i postavljeno je na drveni zvonik. Zvono je selu darovao **Matyus Andras**, Lemešanin koji živi i radi u Damstadu (Republika Njemačka). Svojom gestom želio je ostaviti nešto svom selu u kojemu je rođen. Hvala mu u ime svih Lemešana. /**Lucia Tošaki**/

Seminar „Kako pomoći svome djetetu?“

U subotičkoj župi sv. Roka, 20. i 21. lipnja održan je dvodnevni seminar pod geslom „Kako pomoći svome djetetu?“. Voditeljica seminara bila je **Katarina Ralbovsky**, odgajateljica i teologinja s dugogodišnjim iskustvom rada u Centru za duhovnu pomoć u Zagrebu.

Na seminaru je sudjelovalo stotinjak osoba, kako roditelja tako i odgajateljica u vrtićima ili prosvjetnih djelatnika. Voditeljica seminara je iz svog bogatog iskustva s preko tri tisuće osoba u individualnom radu u Centru za duhovnu pomoć okupljenima govorila o težini roditeljske odgovornosti. Predstavila im je duhovnu dimenziju čovje-

ka i njezine zakonitosti. Ukazala je što se sve događa u duhovnom području djeteta od trenutka začeća do danas i kako se ono manifestira. Potom je protumačila sudionicima seminara kako mogu utjecati na duhovno područje djeteta i kako mu konkretno pomoći. Istaknula je i značaj duhovne dimenzije odgoja a sve je potkrijepila brojnim primjerima iz svoje dugogodišnje prakse.

Voditeljica seminara primala je 23. lipnja roditelje na osobni razgovor. Župnik **mons. Andrija Anišić** zahvalio je na kraju seminara sudionicima i voditeljici i kao plod seminara najavio je u jesen održavanje radionica s roditeljima. Inače, on u suradnji s animatorima organizira svakog ponedjeljka u župi sv. Roka „Hagioterapijske susrete“ na kojima se sudionicima uz pomoć videozapisa **prof. Tomislava Ivančića** predstavljaju temelji hagioterapije, a susret ima i katehetsko-molitveni karakter jer se obrađuju pojedine teme vjersko-moralnog sadržaja, a sve završava molitvom i svjedočenjima prisutnih. Hagioterapijske susrete povremeno predvodi i **Katarina Ralbovsky**.

Jermenovci:

Proslavljen spomendan sv. Joakima i Ane

Na blagdan sv. Joakima i Ane, 26. srpnja, vjernici iz Jermenovaca okupili su se na svetj misu koju je predslavio ivanovački župnik Gyula Pósa, a suslavili su domaći župnik **László Pethó**, župnik u Tobi Roland **Fehér**, župnik u Skorenovcu Csaba **Csipak** te salezijanac **Janez Jelen** iz Mužlje, koji je i propovijedao.

U svojoj propovijedi, don Jelen je posebno istaknuo kako bi sv. Ana trebala biti i jest divni uzor svim majkama. No, pri tom je istaknuo da u toj zadaći ne smijemo izostaviti muža, i gledati primjer sv. Joakima. *Zar ne znači, da zapravo u praksi sav odgoj djece ostaje na majci, a da se otac za to malo ili ništa ne brine*, upitao se propovjednik. *No, pogledamo li život Marije i Josipa, vidimo da je i sv. Josip u odgoju maloga Isusa imao značajnu zadaću, kojoj se nije otimao – kao što to čine mnogi današnji očevi. Taj nesklad – da djecu odgajaju i da se brinu za kućne poslove samo žene odnosno majke, donijelo je već prosvjetiteljstvo i razne jednostrane ideologije, koje su htjele od muškaraca napraviti samo radnike i vojnike u službi države, a na neki način prepustiti odgoj ženi i majci, dapače, čak i njoj uzeti djecu, da bi postala poslušno oruđe u rukama raznih vođa, diktatora i zavojevača*, rekao je don Jelen. *Ako dobro pogledamo crkvu u Jermenovcima, primjećujemo da nad ulazom vidimo još jednu stariju sliku, koja prikazuje mladu Mariju, kako ju skuža poučavaju i Joakim i Ana. To ide u prilog našoj tvrdnji, da su ranije roditelji uistinu zajednički radili, išli u crkvu sa svojom djecom i starijim roditeljima, ali da su i zajednički odgajali svoju djecu i unučad. Sloga jači – nesloga tlači. To važi još najviše kod odgoja novog naraštaja. Da budemo u tome uspješni mi svećenici, ali i vi, dragi roditelji, neka nam pomogne zagovor svete Ane, ali i njenog muža Joakima, zaključio je propovjednik.*

A. A.

Janez Jelen

Srpanj u iriškoj župi: Mjesec srca i ljubavi

Prvi dan srpnja započeli smo svetkovinom Srca Isusova, a potom i Srca Marijina s porukom: *Srce određuje život a majka brižno čuva sve u svom srcu.* U nedjelju 3. srpnja posebno je bilo lijepo u Vrdniku na svetoj misi za pokojne iz obitelji **Divjak** i **Petruš**, te **Peru** i članove obitelji **Karačić** s porukom: *Dobro je kad smijemo nekomu pasti u ruke i zagrljaj! Ljudi koji daruju mir, kod kojih se može odmoriti, ne smiju izumrijeti.*

U srijedu, 6. srpnja, župnik **Blaž Zmaić** bio je na ukopu srijemskoga svećenika **Nike Kraljevića** (60), koji je u teškim vremenima bio župnik u Hrtkovcima, a koji je uz dva biskupa i 55 svećenika te mnoštvo vjernika Hrtkovaca, Kule, Starih Perkovaca i domaćih Gunjana, uz svetu misu pokopan u svojoj rodnoj Gunji.

Župnik je 7. srpnja nazočio proslavi Ivanjdana u Vrdniku na poziv pravoslavnog paroha **Darka Jelića**, kojega je u prisustvu svećenika i vjernika, srijemski episkop **Vasillije** promaknuo u čin protojereja. Ujedno je to bio i oproštaj od mještana Vrdnika jer odlazi na novu službu u Novu Pazovu. U Vrdniku smo se 8. srpnja oprostili od dobre vjernice **Matije Karačić** (81) iz Čitluka, čije nam životne okolnosti posvješćuju da je Bog bio njezin izvor nade. Sutradan je u Irigu služena sveta misa na kojoj su bili njen sin **Ivan** i kćerka **Zdenka** iz Zagreba te mnogobrojna rodbina. Istoga dana, župnik je nazočio oproštaju od **Gavre Veselinovića** (61), pravoslavne vjere.

U nedjelju 10. srpnja, u Šatrincima je kršten **Stevan Tot** s porukom: *Božja riječ ima nešto s mojim životom. Srce je njiva. Uzmi svoj život u ruke – sam mogu odlučiti, što je važno među ljudima i pred Bogom.* Župnik je u poslijepodnevnim satima nazočio ukopu **Vukice Šunduković** (85), pravoslavne vjere.

U utorak 12. srpnja, rastali smo se u Vrdniku od **Mare Jurilj** (76), uz poruku: *Samo ako narod (čovjek) zna odakle dolazi, može shvatiti i ostvarivati smisao svoje egzistencije.*

U nedjelju 17. srpnja blagoslovljen je spomenik **Antuna Graca**, a sveta misa u ozačju dviju familija slavljen je u Vrdniku: za pok. **Karačić** i **Jurilj**. Župnik je istoga dana bio gost u Domu kulture gdje su nastupili: KUD „Oplenac“ iz Toronta (Kanada), KUD „Mladost“ iz Rume i tamburaški orkestar iz Stejanovaca.

U ponedjeljak, 18. srpnja, okupili smo se na zemaljskom ispraćaju **Ignjaca Lajtera** (83) u Šatrincima, a sutradan je za njega i suprugu **Julijanu** služena sveta misa u Irigu. Dana 21. srpnja u Platičevu župnik je nazočio zemaljskom oproštaju od **o. Benedikta** (61), igumana manastira Ravanica u Vrdniku, kojem je prethodila liturgija, pa obred sahrane u crkvenom dvorištu te oproštaj na groblju. U ime Katoličke crkve od njega se oprostio iriški župnik, preč. **Blaž Zmaić**, začasni kanonik.

U nedjelju 24. srpnja, slavljen su redovite mise na župi i pripadajućim filijalama uz poruku: *Čovjek želi i treba Boga da bude radostan i sretan. On je naše blago i najveća sreća.* Župnik je 29. srpnja u Irigu nazočio ukopu **Ane Kanji** (86), te 30. srpnja u Jasku kada je uz tri pravoslavna svećenika i mnoštvo Irižana pokopana **Damjanka Jocić** (79). Zadnji dan mjeseca, 31. srpnja, uz župnu misu u Irigu, posebno je bilo lijepo na misi u Vrdniku, za pokojne iz obitelji **Farkaš** i **Kordić** s porukom: *Sve možemo nadvladati u ljubavi. Svaka sveta misa nam kaže: Ljubav je i ostaje temeljna melodija svijeta,* poručio je župnik. /f. f./

Hodočasničko slavlje na “Velike Tekije”

Tradicionalno hodočašće na „Velike Tekije“ u svetišće Gospe Tekijske u Petrovaradinu proslavljeno je ove godine na blagdan Snježne Gospe 5. kolovoza. Slavlje je započelo u popodnevnim satima 4. kolovoza dolaskom nekoliko tisuća vjernika hodočasnika iz svih župa Srijemske biskupije, kao i iz Beogradske nadbiskupije, Subotičke i Zrenjaninske biskupije, Apostolskog egzarthata za vjernike bizantskog obreda u Srbiji i Crnoj Gori te iz Hrvatske i drugih zemalja. Hodočasnici su pristupali sakramentu pomirenja na hrvatskom, mađarskom i staroslavenskom jeziku.

Večernju pontifikalnu misu, uz sudjelovanje nekoliko tisuća vjernika, predvodio je srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** u zajedništvu sa svim svećenicima biskupije, iz susjednih biskupija i iz Hrvatske. Biskup je u pozdravu i uvodu naglasio da tekijska crkva slavi ove godine 130 godina od posvete. Kroz taj dugi niz godina vjernici su hodočastili Gospi Tekijskoj, zahvaljivali joj za zagovor kod njezina sina Isusa Krista i molili za pomoć. *I mi smo večeras pozvani, rekao je predvoditelj, da zahvalimo Nebeskoj Majci za sva dobročinstva i da iznesemo naše potrebe i želje,* rekao je biskup. Prigodnu homiliju održao je **preč. Božidar Lusavec**, župnik iz Beške i Maradika, govoreći posebno o obraćenju. Večernje slavlje završilo je tradicionalnom procesijom sa svijećama i s Gospinom slikom.

Na blagdan Snježne Gospe 5. kolovoza više tisuća hodočasnika iz Srijema, Bačke, Banata, Beograda i Hrvatske pohodilo je ovo najznačajnije srijemsko marijansko svetišće. Pontifikalno misno slavlje na mađarskom jeziku predvodio je subotički biskup **mons. Ivan Pénczes** a na hrvatskom jeziku nadbiskup i metropolit **mons. Stanislav Hočevar**. U homiliji nadbiskup Hočevar je rekao: *Sada smo mi na ovom prostoru u ovo povijesno vrijeme obvezni ispuniti našu zadaću da nijedan pripadnik Crkve, da nijedan kršćanin ne bude bezbrižan, da ne bude bez odgovornosti, da ne bude bez ljubavi. Trebamo čitavo svoje biće, svoj razum, svoje sposobnosti dati na raspolaganje velikim Božjim spasenjskim nacrtima. Neka svatko bude spreman da, kao Blažena Djevica Marija, tolikom pažnjom čuva i razmatra Božju riječ. Samo ako budemo nartarnje budni i spremni, čut ćemo od Boga kojim putem trebamo krenuti,* rekao je nadbiskup, izražavajući želju i molitvenu nakanu da se ostvari veliko pomirenje i zajednički život među svim narodima, jezicima i kulturama, jer upravo Marijina majčinska ljubav omogućuje osobnu svetost u Isusu Kristu i razumijevanje sa svima. Hodočasničko slavlje „Velikih Tekija“ zaključeno je večernjom misom u Svetišću Gospe Tekijske.

Tomislav Mađarević

Sastanak vjeroučitelja u Srijemskoj biskupiji

U Biskupijskom pastoralnom centru Srijemske biskupije u Petrovaradinu održan je 21. lipnja sastanak vjeroučitelja i vjeroučiteljica Srijemske biskupije.

Sastanku je nazočio biskup srijemski **Đuro Gašparović** uz sudjelovanje generalnog vikara **Eduarda Španovića, mons. Andrije Kopilovića** iz Subotice, povjerenika i koordinatora za vjeronauk i župnu katehezu u Srijemskoj biskupiji **Blaža Zmaića** i vjeroučitelja i vjeroučiteljica, svećenika i vjernika laika koji rade u školama.

Nakon pozdrava i poruke biskupa, rad sjednice se nastavio pod predsjedanjem povjerenika i koordinatora za vjeronauk u školama u Srijemskoj biskupiji, Zmaića. *Vjerujem da je ova protekla jubilarna deseta godina od ponovnog vraćanja vjeronauka u osnovne i srednje škole bila plodonosnija nego prošla i da sve temeljitije i savjesnije ulazimo u vjeroučiteljski rad po svojem pozivu i poslanju koje smo primili po mandatu od strane Crkve*, rekao je povjerenik. Iznio je statističke podatke iz protekle školske i vjeronaučne godine u Srijemskoj biskupiji. Kao vjeroučitelja je u protekloj godini bilo djelatno osam vjernika laika i to **Ružica Anđelić, Anica Čačić, Ana Hodak, Lidija Irga, Katarina Petrović, Julije Šimandi, Karina Šimandi i Marija Vereš**. Od svećenika u škole su ušla šestorica i to **Zdravko Čabrac, Dušan Milekić, Mario Paradžik, Ivan Rajković, Eduard Španović i Blaž Zmaić**. U osnovnim školama vjersku nastavu je pohađalo 510 učenika u mjestima Beška, Erdevik, Golubinci, Hrtkovci, Irig, Laćarak, Maradić, Nikinci, Novi Banovci, Novi Slankamen, Platičevo, Ruma, Sot, Srijemska Kamenica, Srijemski Karlovci, Srijemska Mitrovica, Šatrinici i Dobrodol, Šid i Vrdnik. U srednjim školama katoličku vjersku nastavu je pohađalo 108 učenika iz mjesta Golubinci, Irig, Laćarak, Ruma, Srijemski Karlovci i Srijemska Mitrovica.

U nastavku sastanka pristupilo se razmatranju pitanja, problema, poteškoća i nejasnoća u vjeronaučnom radu u pojedinim osnovnim i srednjim školama, kao i pozitivna iskustva rada s vjeroučenicima. Bilo je govora i o pastoralnom radu u župama i uključivanju vjeroučitelja laika u taj rad, o kvaliteti pravog vjeroučitelja, bogatstvu konfesionalnog vjeronauka, suradnji župnika i vjeroučitelja, kontaktu župnika s školama, o poticajnom pismu biskupa roditeljima, o problemima vjeroučitelja i škola i drugo.

Nazočnima se obratio i mons. Andrija Kopilović koji je predstavio Zakon o trajnom zapošljavanju vjeroučitelja tj. o natječaju koji raspiše Ministarstvo, o upisu djece i mladih na školski vjeronauk i to o opredjeljenju djece i anketi, o spajanju satova vjerske nastave u pojedinim školama, o diplomama vjeroučitelja, fondovima sati i priručnicima za vjersku nastavu. /**Tomislav Mađarević**/

Proslava u Ečki

Na blagdan svetoga Ivana Krstitelja, 24. lipnja, proslavljen je dan katoličke crkve u Ečki, kojom od 1965. godine upravljaju salezijanci. Rimokatolička župa u Ečki osnovana je 1793. godine, a sadašnja crkva 1864. nastojanjem grofovske obitelji **Lázár**.

Na proslavu su ove godine došli većinom vjernici iz Ečke, ali i vjernici iz susjednih sela, kao i predsjednici crkvenih odbora iz Lukinoga sela, Beloga Blata i Mužlje. Iz Lukinoga sela je došao požrtvorni kantor i bogoslov **Alen Palatínus** s pjevačima, koji su uzveličali Božju službu svojim divnim pjevanjem, u čemu je sudjelovao i ećkanski kantor **Saša Fogarasi**. Svetu misu je predslavio i propovijedao na hrvatskom i mađarskom jeziku, umirovljeni protonotar **msgr. Jenő Tietze**. Koncelebrirali su salezijanci **Stanko Tratnjek, Stojan Kalapiš i Janez Jelen**. Čitanje je čitao umirovljeni kantor **István Fodor**. U ime Rumunjske pravoslavne parohije, zbog spriječenosti župnika nazočio je predsjednik crkvenoga odbora.

Propovjednik je istaknuo kako su pobožni roditelji sv. Ivana Krstitelja s radošću primili svoje dijete. Sva rodbina i prijatelji očekivali su njegovo rođenje, svi su se radovali, kada su slavili njegov prvi imendan, kada su mu dali ime. Zaharija nije povjerovao anđelu da će dobiti dijete u svojoj starosti i zbog toga je izgubio dar govora. *To je velika pouka današnjemu čovjeku: treba vjerovati Bogu, kada nam govori po Svetom pismu, učenju svete Crkve, ali i po našim nutarnjim nadahnućima. Današnji ljudi su općenito ljudi vjere. Ali za kršćanski život nije dovoljna kakva god vjera, nego jaka vjera. Moramo imati povjerenje u Boga*, rekao je propovjednik.

Govoreći o životu sv. Ivana Krstitelja, rekao je kako je on bio čovjek duboke vjere i neprijatelj grijeha, na kojoj se god strani nalazio. *On je sam živio skromno i prema nadahnućima svoje savjesti u krajnjem siromaštvu i odricanju. Zato je imao tako veliki utjecaj na svoje suvremenike*, istaknuo je propovjednik

Na kraju slavlja, župnik Stanko je zahvalio propovjedniku na poticajnim riječima. Zahvalio je svim vjernicima hodočasnici koji su došli na ovo lijepo mjesto. Zahvala na hrvatskom jeziku izrazio je kapelan Janez Jelen. Poslije blagoslova, za svećenike te predstavnike susjednih crkvenih općina kao i predstavnik prijateljske rumunjske parohije, priređen je zajednički objed. /**Janez Jelen**/

Proslava u Velikoj Gredi

Na filijali župe Jermenovci u južnom banatskom dekanatu, proslavljena je na blagdan Pohođenja Blažene Djevice Marije 2. srpnja župna slava.

Svečanu svetu misu predslavio je domaći župnik **László Pető**, župnik u Jermenovcima, a suslavio je i propovijedao salezijanac **Janez Jelen**. Propovjednik je istaknuo ljubav Djevice Marije prema Bogu i bližnjemu. *Ljubav prema Bogu pokazala se osobito prilikom posjeta arkanđela Gabrielja, kada je Marija spremno prihvatila odgovornu zadaću, postati majkom Isusovom. Makar je Mariju zadesila najveća čast u povijesti, ipak se nije ustručavala odmah nakon toga pohitati u gorski kraj Ain Karem, gdje se susrela s Elizabetom, kojoj je pomagala sve do poroda Ivana Krstitelja*, rekao je propovjednik. Osvrćući se na obiteljski život, propovjednik je istaknuo kako su se Marija i Elizabeta radovala svojoj nerođenoj djeci. *Slično trebaju i današnji roditelji s radošću prihvatiti nerođenu djecu te im pružiti dobar katolički odgoj. Lijepi primjer vršenja Božje volje su ove dvije žene: Marija se zbog Isusova začeca našla u teškoj situaciji, ali je ipak prihvatila tešku zadaću Majke Božje. Slično su vršili Božju volju Elizabeta i Zaharija: strpljivo su nosili križ neplodnosti, i zato su s toliko većom radošću primili dijete u svojoj starosti*, zaključio je propovjednik, potaknuvši na kraju mlade roditelje da prime barem još jedno dijete iz Božjih ruku kao dar narodu i Crkvi; bake i djedove pak je pozvao, neka se rado žrtvuju, da budu njihovi čuvari i odgojitelji.

Na kraju svete mise je domaći župnik pohvalio crkveni odbor, pjevače s orguljašicom i sve sabrane vjernike, kao i svećenika gosta, te ih pozvao na čašćenje. /**Janez Jelen**/

Susret katoličke mladeži na Tekijama u Petrovaradinu

Mladi vjernici katolici iz svih nad/biskupija u Srbiji i Apostolskog egzarthata za vjernike bizantskog obreda u Srbiji i Crnoj Gori okupili su se 18. lipnja na cjelodnevni susret u Srijemskoj biskupiji u Biskupijskom svetištu Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu.

U organizaciji Povjerenstva i Ureda za pastoral mladih pri Međunarodnoj biskupskoj konferenciji svetih Ćirila i Metoda na ovaj drugi po redu susret mladih, nakon prvoga koji je prije dvije godine održan u Zrenjaninskoj biskupiji u Mužlji, pozvani su mladi osmoga razreda, srednjoškolci, studenti i mladi radnici. Pristigli su iz Beogradske nadbiskupije, Subotičke, Zrenjaninske i Srijemske biskupije te Apostolskog egzarthata. Program susreta

započeo je u crkvi sv. Jurja, mučenika u Petrovaradinu gdje je nazočne pozdravio **Đuro Gašparović**, srijemski biskup i zahvalio organizatorima predvođenim povjerenikom **Ivicom Damjanovićem**. Geslo susreta bilo je: „Ukorijenjeni i nazidani na Kristu, učvršćeni vjerom“ (Kol 2,7). Nakon što su se mladi upoznali sa znamenitostima ovog dijela Srijemske biskupije, na-

stavili su program na Tekijama. Kateheze na temu gesla susreta održali su na hrvatskom jeziku **fra Filip Karadža**, gvardijan franjevačkog samostana Svetoga Antuna u Beogradu, a na mađarskom **Robert Utcai**, župnik u župi Čantavir. Predstavili su osobu Isusa Krista, njegovo poslanje i djelovanje u svijetu, a posebno pojedine trenutke njegova života gdje se mladi mogu i danas „ukorijeniti“ i „nazidati“ na Kristu. Svakako je potrebno biti čvrst u vjeri i imati povjerenja u Isusove riječi, njegov poziv i njegova djela. *Ne samo vjerovati u njega*, naglasili su predavači, *nego moramo vjerovati njemu, našem Učitelju i Gospodinu*. Kateheze, molitveni dio, kao i euharistijsko slavlje, pratili su meditativnim pjesmama VIS „Proroci“ i Bend mladih spletom mađarskih pjesama.

Središnji dio susreta bilo je euharistijsko slavlje koje je predslavio domaćin biskup Gašparović. U homiliji, subotički biskup **Ivan Péntzes** ohrabrio je mlade u vjeri i potaknuo ih da slijede primjer, život i govore blaženoga pape Ivana Pavla II., koji je na brojnim susretima s mladima znao naći riječi ohrabrenja i poticaja.

Vladika **Džudžar** je na koncu misnoga slavlja pozvao mlade da dođu na idući susret 2013. godine u Vodice, župa Ruski Krstur, Svetište Apostolskog egzarthata za vjernike bizantskog obreda u Srbiji i Crnoj Gori. Susret je nastavljen uz večeru i program koji su pripremili članovi tamburaškog Hrvatskog kulturnog društva „Matija Gubec“ iz Rume. /**Priredio: Ivan Radoš**/

Proslava „Malih Tekija“ u Petrovaradinu

U svetištu Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu proslavljene su 25. i 26. srpnja „Male Tekije“. Prema našoj staroj kršćanskoj tradiciji, tih dana svake godine hodočastimo u ovo biskupijsko svetište te euharistijskim slavljinama na hrvatskom i mađarskom jeziku, procesijom i prigodnim programom častimo Gospu Tekijsku.

Uz sudjelovanje mnogobrojnih vjernika iz Petrovaradinskog dekanata i drugih župa Srijemske biskupije započela je proslava u ponedjeljak 25. srpnja večernjom misom, koju je predvodio vlč. **Dušan Milekić**, župnik u Novim Banovcima, u zajedništvu sa svećenicima dekanata, biskupije, Novoga Sada i Futoga. U homiliji, govoreći o Isusu Kristu i našem životu, vlč. Milekić je istaknuo: *Blago našim očima što vide i našim ušima što čuju, tako si Isuse rekao, a ja se kroz život zahtih, što znači 'blago'. Činio si dobro, Isuse, na zemlji a s naše strane dobio si križ, prikovali smo te na njega. Kaži mi što je to 'blago', Isuse Kriste, i mojim očima i mojim ušima. U poslanici smo čuli toliko kreposti, što je ljubavi vrijedno, što je kreposno neka bude dio našega života, zaključio je propovjednik. Slavlje je završilo tradicionalnom procesijom sa svijećama i slikom Majke Božje Tekijske kroz prostor Križnoga puta uz Svetište. Nakon procesije u Svetištu je bilo upriličeno klanjanje pred Presvetim oltarskim sakramentom.*

Na sam dan proslave, u utorak 26. srpnja, u crkvi Gospe Snježne slavljen je svečana sveta misa koju je predvodio

mons. Geza Varga, biskupski vikar za Mađare Đakovačko-osječke nadbiskupije, a prigodom jubileja 70 godina svojega svećeništva, u koncelebraciji **fra Ante Logara**, provincijala Hrvatskih kapucina i četrnaestorice svećenika Srijemske i Subotičke biskupije. Prigodnu homiliju održao je provincijal fra Logar. U homiliji fra Logar je, kao bivši ministrant slavjenika Varge, stavio naglasak na njegov susret kao trinaestogodišnjaka s preč. Vargom, tada župnikom župe Presvetog Trojstva u Čepinu. Još tada je osjetio njegovu neizmjernu ljubav prema djeci i prema siromašnima. Posebno ga je dojmilo pomaganje preč. Varge njegovoj siromašnoj obitelji. Prisjetio se i njegova susreta

kada ga je kao dječaka vodio kod karmelićana u Osijek i u biskupiju u Đakovo. Primjenjujući primjer Marijina života na naš život i posebno na slavlje današnjega jubileja, fra Logar je rekao: *I kada u životu shvatimo da nas On vodi, da nas je On odabrao, da smo ga mi odabrali, tada se i mi trebamo kao Marija predati Isusu Kristu, jer nas ljubi i poznaje više nego što mi poznajemo sami sebe. Toj radosti i ljubavi Božjoj današnji je slavjenik mons. Varga kroz 70 godina služio neumorno, te zahvaljujući Bogu na tom velikom danu i obljetnici i mi molimo da nas Bog osposobi da mu ostanemo vjerni kroz sve životne teškoće i da stavimo naglasak na ono što treba da činimo da bismo mijenjali sebe i druge kako bi svijet postao ljudskiji i kršćanskiji!*, zaključio je propovjednik.

Prigodom slavlja 70. obljetnice jubilarcu je čestitku uputio srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović**. Proslava „Malih Tekija“ završena je večernjim misnim slavljem koje je predvodio vlč. **Marijan Vukov**, župni vikar župe Imena Marijina u Novom Sadu.

Tomislav Madarević

Proslavljena 60. obljetnica svećeničkog ređenja pape Benedikta XVI.

U Vatikanu je na svetkovinu sv. Petra i Pavla svečano proslavljena 60. obljetnica svećeničkog ređenja pape Benedikta XVI. Na svečanosti je tradicionalno bilo i izaslanstvo Carigradskog ekumenskog patrijarhata, kojemu je Sveti Otac izravno zahvalio za sudjelovanje u tome slavlju.

Crkveni pastiri, biskupi odgovorni za mjesne zajednice, moraju uvijek usmjeravati svoje ponašanje prema služenju i jedinstvu, rekao je Papa u propovijedi misnog slavlja koje je predvodio u koncelebraciji četrdesetak novih nadbiskupa i metropolita, kojima je predao palij, koji povezuje crkvene pastire s Petrom i njegovim nasljednicima. To znači da moramo biti pastiri jedinstva i u jedinstvu, jer samo u jedinstvu, čiji je simbol Petar, možemo voditi njegovu lađu, rekao je Papa. Objavljavajući značenje palija, Sveti Otac usporedio ga je s Kristovim jarmom, koji s jedne strane pruža radost, a s druge je

strane vrlo zahtjevan, jer je to jaram Kristove volje za istinom i ljubavlju. S njime dovodimo druge do Kristova prijateljstva, moramo biti na raspolaganju drugima i kao pastiri preuzeti brigu za njih. Moramo ih preuzeti na svoja leđa. Palij nas podsjeća da moramo biti pastiri njegova stada, koje ostaje uvijek njegovo, a ne naše.

Osvrnuvši se na 60. obljetnicu svoga svećeništva, papa Ratzinger je intimnim razmišljanjem o svećeništvu, posebnom prijateljstvu koje povezuje svećenika s Kristom, istaknuo kako ga je ova prilika prisilila razmišljati o onome što ga je karakteriziralo desetljećima. Osjećam se dužan povjeriti svećenicima i biskupima, ali vjernicima da u tome vidim znak nade i ohrabrenja, koje je dozrijelo u iskustvu da je Gospodin dobar. Ovo je i prilika da zahvalim Bogu za veliko prijateljstvo što mi ga je darovao i koje želi dati svima nama. Papa je na kraju zahvalio i odgojiteljima kao i svima koji su ga pratili na njegovu svećeničkom putu. /IKA/

Papa zabrinut stanjem u Somaliji

Nakon molitve Anđeo Gospodnji u Apostolskoj palači u Castel Gandolfu, u nedjelju 17. srpnja Papa je pozvao na međunarodnu mobilizaciju da se spasi Somalija od pošasti „užasne bijede“ i „goleme suše“, koja ubija ili tjera u bijeg bezbrojne osobe.

Velikom zabrinutošću pratim vijesti koje stižu iz dijela Afrike, takozvanog Afričkoga roga, napose Somalije, koju je pogodila užasna suša, a neke krajeve i vrlo jake kiše, što je prouzročilo humanitarnu katastrofu. Bezbrojne osobe bježe od te užasne bijede tražeći hranu i pomoć. Želio bih da ojača međunarodna mobilizacija radi brzog slanja pomoći toj našoj braći i sestrama koji su u velikoj kušnji, a među njima su i

mnoga djeca. Neka ne ponestane naše solidarnosti s trepećim stanovništvom i stvarne potpore svih osoba dobre volje, potaknuo je Benedikt XVI. /IKA/

Papa osudio napade u Norveškoj kao čine besmislenog nasilja

Papa Benedikt XVI. oštro je osudio napade u Oslu i na otoku Utoya kao čine besmislenoga nasilja te izrazio sućut obiteljima žrtava.

Kako se ističe u priopćenju objavljenom u Vatikanu 23. srpnja, Papa je u izrazima sućuti norveškome kralju Haraldju V. istaknuo kako je duboko ožalošćen zbog brojnih mrtvih i ranjenih. Benedikt XVI. pozvao je norveški narod na zajednički i odlučni otpor mržnji i sukobima. Norvežani se trebaju hrabro zauzimati za budućnost međusobnoga poštovanja, solidarnosti i slobode za sljedeće naraštaje.

Sveti Otac izrazio je svoju molitvenu blizinu žrtvama i njihovim obiteljima, ističe se u brzojavu koji je potpisao državni tajnik Svete Stolice kardinal Tarcisio Bertone. /IKA/

Pokrenut novi vatikanski portal www.news.va

Klikom na prijenosnom računalu papa Benedikt XVI. službeno je 28. lipnja pokrenuo novi internetski portal Svete Stolice www.news.va.

O aktiviranju portala s vijestima izvijestio je predsjednik Vijeća za medije Svete Stolice nadbiskup Claudio Maria Celli. Benedikt XVI. je „medijski papa“ – htio je biti prisutan ondje gdje se ljudi danas nalaze, rekao je Celli na tiskovnoj konferenciji u Vatikanu, predstavljajući novi medijski projekt. S portalom neće započeti novo razdoblje, ali portal vijesti svakako predstavlja „novu dimenziju“ medijske aktivnosti Svete Stolice. Portal će prenositi vijesti različitih vatikanskih medija, priloge iz dnevnih novina L'Osservatore Romano, Radio Vatikana i biltena Tiskovnog ureda Svete Stolice.

Najvažniji značaj imat će kao medijska prezentacija crkvenog učiteljstva i stajališta vatikanskih ustanova i ureda, no opsežno će se govoriti i o mjesnim Crkvama u cijelom svijetu, rekao je Celli. /IKA/

Izjava Komisije HBK Iustitia et pax o netrpeljivosti prema katolicima u Republici Hrvatskoj

Komisija HBK Iustitia et pax objavila je izjavu o netrpeljivosti prema katolicima u Republici Hrvatskoj. Izjavu, koju je potpisao predsjednik Komisije sisački biskup dr. Vlado Košić, prenosimo u cijelosti.

„Komisija izražava zabrinutost zbog sve učestalijeg i otvorenijeg iskazivanja netrpeljivosti i nasilja prema katolicima u Hrvatskoj. Netrpeljivost prema katolicima i njihovim vjerskim uvjerenjima baštinjena je iz vremena komunističkog totalitarizma i nikada nije u potpunosti nestala, a u posljednje se vrijeme intenzivirala, posebice neposredno prije i nakon posjeta Svetog Oca Republici Hrvatskoj i hrvatskim katolicima. Sa žaljenjem konstatiramo da državna tijela nisu adekvatno, po službenoj dužnosti, reagirala na otvorene izričaje netrpeljivosti prema katolicima na onaj isti način kako su reagirali kada se radilo o pravima drugih ugroženih zajednica i pojedinaca. Držimo da treba prekinuti s praksom prozivanja i omalovažavanja katolika zbog njihove vjerske pripadnosti, njihova načina života, njihovih vjerskih uvjerenja i učenja, koja se bez ikakvih argumenata proglašavaju nazadnima. Stoga pozivamo državne institucije da ne budu pristrane i da budno paze na dostojanstvo i pravo katolika na življenje svoje vjere i izricanje svojih vjerskih uvjerenja što im jamče hrvatski zakoni.

Katolici u Hrvatskoj se ne boje nikakve argumentirane javne rasprave ili kritike, ali nikako ne mogu prihvatiti da se prešutno prihvaća njihovo omalovažavanje bez reagiranja nadležnih institucija.

Komisija poziva sve Hrvate i Hrvatice da hrabro u javnosti iznose svoje stavove o raznim temama, da ih znaju argumentirati i dobro uobličiti. Javna rasprava i izmjena argumenata s katoličkog stajališta apsolutno isključuje narušavanje dostojanstva čovjeka, napose svako nasilje koje nedvosmisleno osuđujemo.

U ovoj Izjavi namjerno nismo koristili izričaj 'govor mržnje' jer ovu sintagmu držimo besadržajnim jezičnim neologizmom kojim određene skupine opravdavaju vlastite napade na one s kojima ne dijele isto mišljenje.“ /IKA/

Vatikan: Potpisan ugovor između Svete Stolice i Crne Gore

Papa Benedikt XVI. primio je 24. lipnja u audijenciju crnogorskog premijera Igora Lukšića.

20-minutni razgovor protekao je u srdačnom ozračju, navodi se u priopćenju Svete Stolice, a teme su bile aktualna međunarodna situacija, euro-atlantska suradnja, te uloga Crne Gore u postizanju mira među narodima i vjeroispovijestima.

Nakon primanja kod Pape, Lukšić je s državnim tajnikom Svete Stolice kardinalom Tarcisio Bertoneom potpisao temeljni sporazum o pravnom statusu Katoličke Crkve u Crnoj Gori. Sporazum potvrđuje već postojeće „izvršne odnose“ između Svete Stolice i Crne Gore, a regulira slobodu Crkve u prakticanju vjere te u sudjelovanju u kulturnim, obrazovnim i socijalnim aktivnostima. /IKA/

Francuska: Istraživanja na zametcima ostaju načelno zabranjena

Istraživanje na ljudskim zametcima ostaje u Francuskoj načelno zabranjeno. Iznimke su i dalje strogo ograničene samo na pojedinačne slučajeve, propisuje Zakon o bioetici koji je parlament konačno usvojio 23. lipnja.

Izvorno, senatori su tražili liberalizaciju istraživanja na zametcima. Ostale odredbe novog Zakona uključuju i dalje anonimno doniranje sperme i jajnih stanica. Zabranjeni ostaju surogat majčinstvo i stvaranje te usađivanje embrija stvorenih reproduktivnim materijalom u međuvremenu preminulog partnera. Prenatalna genetska dijagnostika također je dopuštena samo u iznimnim slučajevima, a istospolnim parovima umjetna oplodnja i dalje ostaje nedopuštena. /IKA/

Kardinal Kasper žali zbog nedostatka komunikacije u Crkvi

Kardinal Walter Kasper smatra nužnom bolju crkvenu kulturu dijaloga.

„Imamo temeljni nedostatak komunikacije u Crkvi“, rekao je kardinal Kasper 15. lipnja u Bonnu za Newsletter, njemački ekumenski list, a prenosi „Kathpress“.

Kao izlaz iz sadašnjeg stanja kardinal preporuča ono što je zapisano već u Djelima apostolskim, tj. da treba oživjeti temeljni instrument sinode, a to je dijalog. O tome se, međutim, u novom Zakoniku kanonskog prava premalo piše. „U starom Zakoniku, prije Drugoga vatikanskog sabora, bilo je određeno da se najmanje svakih deset godina održavaju biskupijske sinode. Trebamo stalni proces dijaloga biskupa sa svećenicima i s vjernicima.“

Dijalog unutar Njemačke biskupske konferencije dobar je početak, „ali to nikako nije sve“, rekao je kardinal Kasper, koji je od 2001. do 2009. bio predstojnik Vijeća za jedinstvo kršćana, a prije toga od 1989. vodio je biskupiju Rottenburg-Stuttgart. /IKA/

IZDANJA

Pjevajte Gospodu pjesmu novu

U nakladi *Glasa Koncila* treće izdanje jedine hrvatske liturgijske pjesmarice

Fratar Anđel i druge priče

Zbirka novela književnika Esada Jogića u nakladi *Glasa Koncila*.

Predanje Bogu

Knjiga Victora Siona u izdanju *Verbuma*

Raj zaista postoji

Zapanjujuća priča malog dječaka o njegovu putu u raj i natrag, autora Todda Burpa i Lynna Vincenta u izdanju *Verbuma*.

Književna večer posvećena Blašku Rajiću

Književnom večeri Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Anutnović“ započelo je 10. kolovoza središnje slavlje stote obljetnice Dužijance.

Pozdravljajući brojnu publiku u Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“ predsjedavajući Instituta **mons. dr. Andrija Kopilović** je rekao: *Večeras naš Institut želi „podvoriti“ svoj narod skromnim programom sa željom da se ponajprije obogatimo, nadahnemo i družimo. Kako je iza nas jedno stoljeće događaja Dužijance, koja je imala svoju vlastitu putanju – valovitu kao i sve stvari u povijesti – želimo večeras pogledati u vrhunce, da bismo se lakše ponovno otisnuli od obale i zaplovili u novo stoljeće Dužijance.*

Predavanje na temu „Blaško Rajić i Dužijanica“ uz prikazivanje prigodnih fotografija iz života Blaška Rajića i povijesti Dužijance, održao je **mr. Andrija Anišić**, župnik župe sv. Roka koja je „kolijevka“ jer je u njoj 1911. godine proslavljena prva Dužijanica u crkvi. U svom izlaganju, mr. Anišić je podsjetio da je Dužijanica vjekovni običaj Hrvata Bunjevaca u Bačkoj, stoljećima slavljena u obiteljima nakon završetka žetve („risa“) kao zahvala Bogu za obavljenu napornu posao koji je značio da će biti kruha svagdašnjega. Župnik Blaško Rajić je 1911. godine u suradnji s „Katoličkim divojačkim društvom“ to obiteljsko slavje prenio u crkvu. *Kao da je čuo poticaj Duha Svetoga koji mu je govorio: dragi mi je kad ljudi zahvaljuju na njivi i u svojim obiteljima, ali znaš da mi je najdraže kad mi zahvaljuju u mom domu, u crkvi i to svetom misom*, rekao je predavač. I tako je počelo i tako traje sve do danas već punih stotinu godina. U svom izlaganju mons. Anišić podsjetio je i kakav je stav bio mons. Blaška Rajića glede pripadnosti Bunjevaca hrvatskom narodu. Pred nama je popis stanovništva. Mnogi će se pozivati na B. Rajića dokazujući da smo Bunjevci poseban narod, a evo što je Rajić o tom mislio 1939. godine, dakle 6 godina prije nego će, kako Bunjevci ističu, Tito prekrstiti Bunjevce u Hrvate: „Poznat je po svojem ustrajanju na hrvatskoj nacionalnoj svijesti Bunjevaca. Kad je bio u Zagrebu 23. travnja 1939., predvodeći izaslanstvo od 50 bačkih Bunjevaca i Šokaca, rekao je, a idućeg dana Hrvatski dnevnik prenio: „Bunjevci i Šokci u Bačkoj... priznaju se za česti i uda onoga naroda koji živi u Međimurju, u Zagorju, u Lici pod Velebitom, na Hrvatskom Primorju, koji s nama isti jezik govori, najvećim dijelom istu vjeru ispovijeda, odgojen na grudima iste kulture, iz koje je ustao Ante Starčević i Stjepan Radić. Priznajemo se za česti hrvatskoga naroda, s kojim želimo dijeliti sudbinu u borbi i pregaranju za sve, što je Bog svakom narodu namijenio za čestiti, sretan i pravedan narodni život...“.

Iste godine, nešto kasnije, 10. studenog 1939., na svečanoj akademiji organiziranoj povodom odcjepljenja grada Subotice od Ugarske, rekao je, a Zagrebačke su novosti prenijele idućeg dana: „10. studenoga 1939. rekao je Blaško Rajić: Izrekli smo nebrojeno puta jasno i glasno i to su svi morali čuti, da smo mi Bunjevci članovi hrvatskoga naroda... Ne samo voljom, već i svim silama nastojat ćemo da... svi mi Bunjevci ostanemo, što smo od iskona bili, Hrvati Bunjevci u sklopu današnje države...“.

U drugom predavanju **Naco Zelić**, sin bačke ravnice, koji godinama živi i radi u Zagrebu, govorio je o tzv. „gradskoj Dužijanci“ koja se počela slaviti u Subotici 1968. godine. Tada je grupa intelektualaca Hrvata Bunjevaca među kojima je bio i on organizirala tzv. „Gradsku Dužijancu“, kada su oživljeni mnogi narodni običaji Hrvata Bunjevaca i održane

brojne manifestacije kulturnog i zabavnog sadržaja. Predavač se prisjetio tih godina kao i svih zaslužnih ljudi iz tadašnjeg Organizacijskog odbora. Zelić je svoje predavanja održao uz prikazivanje pojedinih vrlo zanimljivih filmskih zapisa slavlja Dužijanci od 1968. do 1971. godine. Ta Dužijanica je održavana neovisno o slavlju crkvene Dužijance budući da je tada suradnja Crkve i drugih kulturnih udruga bila zabranjena. *Takvo slavlje Dužijance prestalo je, nažalost, gušenjem „Hrvatskog proljeća“ kada su svih svjesni Hrvati Bunjevci bili izbačeni iz organizacijskog odbora, a slavlje Dužijance je svedeno na promociju komunističkog režima*, zaključio je predavač.

U programu su nastupili kao „jedna bunjevačka obitelj“ **Zoltan i Emina Baka** te **Bernadica i Zdenko Ivanković** odjeveni u bunjevačku narodnu nošnju. Oni su kazivali stihove pjesme „Molitva jedne obitelji na Dužijancu“ Jakova Kujundžića a najbolji recitator Hrvatske čitaonice **Ivan Kovač** pročitao je pjesmu Alekse Kokića „Ponosu mirisnih njiva“.

Andrija Anišić

Dodjela nagrade „Ivan Anutnović“

U završnom dijelu večeri dr. Andrija Kopilović uručio je nagrade Instituta za 2011. godinu. Prvu nagradu je dobio **Naco Zelić** za svoj veliki doprinos slavlju Dužijance kao i cjelokupnoj kulturi bačkih Hrvata. Drugu nagradu dobila je obitelj **Grge** i **Dominike Piuković** sa svoje četvero djece i njihovim obiteljima, budući da aktivno sudjeluju u mnogim manifestacijama vezanim za Dužijancu. Treću nagradu već desetak godina Institut dodjeljuje jednoj brojnoj obitelji Hrvata Bunjevaca, budući da su takve obitelji najbolje jamstvo budućnosti Dužijance. Ove godine tu nagradu je dobila obitelj **Aleksandra** i **Sandre Vuković** iz Mala Bosne koji imaju četvero djece.

Alojzije Stantić, predsjednik Komisije za dodjelu nagrade aranžerima izloga proglasio je ovogodišnje najljepše izloga za Dužijancu. Prvu nagradu osvojio je **Dejan Kovač**, drugu **Marija Bošnjak** a treću **Jozefa Škenderović**.

Voditeljica večeri bila je **Katarina Čeliković**, djelatnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Ona je podsjetila okupljene da ove godine obilježavamo i nekoliko značajnih obljetnica bačkih Hrvata: 60. obljetnicu smrti Blaška Rajića, 25. obljetnicu smrti skladatelja Milana Asića i 10. obljetnicu smrti prof. Bele Gabrića. Glazbene točke na Književnoj večeri izveo je katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić**. /A. A./

Dužijanca življena srcem

Razgovarao: vlč. Mirko Štefković

Grgo Piuković (1942.) i **Dominika** rođena **Kujundžić** (1940.), potječu iz Male Bosne. Davne 1966. bili su bandaš i bandašica na gradskog Dužijanci. Nakon toga su se bolje upoznali i zavoljeli, te su stupili u brak. Od 1972. godine žive u Subotici, te su aktivni u mnogim manifestacijama vezanim uz kulturnu baštinu i običaje bačkih Hrvata-Bunjevaca. Godinama prikupljaju narodnu nošnju, tako da sad već posjeduju veliku kolekciju, koju redovito stavljaju na raspolaganje za razne manifestacije. Podigli su četvero djece, te su im prenijeli ljubav prema nošnji i običajima, a sad to evo čine i s unucima.

Obitelj Piuković dobila je 10. kolovoza 2011. godine nagradu Instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ za kulturno djelovanje, i aktivno sudjelovanje u manifestacijama unutar Katoličke crkve i hrvatske zajednice.

Zv.: Mnogi vas poznaju upravo po Dužijanci. Sudjelujete li od samih početaka vašeg zajedničkog života u njoj?

□ **Grgo:** Dužijancu pamtim od svoje šesnaeste godine, tj. od 1958. Tada sam raznosio mlijeko po gradu i počelo se govoriti da će biti dužijanca. Nisam ni znao što je to. To je bila prva dužijanca na kojoj sam bio, a jedina koju sam do danas raspustio bila je 1964. godine kada sam bio u vojsci. Poznajem svakog bandaša i bandašicu. Dok sam bio momak nosio sam Nebo, djevojačke i momačke barjake, a 1966. majka Dominika i ja smo bili bandaš i bandašica. Godine 1961., kada je bila 50. obljetnica, oboje smo sudjelovali. Sve seoske župe imale su svoje dužijance. Otkako smo 1972. godine doselili u grad, aktivno smo uključeni oko pletenja vijenaca od žita. Mislim da je bilo malih prekida. Prvo se to radilo kod seka Jovane, a poslije u Keru, pa u Harambašićevoj sve do 1993. godine kada smo se ponovno vratili u Ker, u župu sv. Roka. Do tada su se kitile samo karuce, a od te godine se počela praviti i velika kruna. Svake godine se prave nova kruna i vijenci koji se stavljaju na karuce.

Zv.: Tijekomolikih godina aktivni ste oko dužijance, što ona za vas znači?

□ **Dominika:** Meni osobno dužijanca jako puno znači. Velika je čast doživjeti da budeš bandašica. Bila sam ponosna kada sam ja bila, naravno i moji roditelji.

Također sam se radovala i kada je moja kćerka Jelica bila bandašica i kad je sin Ivan bio bandaš. Nama kao obitelji je to bio prekrasni doživljaj.

□ **Grgo:** Za mene, a i za cio naš narod, dužijanca je žila kucavica kroz koju teče naša krv, kroz koju srce pulsira tu našu narodnost i naš najveći običaj. Naravno da su bitni i drugi običaji, ali dužijanca objedinjuje sve. Drago mi je da se to ovako pokrenulo u odnosu na godine kada je to bilo oskudnije.

Zv.: Vanjskoj manifestaciji sigurno prethodi puno priprema i rada. Što je sve potrebno odradi da dužijanca bude ovakva kakvu je vidimo danas?

□ **Dominika:** To ljudi teško mogu zamisliti. Ima puno pripremanja i proba. Moram reći da me to sad već zamara. Kad sam bila mlađa, bilo mi je lakše. Sada su nam i unučad veća pa i njih oblačim. A ako mi Bog da snage, nadam se da ću i unuku povezati u svilenu maramu.

□ **Grgo:** S narodnom nošnjom ima puno posla. Dva do tri tjedna prije početka dužijance se sve počinje pripremati, nošnja se pere, suši, pegla, rolja. Godinama sam tražio i posuđivao nošnju za dužijancu. Nikada nije bilo nikakvih problema, ljudi su rado davali. Imali su povjerenja u nas. Volim reći da je narodna nošnja naša lična karta. Ne trebamo se stidjeti. Svi trebaju vidjeti da smo mi tu, da nas ima. Naša nošnja je dostojanstvena. Kada se naše cure i žene obuku

u narodnu nošnju, ne mogu trčati, skakati, nego ponosno hodati.

Zv.: S nošnjama imate puno posla. Uspijevate li naći koga tko će vam pomoći?

□ **Dominika:** Teško je naći koga. Nemamo više povjerenje kada damo nošnju da će je obući onako kako treba. Majke su umrle, današnje mame to više ne znaju, a mladi ni toliko. Problem je što se ne znaju obući.

□ **Grgo:** Onaj kome mi dajemo nošnju je uvijek dobro obučen. Po tome nas ljudi i prepoznaju, znaju koje su naše nošnje. To je jedno lijepo priznanje. Sve to mora raditi zajednica. Ja sam bio upozoran, čak i onda kada je bilo teško i nije išlo kako sam htio. Ne bih mogao sve sam, a ni moja žena ne bi mogla sama sve.

□ **Dominika:** Sada su nam djeca porasla i svi hoće pomoći. Jučer nam je bio jedan čovjek koji u inozemstvo šalje dvije knjige o nošnjama da ljudi vide kakav smo mi narod, kakvi smo bili i kakvi možemo biti ako hoćemo.

Zv.: Jeste li možda i sami popravljali pa čak i šili nošnju?

□ **Grgo:** Da, naravno. Kada je bila 75. obljetnica Dužijance i 300. obljetnica dolaska Bunjevaca na ove prostore puno smo šili.

□ **Dominika:** Dobili sam jednu košulju za „mintu“ i moj muž je na osnovi toga šio. Ja sam kupila materijal i podstavu, a on je sve sašio, donje suknje, košulje, gaće... Tako da preporučamo svima koji žele svoju djecu oblačiti u narodnu nošnju neka kupe podstavu i sašiju, nije teško.

Zv.: Koja vam je dužijanca posebno ostala u sjećanju?

□ **Grgo:** Sve su mi na neki način drage. Od ove 100. sam puno očekivao. Nažalost nisam puno vidio, jer smo se ovoga puta vozili na karucama. Drago mi je što se mlađa generacija skupila u velikom broju.

□ **Dominika:** Bila je lijepa Dužijanca i kada je naš sin Ivan bio bandaš. Tada su se spojile crkvena i gradska Dužijanca. Iako je tada bilo dosta teško i napeto. Bilo je to 1993. godine. Bio je lijep doživljaj kada je sve to uspjele. Bile su to nesretne, ratne godine kada su se

mogli dogoditi i neki ekscesi, ali sve je dobro prošlo. To je bilo prvi put, probilo se i poslije je išlo lakše. Ova 100. je bila posebna.

□ **Grgo:** Ove godine je bila 100. obilježnica, ali prošlogodišnja Dužijanca je bila 100. Kola koja sam kitio prošle godine bila su kao što se radilo prije 70-80 godina. Ove godine su drugi fijakeri, drugačije su okićeni, ovo su drugih sto godina, pa se na drugi način i kreće. Rekao sam bandašu da se sve fotografira i ostavi za arhiv, jer će trebati jednog dana. Znam koliko smo se namučili pokupiti fotografije za knjigu. Išao sam po familijama. Obitelj Miljački-Matak nam je puno pomogla. Bila je tu i obitelj Peić-Tukuljac, u njihovoj kući se puno toga događalo. Tako smo uz pomoć pojedina puno toga povezali.

Zv.: Ovako veliki rad mora biti prepoznat i priznat. Koje je najveće priznanje koje ste dobili?

□ **Grgo:** Tih priznanja je bilo. Ljudi su dolazili i govorili: *Majko, ovo si lijepo uradila, ovo je bilo jako lijepo...* To je velika stvar, tako od ljudi. Ali ovo je sad zvanično priznanje. Osobno sam dobio prvo *Antušovu nagradu*, pa je sad na red trebala doći majka. Ali ovako je ipak ljepše.

□ **Dominika:** Ovo je obiteljsko priznanje. Sva obitelj radi u ovome, pa je vrlo lijepo da joj se ovako oda priznanje.

Zv.: U komu ili u čemu ste nalazili najviše nadahnuća i snage za ustrajnost?

□ **Dominika:** Meni je najveće nadahnuće Crkva. Kad se sve to sprema za Crkvu, to mi je nešto najveće.

□ **Grgo:** Ja sam tek '68., '69. i '70., da tako kažem, progledao. Tek tada sam vidio tko smo i što sve imamo. Ovo crkveno je za mene uvijek bilo puno svečanije. To je prava zahvala. Važno mi je da to bude kako treba.

Zv.: Puno ste učinili glede svijesti o Dužijanci i našim običajima...

□ **Dominika:** Nije to bilo jednostavno. Trebalo je puno upornosti. Cure neće povezat maramu. Trebalo ih je nagovarati. I na kraju kad se vide u marami, kad vide da i druge povežu maramu pa još da tako lijepo izgledaju, onda kasnije rado prihvate. Tako se to polako širilo.

□ **Grgo:** Vidjeli smo film o Dužijanci 1968. sad na književnoj večeri. Pamtim kako je to kadgod bilo. Bilo je i puno kiča. Onda je to tako bilo. Imam puno fotografija iz tog vremena. Svega je tamo bilo. Tako je bilo sve do sedamdesetih

godina, kad se čika Antika Pokornić – veliki ljubitelj nošnje i narodnih običaja – zauzeo da se to malo pročisti. On nam je otvarao vidike i ukazivao na izvornost onoga što je naše.

Zv.: Kako vidite povezanost dužijance kao manifestacije i vjere odnosno Crkve?

□ **Dominika:** To je međusobno čvrsto povezano. U srcu to jako duboko držim. To je dio moje vjere. Ta zahvala nije samo parada, nego je to stvarno zahvala Bogu.

□ **Grgo:** Kadgod su naši ljudi jako pazili kako se oblače za Crkvu, osobito na velike svetkovine. I ta vanjština može biti prikazana na Božju slavu. Volim reći: *Ako je nešto lijepo pokazano i Bogu je drago.* Osjećam da je to tako po Božjem zakonu. Ono što je istinski lijepo, to je i Bogu lijepo. Ako su ljudi zadovoljni, ako vole, ako se raduju, onda se i Bog s njima raduje. Svi mi volimo vidjeti nešto lijepo, bez obzira radilo se o odijelu ili čemu drugome što čovjek napravi.

Zv.: Puno učinili da se to prenese novim generacijama. Kako oduševiti mlade da rade na očuvanju, življenju i prenošenju običaja?

□ **Grgo:** To nije nimalo jednostavno. Puno je tu rada, recimo u našoj obitelji. Puno puta mladi traže da im se pokaže. Ima tu interesa, znatizelje... Pletenje vijenaca od žita i toliko toga je jako jednostavno, samo treba htjeti, potrebna je volja. Treba to željeti i voljeti. Puno se tu generacija promijenilo. Mladi se uglavnom interesiraju dok su u društvu, a kasnije kad se generacije smijene, onda ih rijetko viđamo.

□ **Dominika:** Obitelj je tu odlučujuća, ona nosi i prenosi ljubav prema

običajima. Ako se roditelji ne uključe, ako ne prate djecu i dok se oblače u nošnju, dok nastupaju, onda će djeca teško ustrajati.

Zv.: Za očuvanje vanjske manifestacije poput temelja potrebna je i određena nutrina koja je nosi...

□ **Grgo:** Da, kad vanjština nije ponešana nutrinom, brzo se odustaje, osobito ako je potrebno nešto uraditi, zauzeti se... Kad se nekom iskazuje čast, kad se pokazuje, rado se odaziva, a kad je potrebno pripremiti, uraditi, tada je ta vanjština na ispitu. Ako u ovom što je naše znamo prepoznati ono što je lijepo i plemenito, onda će biti i volje za trud na očuvanju toga. Evo na primjer, sad se osjetilo da je narod očekivao i htio doživjeti ovu jubilarnu dužijancu. Grad je bio tako lijepo ukrašen. Nisam vjerovao da je to tako moguće. Toliko je naroda došlo proslaviti Dužijancu.

Želimo zahvaliti u ime svih i u ime cijele obitelji Piuković Institutu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ koji smo primili ovo priznanje kao nagradu za dosadašnje kulturno djelovanje, aktivno sudjelovanje u mnogim manifestacijama unutar hrvatske zajednice, a to sve prožeto vjrom u Boga kojemu smo trajno zahvalni za sve primljene talente i darove.

Posebnu zahvalu ispred obitelji zahvaljujem našim roditeljima, tati Grgi kao nositelju autoriteta svih ljudskih i duhovnih vrijednosti, te mami Doci koja je svojim tihim i iskrenim radom u svakome od naših projekata unijela i svoju dušu i ostavila nama za primjer kako se žive i vrjednuju obiteljske vrijednosti. /*Ivan, Jelena, Marinko i Antonija Piuković*/

Božja riječ – temelj vjere u liturgiji

(nastavak)

Piše: *Dr. Andrija Kopilović*

Tumačeći temeljni dokument o Božjoj riječi u liturgijskom životu Crkve, već nekoliko brojeva koristimo kao svojevrsnu pouku o tako važnoj temi za praktični život vjernika. Naime, jer je u povijesti „Riječ Tijelom postala“, ona se i dalje – ta Riječ – utjelovljuje u zajednici koja se okuplja na liturgiji. Podsjetimo da je liturgija čin Crkve i javnoga štovanja Boga. Nekoliko puta treba isticati da je liturgija riječ i znak koji nisu liturgijska „skazanja“, nego liturgijska događanja. Kako ste primijetili, u nekoliko nastavaka govorimo o riječi Božjoj kao temelju pojedinih sakramenata. U ovom odlomku pokušat ćemo razmišljati o Božjoj riječi u Euharistiji – Svetoj misi. Ako igdje, onda je najčešći susret s Božjom riječju praktično u Svetoj misi. Naime, najviše vjernika sudjeluje u tom liturgijskom činu Crkve. Ako vjerujemo da je misa trajna kalvarijska Isusova žrtva, koja se posadašnjuje na našim oltarima, onda je to najveće Otajstvo i najveći dar koji nam je Bog dao. Vrijednost mise se ne može izreći, a kamoli do kraja shvatiti. Nakon reforme Drugoga vatikanskog sabora, misa je približena svakom vjerniku upravo bogatstvom ponude Božje riječi. Misu čine dva dijela – dva stola – stol Riječi i stol Žrtve (Gozbeni stol). Tako se udomaćuje polako izraz: dva stola. Svaka misa hranom Božje riječi uvodi i priprema vjernike na Svetoj misi za puninu žrtve i gozbe. Riječ Božja je hrana duše. U misi se čitaju uvijek barem dva odlomka Svetoga pisma, Stari zavjet ili Apostolska pisma i navještaj Isusovih riječi – Evanđelje. Temeljni problem suvremenog čovjeka je tzv. „prirodna“ rastresenost. Nijedna riječ, a kamoli Božja ne može se prihvatiti u tlo koje nije pripravljeno. Bilo bi idealno kada bismo unaprijed znali koji će odlomci Svetoga pisma biti čitani, pa da ih već prije polaska na misu znamo. Praksa je u mnogim zemljama da se subotom navečer u radio i TV emisijama tumači, ili barem naznači Božja riječ sljedeće nedjelje. Tako je lakše doći pripravan na misu i sabrati se. Nažalost, česta, a najgora praksa je doći u zadnji čas ili kasniti na

misu. Donosimo sa sobom svoje probleme i rastresenost od kuće ili s ulice i tada sigurno nismo sposobni razumjeti odlomak koji je ionako po sebi uvijek zahtjevan. Drugi, vrlo važan čimbenik je čitač ili navjestitelj. Ne smije pristupiti čitanju Božje riječi osoba koja ne razumije ono što čita, jer tada ne navješćuje i ne posadašnjuje Riječ, te ona ostaje mrtvo slovo na papiru. Čitanja se čitaju vjernički. Čitač dakle treba biti uvjereni vjernik, koji barem sadržaj koji čita razumije. U Evanđelju, uvijek progovara živi Isus. On je živ, prisutan među nama kao uskrsli i slavni. Vjera u Isusovu prisutnost se vidi upravo u Evanđelju kada nam progovara. Nema nikada „dosadnog“ Evanđelja. Ono je uvijek novo, jer ga oživljuje Duh Sveti. Jasno, to i od navjestitelja i od vjernika iziskuje duboku sabranost i čin vjere. Posve razumljivo, tako pročitana Božja riječ zahtijeva i tumačenje. Homilija je uvijek tumačenje one Riječi koja je pročitana. Crkva ne želi „tematske“ propovijedi, osim u nekim iznimnim slučajevima, nego želi upravo približiti pročitanoj poruci, koja se posadašnjuje i primjenjuje. Valja nam moliti za navjestitelje tumače, jer će inače Božja riječ ostati strana. Poželjna je uvijek, nakon naviještene Božje riječi, šutnja u kojoj, poput Marije, „prebiremo Riječ u svom srcu“. Tako pala „na plodno tlo“, u nama je ta Riječ odjeknula i raspoložila nas za čin vjere koji će se netom iza toga, u *znaku* dogoditi, a to je drugi dio mise. Pretpostavlja se da će taj dio biti već u potpunoj sabranosti i predanju, te omogućiti stvarni susret Boga i čovjeka. Kolika je dakle uloga Božje riječi u euharistiji? Do te mjere, da je euharistiju nemoguće slaviti, a pogotovo doživjeti kao susret, bez „prebiranja Božje riječi u našem srcu“. Kako je prijest vrhunac susreta, tako je u suodnosu sa slušanjem Riječi. Dobro prihvaćena Božja riječ rađa plodnom pričešću. Riječ koja je tada postala Tijelom i nastanila se u nama, daje nam snage da ono što smo čuli i vidjeli, živimo i svjedočimo. Dakle, Božja riječ nas ustvari čini sposobnima za kršćanski život.

21. 08. 2011.

21. nedjelja kroz godinu

Iz 22,19-23

Ps 138,1-2a. 2b-3. 6.8

Rim 11,33-36

Mt 16,13-20

A ja tebi kažem: „Ti si Petar-Stijena i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga, pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima; a što god odriješiš na zemlji, bit će odriješeno na nebesima.“

28. 08. 2011.

22. nedjelja kroz godinu

Jr 20,7-9

Ps 63,2. 3-4. 5-6. 8-9

Rim 12,1-2

Mt 16,21-27

Tada Isus reče svojim učenicima: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mene, naći će ga. Ta što će koristiti čovjeku ako sav svijet stekne, a životu svojem uaudi? Ili što će čovjek dati u zamjenu za život svoj? Doći će, doista, Sin Čovječji u slavi Oca svoga s anđelima svojim i tada će naplatiti svakomu po djelima njegovim.“

4. 09. 2011.

23. nedjelja kroz godinu

Ez 33,7-9

Ps 95,1-2. 6-7. 8-9

Rim 13,8-10

Mt 18,15-20

„Zaista, kažem vam, što god svežete na zemlji, bit će svezano na nebu; i što god odriješite na zemlji, bit će odriješeno na nebu.“

11. 09. 2011.

24. nedjelja kroz godinu

Sir 27,30-28,7

Ps 103,1-2. 3-4. 9-10. 11-12

Rim 14,7-9

Mt 18,21-35

Tada pristupi k njemu Petar i reče: „Gospodine, koliko puta da oprostim bratu svomu ako se ogriješi o mene? Do sedam puta?“ Kaže mu Isus: „Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam.“

Dragocjeni Biser

„Pogledaj ovu školjku sahibe (gospodine)“, reče Rambau i izvadi iz pojasa veliku školjku. „Mislim da će biti dobra“.

„Dobra?! Jesi li ikad vidio ljepši biser? Zar nije savršen?“ – Morze je ogledao biser sa svih strana, a zatim ga pružio Rambauu.

„O da, ali ima i većih bisera, mnogo većih ... ja imam jednog ...“. Zatim krenuše prašnjavom cestom prema gradu razgovarajući.

„Pravo kažeš, Rambau. Bog nudi savršenu pravednost svakome tko želi jednostavno vjerovati i prihvatiti njegovu besplatnu ponudu spasenja. Zar ne možeš to razumjeti, prijatelju?“

„Ne, sahibe. Kao što sam ti već više puta rekao, to je prejednostavno. Možda sam preponosan, no moram se potruditi da zaslužim svoje mjesto u Nebu – inače bih se tamo osjećao neugodno.“

„Trebaš se pripremiti za vječni život?“ – upita Morze.

„Upravo tako. Pogledaj onog čovjeka preko puta. On je isposnik. Putuje bosonog i za svoj put pažljivo bira najoštrije kamenje, a svakih nekoliko metara klekne i ljubi cestu. To treba činiti. Prvog dana nove godine i ja krećem na hodočašće. Čitav sam se život pripremao, a sada se želim osigurati za Nebo. Ići ću na koljenima sve do Delhija. Trpljenje će mi biti slatko, jer ću si tako osigurati Nebo.“

„Rambau, prijatelju moj! Ne možeš ti to. Kako da ti to dopustim, pa Isus Krist je umro da zasluži Nebo za tebe!“ – No starac nije ni trepnuo na te riječi.

„Sahibe, ti si mi najdraži prijatelj na svijetu. Sve si ove godine bio uz mene. U bolesti i nevolji bio si mi jedini prijatelj, ali čak ni ti me ne možeš odvratiti od moje velike želje da se iskupim za vječno blaženstvo. Ja moram u Delhi.“ – Bilo je beskorisno razuvjeravati ga. Stari lovac na bisere nije mogao shvatiti i prihvatiti Kristovo besplatno spasenje.

Nakon nekoliko dana Rambau je pokucao na Morzeova vrata.

„Za tjedan dana polazim za Delhi“, reče Rambau kad su nakon deset minuta stigli do njegove kuće. Morzeu je klonulo srce. Sjeo je na stolicu koju je prijatelj izradio samo za njega, na kojoj je već mnogo puta sjedio i objašnjavao ronioncu Božji put u Nebo. Rambau je izašao iz sobe i brzo se opet vratio s okovanom kutijicom u rukama.

„Godinama već imam ovu kutiju“, rekao je, „u njoj čuvam samo jednu stvar. Sada ću ti ispričati o tome. Sahibe Morze, jednom sam imao sina ...“

„Sina! Zašto mi nikad nisi govorio o njemu?“

„Sahibe, nisam mogao.“

Kad je to rekao, na oči mu navriješe suze. „Sada ti moram reći, jer uskoro odlazim i tko zna hoću li se ikada vratiti! Moj sin je, također, bio ronilac. Bio je najbolji lovac bisera na obalama Indije. On je mogao najbrže zaroniti, imao je najoštrije oko, najjaču ruku i mogao je zadržati dah dulje od svakog drugog ronioca. – Kakva mi je samo bio radost! Uvijek je maštao da nađe biser kakav još nitko nikada nije pronašao ... i jednog ga je dana našao. Ali kad ga je ugledao, bio se već predugo zadržao pod vodom. Iznio ga je na površinu, ali je ubrzo poslije toga umro.“ Stari lovac na bisere sagnuo je glavu dok mu se tijelo treslo, ali nije pustio ni glasa.

Drage katehete!

U ovom broju evo prekrasne priče o misionaru i lovcu na bisere koju možete primijeniti u nastavi vjeronauka i na satovima župne kateheze. Do početka vjeronaučne godine, neka je s vama Božji blagoslov!

Uređuje: Tim kateheta

„Sve te godine čuvao sam taj biser“, nastavio je, „ali sada odlazim da se više nikad ne vratim. Biser ostavljam tebi kao svom najboljem prijatelju.“

Božji je sluga na trenutak zanimemio promatrajući prekrasan biser. „Rambau! – Kakav biser!!!“

„Sahibe, taj biser je savršen“, odgovorio je Indijac smireno.

Božji ga sluga pogleda i sine mu nova misao: „Rambau, to je čudesan biser, izvanredan. Dopusti mi da ga kupim. Dat ću ti za njega 10000 dolara.“

„Ma što je tebi, sahibe?“ – trgnu se Indijac.

„Pa dobro, dat ću ti 15000 dolara; a ako vrijedi više, radit ću za njega“ – nastavi Morze.

„Sahibe,“ reče Rambau gledajući ga zapanjeno, „ovaj biser nema cijene. Ni jedan čovjek na svijetu nema dovoljno novaca da plati onoliko koliko taj biser meni vrijedi. Ni milijun dolara ne bi za njega bilo dovoljno. Ja ti ga ne želim prodati. Želim ti ga pokloniti. To ti dajem kao dar.“

„Ne, Rambau, ne mogu to prihvatiti. Koliko god želim taj biser, ne mogu ga tek tako prihvatiti. Možda sam preponosan, ali to je prejednostavno. Moram ga platiti ili raditi za njega.“

Stari je lovac bio poražen. „Sahibe, ti uopće ne razumiješ. Zar ti nije jasno? Moj je jedini sin dao svoj život da dođe do tog bisera i ja ga ne želim prodati ni za kakve novce. Vrijednost mu daje život mog sina. Ne mogu ga prodati, ali ga mogu pokloniti. Jednostavno ga uzmi u znak ljubavi.“

Božji je sluga ostao bez daha i na trenutak nije mogao govoriti. Tada je uhvatio starca za ruku. „Rambau“, rekao mu je tihim glasom, „zar ti nije jasno? To je upravo ono što ti govoriš Bogu.“

Ronilac se pažljivo zagledao u Božjeg slugu i malo pomalo počelo mu je svitati.

„Bog ti nudi spasenje kao besplatni dar. Ono je golemo i nema cijene; nitko na Zemlji ne može ga kupiti. Milijuni dolara su premalo. Ni jedan čovjek na Zemlji ne može ga zaslužiti. Svaki život, pa trajao on i milijun godina, bio bi prekratak – jer ni jedan čovjek nije dovoljno dobar da bi ga mogao zaslužiti. Bog ti je omogućio ulazak u Nebo, a to ga je stajalo života i krvi Njegova jedinog Sina. Ulazak u Nebo ne možeš zaslužiti ni za milijun godina, ni sa stotinama hodočašća. Jedino što možeš učiniti jest prihvatiti spasenje kao znak Božje ljubavi prema sebi, grešniku. Rambau, uzet ću ovaj biser u dubokoj poniznosti moleći Boga da budem dostojan tvoje ljubavi. Ali, Rambau, zar ti ne želiš veliki Božji nebeski dar prihvatiti s istom dubokom poniznošću, svjestan da je Njega to stajalo života njegovog Sina?“

Krupne suze potekle su niz starčeve obraze. Kao da mu je s očiju uklonjena neprovidna koprena. Konačno je shvatio poruku Evanđelja.

„Sahibe, sad mi je jasno. U Isusov nauk povjerovao sam još prije dvije godine, ali nisam mogao vjerovati da je Njegovo spasenje besplatno. Sada shvaćam. Nešto može biti previše skupocjeno, a da bi se moglo kupiti ili zaslužiti ... Sahibe, ja prihvaćam Njegovo spasenje.“

Priču u cjelini možete naći na:

www.biblecentre.org/language/croatian/precious_pearl.htm

Duhovnost kršćanskih laika (6)

Duhovni odgoj kršćanskih vjernika laika (II.)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

*Tko ostaje u meni i ja u njemu, rodi mnogo roda.
Jer bez mene ne možete ništa učiniti.*
(Iv 15,5)

U prošlom broju govorili smo o vrijednosti molitve u duhovnom odgoju kršćanskih vjernika laika. U ovom broju želimo još više produbiti vrijednost meditativne molitve, na koju su pozvani svi kršćani, koja se prelijeva u kontemplaciju i mistiku. Kontemplacija i mistika su čisti Božji dar kojega Gospodin daruje svakom kršćaninu ukoliko je on spreman prihvatiti taj nezasluženi dar i surađivati s njime. Gore navedene Isusove riječi: *Bez mene ne možete ništa učiniti*, pozivaju svakog kršćanina na istinsku povezanost s Kristom gdje se po molitvi u bilo kojem obliku, izmjenjuju rad i kontemplacija. Molitva u smislu osobnoga stajanja pred Bogom, poput sv. Ilije proroka (1Kr 17,1), ili poput Marijinog stajanja do nogu Isusovih (Lk 10,39), znak je da imamo više povjerenja u Krista nego u sebe. Molitva nije obavljanje nečega, nego rad u pravom smislu riječi, koji nam donosi iskustvo radosti i zanos, kao i iskustvo trpljenja, tamu vjere, iz koje se izlazi upravo preko molitve. Moliti valja i onda kada ništa ne osjećamo i kada nam se čini da molitva nema nikakvog smisla. Molitva hrani vjeru i vjera hrani molitvu.

Meditacija je ulaženje Božje riječi u mene

Podimo najprije od meditativne molitve. Živimo u vremenu kada se puno govori o meditaciji i poziva na meditaciju osobito onu nekršćansku. Pojavljuju se za to određeni učitelji koji nude uvode u meditaciju, koja obećava opuštanje i smirenje preko raznih istočnjačkih tehnika. Ljudi onamo hrle i traže svoje smirenje i opuštanje. Zar u kršćanskoj duhovnosti ne postoji meditacija? Postoji, samo smo ju zanemarili i proglasili nepotrebnom i neučinkovitom. S nama se događa ono što je Ivan od Križa još u 16. stoljeću konstatirao, da kršćani žedni stoje pokraj zapečaćenog zdenca punog žive vode, a nemaju snagu približi mu se, otpečatiti ga i crpsti u izobilju. Potrebna nam je milost volje i hrabrosti približiti se zdencu, Kristu, i srkati u izobilju iz njegova vrela. Što se tiče kršćanske meditacije, potrebno je reći da ona ne obećava ništa od onoga što obećavaju nekršćanske meditacije. Kršćanskoj meditaciji je cilj dovesti kršćanina u susret s Bogom, po Isusu Kristu. Isus je Put do Oca. To je ono evanđeosko *sjedjenje* do nogu Isusovih poput Marije i slušanje Gospodinovih riječi (Lk 10,39). Kršćanin meditira ono što Gospodin govori u Svetom pismu. Zato je jako važno svakom kršćaninu rezervirati barem četvrt ili pola sata na dan za čitanje i meditiranje Božje riječi. Reći će netko, to je jako puno, nemam vremena za to. Ako nemam vremena za Boga barem toliko, onda ni Bog nema vremena za mene. Meditacija je ulaženje Božje riječi u

mene. Trebali bismo biti na neki način poput one dvojice učenika na putu u Emaus, koji su dopustili slušati „stranca“ koji im je tumačio Sveta pisma. Kada im se u svratištu za stolom objavio kao uskrslu Učitelj, pitali su jedan drugoga: *Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?* (Lk 24,32). Govori li naše srce dok čitamo Božju riječ? Osjećamo li da je Bog u svojoj riječi živo prisutan i da to stvara živi susret nas s njime? Sveto pismo je istinska hrana, prostiranje stola za euharistijsko slavlje u kojem ćemo i mi poput učenika na putu u Emaus prepoznati Uskrsloga u lomljenju kruha. Riječ Božja je hrana, meditacija. Duhovnost svakog kršćanina napaja se na dva izvora: slušanja Božji riječi i Euharistije. Duhovnost je disanje duše i svi drugi oblici duhovnosti trebaju biti u pozadini ispred razmatranja Božje riječi i Euharistije.

Slušanje je u kršćanskoj duhovnosti viši stupanj duhovnosti

Sjediti do nogu Isusovih i slušati što nam govori, znači spoznati samoga sebe, biti tu, odmarati se, biti pozoran dušom i tijelom, upijati svaku sugovornikovu riječ. Meditacija započinje čitanjem evanđelja, gledanjem slike koju nam nudi evanđeoski odlomak, a onda se gubi gledanje, jer se sve usredotočuje na slušanje sugovornika. Samo slušanje nije tu radi slušanja, već za to da se to što slušamo prenese u čin, djelo, rad. Slušanje je vezano uz pamćenje onoga što mi je rečeno činiti. To pamćenje ili memorija ima liturgijsko značenje. Spomen čin Gospodnje Večere, u kojem se kruh, plod rada ruku čovjekovih pretvara u tijelo Kristovo, a vino, također plod trsa i rada ruku čovječjih, pretvara u krv Kristovu. Ta pretvorba po blagovanju Tijela i Krvi Kristove u svetoj pričesti pretvara mene u samog Isusa i potiče me da i ja činim u svijetu tako kao On, u onom dijelu laičkog poslanja u svijetu. Isus me po meditaciji poziva na osamu da i ja poput njega razgovaram sa svojim Ocem, i iz toga razgovara izlazim u svijet i moje djelovanje novim žarom i poletom. Isus nije nikada iz razgovora sa svojim Ocem izlazio među svoje turoban ni bezvoljan. Razgovori s Ocem, pa i oni u Getcemaniju, prihvaćanje križa i razapinjanja, osnažili su ga da uvijek čini nešto novo. A to je otkupljenje svijeta, najveći čin ljubavi, kojom je posvjedočio da ljubi Oca i Otac njega. Zato ga Bog preuzvisi, uskrisivši ga od mrtvih i postavi sebi s desne. To je milost, nezasluženi dar kontemplacije i mistike na koju je pozvan svaki kršćanski vjernik. Za kršćanskog vjernika laika važno je prije svega, preko meditativne molitve razgovarati s Bogom, odnosno šutjeti pred Bogom, slušati Boga, a Bog će ga u pravo vrijeme uzdići na stupanj kontemplativne i mistične molitve. Bez toga kršćansko laičko djelovanje u svijetu nema plodnosti. Ono postaje bolesni aktivizam.

(nastavlja se)

Dobiti ili naručiti i kupiti dijete?!

Piše: mr. Andrija Anišić

U „Blicu“ od 4. srpnja ove godine objavljen je članak pod naslovom „Nada u surogat majčinstvo“. U članku se najavljuje da će u Srbiji biti omogućeno da „netko postane majka tako što će druga žena umjesto nje iznijeti trudnoću i roditi bebu“. To će omogućiti novi zakon koji regulira obiteljske odnose a prednacrt toga zakona već je pripremljen. Tako će uz umjetnu oplodnju i surogat majčinstvo („zamjensko majčinstvo“) postati jedan od legitimnih načina za ostvarivanje majčinstva.

U spomenutom prednacrtu među ostalim stoji kako će biti zabranjeno bilo kakvo naplaćivanje nošenja i rađanja djeteta za drugoga. Jedini novac koji surogat majka može dobiti je za pokriće troškova prijevoza, medicinskih usluga, smještaja, ishrane ili gubitka zarade. Odredbama je također jasno definirano da je surogat majka dužna po rođenju predati dijete ženi koja će biti njegova buduća majka. Osim toga surogat majka dužna je voditi računa o svom zdravstvenom stanju i prehrani za vrijeme trudnoće da ne koristi alkohol, drogu i cigarete. U prednacrtu za drugoga piše da ugovor o rađanju za drugoga može biti zaključen između žene koja će nositi i roditi dijete i supružnika ili izvanbračnih partnera (namjeravani roditelji), samo ako između namjeravanih roditelja ne može doći do začeća prirodnim putem, kao ni uz pomoć drugih vidova biomedicinski potpomognutog začeća.

U istom članku donose se podatci kako je jedan bračni par „naručio dijete“ po surogat majci u Americi. Ona im je rodila kćerkicu Sofiju i tu uslugu su platili 25000 dolara i još 75000 za druge troškove. Navedene su i neke države u kojima je surogat majčinstvo dopušteno kao i cjenik.

Kad netko površno pročita tu vijest i obrazloženje, učinit će mu se da se radi o nečemu dobrom i dopuštenom kao što je po takvim sudovima dobra i umjetna oplodnja. Cilj im je identičan: „ostvariti pravo na majčinstvo“. No, i samo logično razmišljanje pobija takvo „pozitivno“ vrednovanje. Naime, valja postaviti pitanje tko je taj koji može dati pravo nekome da postane majka ili otac?!“ I u običnom govoru dijete se shvaća i prihvaća kao dar. Natpis u *Subotičkom novinama*, recimo, kod rubrike o novorođenima također o tom svjedoči: „Dobili sina“ – „Dobili kćerku“! Od koga su ih dobili?! Zar ga

nisu oni „napravili“? Čovjek je darovano biće. Dijete se ne može naručiti ili kupiti. Ono je Božji dar mužu i ženi koji se vole i jedno drugom daruju. Stav Crkve o zamjenskom majčinstvu jasno je izražen u napatku Zbora za nauk vjere „Donum vitae“ (Dar života) koji govori o poštivanju ljudskog života u nastanku i o dostojanstvu rađanja. Taj napatuk daje odgovore na neka aktualna pitanja. Jedno od pitanja na koje se daje odgovor je i o zamjenskom majčinstvu. Tekst iz napatka prenosim u cijelosti.

Je li čudoredno dopušteno zamjensko majčinstvo?

Nipošto, i to zbog istih razloga zbog kojih se odbacuje heterološka umjetna oplodnja: suprotno je, naime, jedinstvu braka i dostojanstvu rađanja ljudske osobe.

Zamjenskom majčinstvu manjka istinski temelj na koji se oslanjaju obveze vlastite majčinske ljubavi, bračne vjernosti i odgovornom majčinstvu. Osim toga, takvo majčinstvo vrijeđa dostojanstvo djeteta koje ima pravo da ga začnu, u utrobi nose, daju na svijet i odgoje njegove roditelji. Zamjenskim se majčinstvom, na štetu obitelji, stvara podjela među tjelesnim, duševnim i čudorednim elementima koji tvore obitelj.

U bilješci kod ovog pitanja stoji još i sljedeće: „Pod izrazom »zamjenska majka« ovaj napatuk želi označiti: a) ženu koja u svojoj maternici nosi usađeni zametak, a taj joj je genski tuđ, budući da je ostvaren spajanjem spolnih stanica »davalatelja«, s obvezom da se dijete nakon rođenja dodijeli onomu tko ga je naručio ili tko je ugovorio tu trudnoću; b) ženu koja iznese zametak, u nastanku kojeg je sudjelovala darivanjem svog jajašca, koje je oplodeno osjemenjivanjem pomoću sjemena muškarca koji joj nije muž, s obvezom da se dijete nakon rođenja dodijeli onomu tko ga je naručio ili ugovorio trudnoću.

Patnja zbog bračne neplodnosti

Crkva ističe da svi trebaju razumjeti i primjereno vrednovati patnju bračnih drugova koji ne mogu imati djecu ili se boje da se ne rode s oštećenjima. Ti stavovi izraženi su u raznim dokumentima. Donosim ih ovdje sažeto bez navoda jedinog dokumenta radi jednostavnijeg objašnjenja naznačene problematike.

Naravno je da bračni drugovi žele imati dijete: to je izraz poziva na očinstvo i majčinstvo, upisan u bračnu ljubav. Ta želja može biti još snažnija ako je bračni par pogođen neplodnošću za koju se čini da je neizlječiva. Ipak, brak ne daje bračnim drugovima pravo imati dijete, nego samo pravo obavljati one prirodne čine koji su po sebi usmjereni začecu i rađanju. Istinsko i vlastito pravo na dijete bilo bi suprotno dostojanstvu i naravi braka. Dijete nipošto nije nešto što se duguje (što se mora) i ne može se promatrati kao predmet vlasništva. Naprotiv, ono je dar, »najdragocjeniji« i najnezasluženiji dar ženidbe i živo svjedočanstvo uzajamnog predavanja roditelja. Stoga dijete, kao što je prije rečeno, ima pravo na postojanje kao plod čina bračne ljubavi roditelja te ima pravo na poštovanje kao osoba, a to mu pravo treba pridavati od časa začeća.

Ipak, bez obzira na uzrok i na prognozu, neplodnost je svakako teška kušnja. Zajednica vjernika pozvana je pružiti svjetlo i potporu u patnji onima koji ne mogu ostvariti zakonitu želju za majčinstvom i očinstvom. Bračni drugovi koji se nađu u tom tužnom položaju pozvani su u njem otkriti prigodu za osobito sudjelovanje u Gospodinovu križu, izvoru duhovne plodnosti.

Neplodni parovi ne smiju zaboraviti da »i onda kad se rađanje ne može dogoditi, bračni život ne gubi vrijednost. Tjelesna besplodnost bračnim drugovima može biti prigoda da obavljaju druge službe važne za život ljudskih osoba, kao što su: posvajanje, različiti oblici odgojnoga djelovanja, pomaganje drugim obiteljima, siromašnoj djeci ili djeci s poteškoćama.«

Mnogi su istraživači upregnuli svoje sile u borbi protiv neplodnosti. Čuvajući u potpunosti dostojanstvo ljudskog rađanja, neki su došli do rezultata koji su se nekod činili nedostižni. Zato znanstvenike valja potaknuti da nastave istraživanja kako bi doskočili uzrocima neplodnosti i našli im lijek, da neplodni brakovi mogu imati djecu uz poštovanje svoga i rođeničkova osobnog dostojanstva.

12. kolovoza

Blaženi Karlo Leisner

(* 28. veljače 1915. + 12. kolovoza 1945.)

- Na čelu pokreta katoličke mladeži ● živio od Euharistije ● odan čitanju Svetoga pisma ●
- uvijek protiv nacionalsocijalizma ● bogoslov ● pod stalnom prismotrom gestapoa ●
- dva puta ga napala tuberkuloza ● odrekao se djevojke, da bude svećenik ●
- u dvije tamnice i u dva logora ● bogoslov koji je živio za ljubav ● u svemu odani Kristov sluga ●
- đakon u tamnicama i koncentracijskim logorima ● sveti red primio u logoru smrti ●
- svećenik koji je odslužio samo mladu misu at primio ● bolest i umiranje za zadovoljštinu za svoj narod ●
- zaštitnik mladih katolika, bogoslova, plućnih bolesnika, progonjenih zbog svoga uvjerenja ●

Karlo Leisner rodio se 28. veljače 1915. godine u mjestu Rees u njemačkoj pokrajini Nordrhein-Westfalen. Odrastao je u gradu Kleve, gdje se kao gimnazijalac pridružio pokretu katoličke mladeži. Družeci se s mladima katolicima, zavolio je Sveto pismo, liturgiju, i napose svetu Euharistiju. Samosvladavanje mu nije išlo. Svim se silama trudio oko nasljedovanja Krista. Pokret katoličke omladine je bio odlučno protiv ideologije Trećeg Reicha. U svoj dnevnik je zapisao: „Kriste, ti si moja strast!“ Nakon mature 1934. godine odlučio se za svećeničko zvanje. Upisao se na bogosloviju u gradu Münsteru. Odlučio se posve predati Bogu, pa je u svom dnevniku zapisao: „Još uvijek robujem mnogim stvarima, pa ipak, u punoj slobodi stojim pred tobom, Gospodine, i pitam te ponizno i hrabro: „Gospodine, što želiš od mene? – Žarom Duha Svetoga učini da postanem sredstvo tvoje sve-moguće ruke“. Kad mu je münsterski biskup povjerio vodstvo biskupijske katoličke mladeži, gestapo ga nije gubio iz vida. Jedan semestar je studirao u Freiburgu. Tada je, 1935. godine priznao: „Kriste, ti si me pozvao. Odlučno i jasno, muški i snažno ti govorim: Evo mene. Pošalji me! – Odredi mi životnu zadaću i daj mi svoje snage!“

Godine 1936. je zapisao u dnevniku: „Želim živjeti za ljubav, želim živjeti ljubav, s ljubavlju i po ljubavi“. Upravo tada ga je mučila neodlučnost: brak ili svećeništvo. Godine 1937. je molio: „Gospodine Isuse Kriste, u iskrenoj ljubavi i poniznosti molim te, ostani uz mene u mojoj borbi za svetost. Pomozi mi, da ti budem pouzdan sluga u teškoj službi. Ti oplemeni moj posao. Ako budem slab, ti budi moja

snaga i utvrda, štiti i zaštita. Moj otkupitelj, dođi mi što skorije! Gospodine, pokaži mi put kojim ću krenuti. Nemam više nikoga, a bolestan sam do dna srca!“ Te je školske godine u Freiburgu zavolio jednu djevojku, ali se ipak odlučio za svećeničko zvanje. Na Uskrs 1938. godine je zapisao: „Gospodine, hvala ti, što si tu prelijepu djevojku i vjernicu poslao u moj život“. Djevojci je u oproštajnom pismu zahvalio za njezinu dobrotu i sestrinsku ljubav. Bio je zahvalan Bogu što je u toj djevojci osjetio prisutnost Krista, kao nikada do tada.

1938. je zapisao: „Kriste, ako tebe nema, ni ja ne želim postojati. Ti postojiš i živiš. Primi me i slobodno raspoložiti sa mnom. Daj da se tvoje djelovanje ostvari po meni i po svima nama. Gospodine, idem tamo kamo ti želiš, pa makar to bilo u patnji i nevolji. Zapovjedi mi! Oslobodi me od svake sebičnosti! Umnoži mi vjeru!“ Gospodin mu je odgovorio: ulaziš u posljednje otajstvo svoga života. Doći ćeš do žrtvenika, da postaneš žrtva paljenica za druge i za tvoj njemački narod.

Pred ređenje za subđakona, 4. ožujka 1939. godine je zabilježio: „Bila je to borba na život i smrt. Ali ja sam pozvan da budem svećenik, a za svoje ću zvanje sve žrtvovati“. Na Blagovijest 1939. godine je zaređen za đakona. Za par mjeseci je trebao primiti svećenički red, ali se razbolio od tuberkuloze pluća, pa je morao na liječenje u St. Blasien u Schwarzwald. Zabilježio je: „Kriste, tebi se predajem bez pridržaja. Čini sa mnom što te volja. Ti odredi moju budućnost. Tako neka bude“.

Kad je 1939. godine, nakon neuspjelog atentata na Adolfa Hitlera,

Karlo u sanatoriju izjavio da je šteta što atentat nije uspio, jedan ga je bolesnik izdao, pa je zbog te svoje izjave dospio u tamnicu u Freiburg, pa u Mannheim, i na koncu u koncentracijski logor u Sachsenhausenu, pa u prosincu 1940. u Dachau.

U ožujku 1942. godine ponovno se razbolio. Morao je ležati zajedno sa 120 do 150 plućnih bolesnika. To je posljednja postaja njegovoga života. Tu mu je smrt otvoreno prijetila. Mladi đakon se tada latio Svetoga pisma. Čuvao je svetu Euharistiju, pa je pričestivao umiruće. Predao se Blaženoj Djevici Mariji, danomice proživljavajući riječ svetoga Pavla: „Ja u svome zemaljskom životu nadopunjam ono što nedostaje Kristovim mukama“ (Kol 1,24). U rujnu 1944. godine dospio je u logor biskup Gabriel Piguet iz francuskog grada Clermonta, koji je na treću nedjelju došašća 17. prosinca 1944. godine teško bolesnog đakona Karla zaređio za svećenika. Na drugi dan Božića 1944. godine slavio je Karlo svoju Mladu misu, a 4. svibnja 1945. je oslobođen iz koncentracijskog logora. Posljednje tjedne svoga života proveo je u plućnom sanatoriju Planegg kod Münchena. Tih je dana na umu imao još samo ljubav i zadovoljštinu. Umro je u sanatoriju 12. kolovoza 1945. Njegove posljednje riječi su zapisane 25. srpnja 1945.: „Svevišnji, blagoslovi moje neprijatelje!“ Grob blaženoga Karla se nalazi u kripti veličanstvene crkve u Xantu. Blaženi papa Ivan Pavao II. je 8. listopada 1988. godine pred 42.000 mladih u Strassburgu stavio Karla i Francuza Marcela Calloa mladima za uzor. Konačno, 23. lipnja 1996. godine proglasio je isti papa Karla Leisnera blaženim.

Govori vam Sluga Božji, o. Gerard Tomo Stantić

„Kršćanski nauk“ uz Sveto pismo također „ljekarnica kršćanskog života“

Piše: o. Ante Stantić, OCD

U prethodnom prikazu obratio sam pažnju Svetom pismu koje je, kako tvrdi Sluga Božji, „prva ljekarnica“ kršćanskog života. Uz tu „prvu ljekarnicu“ o. Gerard spominje još jednu „ljekarnicu“ kršćanskog života: „Kršćanski nauk“.

Povezujući prethodni prikaz s ovim što slijedi, saznajemo da je naš Sluga Božji svoje „misijske propovijedi“ temeljio na dva temeljna izvora: na Svetom pismu i na „kršćanskom nauku“.

Uloga „kršćanskog nauka“, prema Sluzi Božjem je također, kao i Sveto pismo, u službi življenja u vjeri, ufanju i ljubavi. „Trebalo vjerovati što je Bog objavio u Svetom pismu, i u istine o kojima nas uči sveta majka Crkva“¹. Zapravo, „kršćanski nauk“ je primljen polog vjere povjeren Crkvi koja uči kako konkretno živjeti u svakom konkretnom vremenu da bismo ostali vjerni Bogu. Gerard to čini u konkretnim prilikama kada je „socijalizam na djelu“. Stoga upozorava slušatelje: „Ne treba jednom selu većih nevolja od nekoliko onih koji su bez vjere. Postavlja pitanje u jednoj od propovijedi i nastavlja: „Što hoće socijalisti, ili današnji takozvani socijalisti?“ Odgovara: „Ništa drugo nego bezboštvo. Njima ne treba vjera u škole. Za njih je sve drugo pošteno osim vjere. Mladeži sve treba pružiti osim vjere“.

Pošto je upozorio na ove opasnosti koje prijete vjerskom životu, u tom konkretnom vremenskom razdoblju, poziva slušatelje da za vrijeme misija provjere svoje stavove, da nastoje otkriti „bolest svoje duše“, da je „liječe“. Također kaže da će se oduprijeti zamkama što nudi socijalizam i da će „liječiti dušu“ ako nastoje pohađati Crkvu i otvore svoja srca, posebno za vrijeme misija, kako bi omogućili da se Božja riječ posije u njihove duše. Da sjeme Božje riječi i kršćanskog nauka ovlaže suzama obraćenja... Uvjera slušatelje da ako prihvate uz Sveto pismo i kršćanski nauk, da će im se „srce otvoriti i u njega će se Božja riječ sijati“. Da će svoj kršćanski život sačuvati. Da će se po takvom „očuvanju života“ duša otvoriti „Božjem nadahnuću“². Da će „Držat pred očima Isusovo Srce, na Isusa upirat poglede“ i da će im „Sve što čine ispasti za rukom“³.

Odlučno tvrdi da će uspjeti sačuvati se od ponuda što „socijalizam“ toga vremenskog razdoblja nudi. Jednako tako predočuje vjernicima posljedice ako ne uspiju osmisliti i usmjeriti svoj život

kako uči Sveto pismo i predlaže kršćanski nauk. Ako tim izvorima vjere ne osmisle život, doživljavat će da im je „Svatko na putu, svatko kriv jer će im kršćanske vrline biti posljednja stvar na koju misle“⁴.

Inzistira u svojim misijskim propovijedima da „treba vjerovati što je Bog objavio u Svetome pismu i o čemu nas uči sveta majka Crkva“. Kvaliteta vjere, na temeljima Božje objave i učenja Crkve, povlači za sobom kvalitetu kršćanskog življenja jer „Kako tko vjeruje tako i živi“⁵.

Kroz cijelu seriju ovih svojih misijskih propovijedi neprestano naglašava načelo: „Trebalo vjerovati što je Bog objavio u Svetom pismu i o čemu nas uči sveta majka Crkva“⁶.

Upozorava slušatelje da se nalaze u takvim vremenskim okolnostima da ako ne rastu u vjeri, na temeljima Božje riječi i kršćanskoga nauka, da će se naći „u neznanju“ o svojoj vjeri i da će zbog toga biti izloženi da „jedni druge prestižu u bezboštvo“.

Stoga je neprestano misao vodilja Gerardovih „misijskih propovijedi“ bila: „Trebalo vjerovati što je Bog objavio u Svetome pismu i o čemu nas uči sveta majka Crkva“⁷.

Značajna je ova tvrdnja Sluge Božjega i još je uvijek aktualna jer nam zapravo poručuje ono što nam poručuje Crkva II. vatikanskog sabora danas, kada govori o Svetom pismu u životu Crkve: „Božanska Pisma, zajedno sa svetom predajom uvijek bijahu i jesu u Crkvi vrhovno pravilo njezine vjere, jer – Bogom nadahnuti i jednom zauvijek pismom ustaljena – nepromjenljivo priopćuju riječ samoga Boga... Tolika je sila i moć u riječi Božjoj da je ona uporište i životna snaga Crkvi, a sinovima Crkve ona je jedrina vjere, hrana duši, čisto i nepresušno vrelo duhovnoga života...“⁸.

Stoga i je danas aktualna poruka sluge Božjega da je Božja riječ, u tumačenju Crkve, snaga kojom se othrvamo mnogim ponudama, što nudi sekularizirano suvremeno društvo! Da sačuvamo svoju vjeru.

¹ 007962.

² 007988.

³ 007880.

⁴ 007978.

⁵ 007964.

⁶ 007962.

⁷ 007952

⁸ Dogmatska Konstitucija „Dei Verbum“ (o božanskoj objavi) VI. glava, 21.

RIS

Zemlja ravna
crna zemlja
otkov, slama.

Znoj čela
gléd dalek
kruv nosi.

Žulj ruke
napor srca
dobro čuva.

Grije zemlja
crna zemlja
nebo čežnje.

Tomislav Žigmanov

„Lira naiva 2011.“ održana u Novom Sadu: Poezija čistoće i spontanosti

Susret hrvatskih pučkih pjesnika „Lira naiva“ održan je deveti put po redu, ove godine u Novom Sadu, 18. lipnja 2011. godine. I ovogodišnji susret organizirali su Hrvatska čitaonica i Katolički institut kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz Subotice, a domaćin je bilo HKUPD „Stanislav Preprek“ iz Novog Sada.

Manifestaciju su pomogli Hrvatsko nacionalno vijeće, Pokrajinsko tajništvo za upravu, propise i nacionalne zajednice, Grad Novi Sad te vijećnik HNV-a i član HKUPD-a „Stanislav Preprek“ Stanko Krstin. Domaćini su sudionicima organizirali izlet u Petrovaradin i obilazak Petrovaradinske tvrđave, nakon čega se pristupilo i onom najvažnijem, ali ništa manje uzbudljivom i lijepom dijelu.

Prigodom radnog dijela ovogodišnje manifestacije sudionicima se obratio predsjedavajući Instituta „Ivan Antunović“ **mons. Andrija Kopilović** koji je pozvao sve sudionike da i dalje pišu, stvaraju i cijene sebe. Moralna, ali i financijska potpora Instituta, koji je izdvojio novce za tiskanje i ovogodišnje zbirke pjesama „Lira naiva“, veliki je poticaj ovdašnjim pučkim pjesnicima.

Posebni poticaj i nadahnuće za daljnje stvaranje svakako je bilo obraćanje pjesnikinje **Jasne Melvinger**. „Lira naiva - stavimo naglasak na kvalifikativ pjesništva naivno, koji se od doba romantizma obično povezuje s kvalifikativom sentimentalno da bi se ukazalo na razliku na psihološkom planu, a između intuitivnog i spekulativnog. Naivno je oznaka za prirodno, izvorno, neizvještačeno u životu i umjetnosti, što je odlika spontanog shvaćanja svijeta i života. Naivni pjesnik prirodni je genij u harmoniji s izvornim, prvobitnim stvaranjem pa on slobodno teži podržavanju svega što je stvarno. Odlika naivnog pjesnika je čisto nadahnuće u trenutku potpuno ostvarenog jedinstva s prirodom“, rekla je naša velika književnica.

Usljedilo je i darivanje – generalna konzulica RH u Subotici **Ljerkica Alajbeg** skupa s mons. Andrijom Kopilovićem podijelila je svim nazočnim sudionicima po pet primjeraka knjige „Lira naiva 2011.“.

U pjesničkoj večeri čule su se pjesme koje su govorili sudionici dajući tako dio sebe svima nazočnima, nakon čega je svatko darovao po jednu knjigu nekome u publici. Od preko pedeset pjesama koje su našle svoje mjesto u ovogodišnjem izdanju „Lira naiva 2011.“ čuli smo preko trideset pjesama onih koji su bili u prilici nazočiti manifestaciji.

Predsjednik HKUPD-a „Stanislav Preprek“ **Marijan Sabljak** podijelio je svima knjige koje je društvo tiskalo pod nazivom „Preprekovo proljeće“ u znak sjećanja na ovogodišnju manifestaciju i izrazio veliko zadovoljstvo što je društvo bilo domaćin ovako važnoj manifestaciji za vojvođanske Hrvate.

Tijekom pjesničke večeri uspostavljena je suradnja s asocijacijom žena „Hrvatsko srce“ iz Nove Gradiške, općina Rešetari, čija je dopredsjednica **Ivanka Grgić** s obitelji nazočila cijelom susretu. Ona je organizatorima darovala pjesme s Prvog susreta pučkih pjesnika, koji je ove godine održan u Zapolju, te prigodne darove u zlatovezu, i pozvala ih na suradnju i međusobno druženje.

Počasna predsjednica Hrvatske čitaonice **Katarina Čeliković** iskazala je veliko zadovoljstvo ovim skupom.

„Nikada nismo skupa krenuli na put, a ovoga puta se 30-tak ljudi okupilo od Subotice, Lemeša, Sombora, Sonte, Vajske, Bođana, Plavne, i evo sve do Novog Sada, gdje su nas dočekali prijatelji iz Veternika, Zemuna, Novog Sada i nekoliko iz Hrvatske. Zaista iz cijele Vojvodine smo ovdje, ali smo prvi puta i putovali skupa, a ovdje smo doživjeli prekrasan susret s domaćinima koji su nas dočekali s puno emocija koje su se jednostavno prebacile u nešto što je postala poezija među njima. Nisam očekivala tako dirljiv susret, ovdje su se uključili i oni koji nisu sudionici ovog

susreta, ali došli su ljudi koji skupa s nama recitiraju, pjevaju, raduju se.

Posebno me raduje da ovu vrijednost prepoznaje mons. Andrija Kopilović, čovjek koji je s nama evo već devetu godinu zaredom i obećava i desetu knjigu, a koji jednostavno osjeća potrebu da ovim ljudima koji njeguju svoj jezik, svoju duhovnost, svoj nacionalni hrvatski identitet, a nikada ne zaboravljaju da su Bunjevci, Šokci, Srijemci ili bilo što regionalno, da na znanje da su potrebni svom narodu i da se ne ocjenjuju prema kvaliteti nego prema veličini duše koju imaju“, rekla je Katarina Čeliković.

Voditeljica programa manifestacije bila je **Bernadica Ivanković**, predsjednica Hrvatske čitaonice. Susretu su nazočili tajnik Hrvatskoga nacionalnog vijeća **Željko Pakledinac** i članica Upravnog odbora Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Marija Lovrić**.

Održan VI. Međunarodni festival marijanskog pučkog pjevanja

U crkvi sv. Petra i Pavla u Bačkom Monoštoru, 9. srpnja održan je šesti po redu Međunarodni festival marijanskog pučkog pjevanja, koji je započeo nastupom djece organizatora KUDH-a „Bodrog“ pjesmom „Evo nas pred tobom Marijo“. Nakon pozdravnih riječi potpredsjednice KUDH-a **Anite Đipanov** i domaćina, župnika vlč. **Gorana Vilova**, nastupilo je osam skupina.

Na temu ovogodišnjeg festivala – marijanske uskrse pjesme – svojim su pjevanjem pokazali kako ljubav i molitva mogu biti iskazani i na ovaj način sljedeći izvođači: HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora, Djevojačka vokalna grupa „Musica viva“ iz Svetozara Miletića, KUD „Seljačka sloga“ iz Gajića – Republika Hrvatska, Mađarski zbor crkve sv. Petra i Pavla iz Bačkog Monoštora, Hrvatska kulturna pjevačka udruga „Zora“ iz Vajske, Muški oktet VIS „Tekije“ iz Petrovaradina, Ženski pjevački zbor „August Šenoa“ iz Pečuha – Republika Mađarska i domaćini KUDH „Bodrog“.

Organizator festivala, Kulturno-umjetničko društvo Hrvata „Bodrog“ i ove je godine bio dobar domaćin, a predsjednik KUDH-a **Željko Šeremešić** ističe kako Monoštorci „od davnina štiju presvetu Djevicu Mariju i svoju ljubav i vjeru u nju iskazuju, kako u molitvama, tako i kroz pučke pjesme“.

Uz brojne štovatelje presvete Djevice Marije, zaštitnice ovoga sela, među uzvanicima na ovogodišnjem festivalu bili su **Filip Damjanović**, ministar savjetnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu, **Mata Matarić**, dopredsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća i **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

/Prema: **Zdenka Mitić, HR/**

Kampanja HNV-a pred popis stanovništva u Republici Srbiji: Izjasni se hrabro!

Kampanja se provodi s ciljem da se Hrvatice i Hrvati na budućem popisu stanovništva u što većem broju izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti, kao i o tome da im je materinski jezik hrvatski, a vjera rimokatolička

Sloganom kampanje „Izjasni se hrabro“, pred buduću popis stanovništva, Hrvatsko nacionalno vijeće uputilo je poruku svim pripadnicima hrvatske manjinske zajednice u Republici Srbiji u cilju očuvanja nacionalnog identiteta ovdašnjih Hrvata. Na konferenciji za novinare održanoj 25. srpnja u prostorijama HNV-a u Subotici, istaknuto je da se ova afirmativna kampanja provodi kako bi se što veći broj članova hrvatske manjinske zajednice slobodno i odvažno izjasnio o svojoj nacionalnoj pripadnosti, a novinarima su se obratili predsjednik Izvršnog odbora HNV-a **Darko Sarić Lukendić**, vijećnik iz Srijema **Mato Groznica**, kao i vijećnica **Josipa Ivanković**.

Popis stanovništva u Republici Srbiji bit će obavljen od 1. do 15. listopada. Trajat će dva tjedna, a koliko Srbija ima stanovnika, bit će poznato 15. studenoga ove godine, dok će svi rezultati popisa biti poznati tek u rujnu 2012. godine. Popis će pokazati etničku strukturu građana Srbije, kao i etnodemografske promjene koje su se događale u posljednjem međupopisnom razdoblju (2002.-2011.).

/Prema: **Zvonko Sarić, HR/**

Umrla autorica prve slike od slame

ANA MILODANOVIĆ (1926. – 2011.)

U Subotici je 20 srpnja 2011. godine u 86. godini života, okrijepljena svetim sakramentima, umrla uzorna vjernica nekoć žedničke a sada subotičke župe sv. Roka, Ana Milodanović.

Pokopana je sutradan na žedničkom groblju. Sprovodne obrede predvodio je žednički župnik Željko Šipek uz sudjelovanje mons. mr. Andrije Anišića, preč. Franje Ivankovića i Lazara Novakovića. Prigodnu propovijed održao je mons. Anišić. On je, navodeći stihove njezine sestre Đule „Dužijanca“, istaknuo kako je Anu Gospodin pozvao u godini jubileja Dužijance da započne slaviti svoju vječnu Dužijancu. „Pošla je Ana pred lice Gospodnje poput predivnog klasa punog zrelog zrnja žita da primi nagradu za svoj život i svoj neumorni rad, koji se sav slio u rad sa slamom“, rekao je mons. Anišić.

Riječi sućuti Aninoj rodbini i njezinim brojnim poštovateljima uputio je predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ mons. dr. Andrija Kopilović.

Institut „Ivan Antunović“ će naknadno prirediti posebnu komemoraciju na kojoj će se osvrnuti opširnije na njezin život i djela.

Ana Milodanović rođena je 1926. godine u Žedniku. Sa svojim sestrama, Tezom i Đulom, te Marijom Ivković Ivandekić i Katom Rogić bila je poznata po izradi rukotvorina od slame za proslave dužijanci. Članicom Likovne kolonije tavankutskog KUD-a „Matija Gubec“ bila je od 1961. do 1972. godine. Izlagala je u zemlji i inozemstvu na preko 100 izložaba. Prvi put je izlagala na Prvoj izložbi slikara amatera u Tavankutu 1962. godine, a s te joj je izložbe poznata slika „Rit“ (koja se smatra prvom slikom od slame) i maketa crkve sv. Marka u Žedniku. Njezini brojni radovi nalaze se u institucijama Subotičke biskupije. Godine 1960. Ana i njezina sestra Teza izradile su grb kardinala Alojzija Stepinca u povodu njegove smrti. A poznata je i njezina tijara izrađena od slame koja se nalazi u Vatikanskom muzeju koja je poklonjena papi Pavlu VI. a nalazi se u Vatikanskom muzeju među pravim zlatnim tijarama.

Bogato ljeto

Ljeto djeca vole. A kako i ne bi? Sunce svakoga mami u vodu, nekoga u more a druge u bazene ili na salaše kod rođaka. Djeca su tada slobodna jer mogu trčati, kupati se i biti skroz radosna. A da ste i vi, dragi Zvončići, imali bogato ljeto i puno programa potvrđuju i ove vaše stranice. Ipak, ono što je vidljivo

Djeca iz Vajske

Djeca iz Plavne

na njima to je vaše sudjelovanje u onim programima u kojima ste blizu Isusa. A kada ste s njim, onda i odmor ima drukčiju sliku. Znali ste reći BOŽE, HVALA TI! I to onako iz srca. Zato ovdje gledate i čitate priču o vama kroz nekoliko događaja kroz koje se vidi i vaša zahvalnost i vaša radost, ali i ono što ste lijepo uradili i kada ste bili za svoj trud pohvaljeni i nagrađeni. A do sljedećeg *Zvonika* u Subotici će biti etno kamp o čemu ćete sigurno čitati u idućem broju. Iskoristite ovo ljeto i za koju lijepu riječ u knjizi, radujte se suncu i ljepoti prijateljstva!

Dodijeljene nagrade učenicima hrvatskih odjela

Stotinjak učenika hrvatskih odjela, od kojih je 12 maturantica, koji su postigli uspjehe na općinskoj, zonskoj, pokrajinskoj i republičkoj razini iz različitih predmeta, kao i na natjecanjima u Republici Hrvatskoj, javno su predstavljeni i simbolično nagrađeni na svečanoj akademiji održanoj 14. lipnja 2011. godine, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Oni su primili čestitke od organizatora akademije, Hrvatskog nacionalnog vijeća i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, kao i od podupiratelja cijele akcije - Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici. Ovom važnom događaju nazočili su i čestitali predsjednik HNV-a **dr. Slaven Bačić**, pomoćnica gradonačelnika zadužena za razvoj društvenih djelatnosti i obrazovanje **Ljubica Kiselički**, dogradonačelnik **Pero Horvacki**, generalna konzulica Generalnog konzulata RH u Subotici **mr. Ljerka Alajbeg**, konzul savjetnik **Filip Damjanović** iz Veleposlanstva RH u Beogradu, pokrajinski zastupnik **Dujo Runje**, katedralni župnik **msgr. Stjepan Beretić**, kao i ravnatelji osnovnih škola s odjelima na hrvatskom jeziku. Voditeljica priredbe bila je djelatnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **prof. Katarina Čeliković**, a potporu ovom programu dala je i Hrvatska matica iseljenika i **Marija Hećimović** preko koje su hrvatski nakladnici darovali knjige za najbolje učenike na hrvatskom jeziku. Svečanost su uveličale i voditeljica splitske podružnice Hrvatske matice iseljenika **Branka Bezić Filipović** i **Ingrid Poljanić**.

I nošnje Hrvata iz Vojvodine na izložbi „Ruho naših starih“ u Šibeniku

Na Međunarodnom dječjem festivalu u Šibeniku - održanom od 18. lipnja do 2. srpnja - uz posredovanje Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, na likovnom natjecanju za učenike osnovnih škola na temu „Ruho naših starih“, predstavljena je nošnja vojvođanskih Hrvata i to u tri likovna rada. Svoje radove poslali su učenici OŠ

„Ivan Milutinović“, OŠ „Matija Gubec“ iz Tavankuta te učenici OŠ „22. listopad“ iz Bačkog Monoštora koji počinju nastavu Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Izložba „Ruho naših starih“ s pedesetak radova učenika bila je priređena u galeriji „Matija“, a otvorena je 19. lipnja. U nazočnosti velikog broja posjetitelja i visokih uzvanika, izložbu je otvorio predsjednik Republike Hrvatske **Ivo Josipović**, naglasivši važnost njegovanja hrvatske kulturne baštine i to upravo kroz likovni izričaj mladih. Tijekom razgledanja izložbe predsjednik Josipović pokazao je posebni interes za radove učenika iz Vojvodine na kojima su prikazane nošnje ovdašnjih Hrvata.

Tekst i fotografije: T. Žigmanov

Bogu mila zahvala - Dužijanca malenih

U okviru 100. obljetnice Dužijance, svečanom svetom misom zahvalnicom u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici, 10. srpnja proslavljena je „Dužijanca malenih“. U slavlju je sudjelovalo je oko pet stotina djece u narodnim nošnjama uz brojne druge vjernike koji su ispunili katedralu. Uz djecu iz Subotice i okolice sudjelovala su i djeca iz Svetozara Miletića kao i gosti iz Hrvatske, Ukrajine, Mađarske, Makedonije i Bosne i Hercegovine.

Euharistijsko slavlje predvodio je **mons. Andrija Anišić**, župnik župe sv. Roka u kojoj je prije stotinu godina održana prva Dužijanca u crkvi. On je na početku pozdravio bandaša i bandašicu Dužijance malenih, ovogodišnje prvopričesnike, **Luku Skenderovića** i **Katarinu Piuković**, kao i „stariješine“, **Josipa Jaramazovića** i **Nikolu Mukića**. Svetoj misi nazočili su **Pero Horvacki**, dogradonačelnik Subotice i **Anto Franjić**, konzul-savjetnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici.

U misi su djeca čitala Božju riječ, predmolila molitve vjernika i prinijela na oltar darove za misu kao i darove plodne bačke ravnice od same zemlje, preko zrnja i klasova do brašna, peciva i kruha koji je bio u središtu toga slavlja. Pjevanje na misi predvodili su mladi iz VIS-a „Proroci“.

Propovijed mons. Anišića bila je neobična jer je kroz razgovor s djecom protumačio značaj običaja Dužijance koji samo u crkvi živi već sto godina, a u obiteljima Hrvata Bunjevacu prije toga slavio se stoljećima. Na vrlo zoran način protumačio je i poruku Božje riječi te 15. nedjelje kroz godinu. On je prošao katedralom pokazujući kako se nekad sijalo žito bacajući po prisutnima zrna pšenice na veliko oduševljenje djece. Svako dijete je uhvatilo i pokupilo barem jedno zrno. A onda im je pokazujući zlatne klasove pšenice upitao što im se više sviđa zrno ili klas.

Svi su oduševljeno odgovorili: klas. Poruka je bila: *Tako se i mi moramo truditi da budemo plodno tlo na koje će pasti sjeme Božje riječi i koje će po našoj dobroti i poslušnosti Božjoj volji rasti i donijeti slatke plodove našega ljudskog dostojanstva i kršćanskoga življenja.* Odrasle je pak pozvao da čuvaju djecu i primjerom svoga života očituju što znači biti dobar čovjek i dobar

kršćanin, te dodao: *Kao što je nekoć mons. Blaško Rajić, običaj obiteljske dužijance uzdigao i zaštitio tako da ga je prenio u Crkvu te se on održao već punih sto godina, tako su organizatori Dužijance prije četiri godine, vođeni Duhom Svetim, odlučili uvesti u okviru slavlja Dužijance i Dužijancu malenih, koja je najbolji zalog i jamstvo da će se Dužijanca slaviti i u drugom stoljeću njenog organiziranog postojanja kako u Crkvi tako i u narodu Hrvata Bunjevacu na plodnoj bačkoj ravnici.* Na kraju svoje propovijedi zahvalio je osobito djeci drugih naroda i drugih Crkava što su došli zajedno slaviti s Hrvatima Bunjevcima. To je dokaz da možemo zajedno i da je istinita

Božja riječ: „Gle kako je lijepo i kako je milo kad braća zajedno živjeti i slaviti“.

Slavlje Dužijance malenih nastavljeno je svečanom povorkom ulicama grada a završilo je u velikoj vijećnici Gradske kuće gdje je svaka od petnaest folklornih skupina izvela plesove pred upravom grada na čelu s gradonačelnikom **Sašom Vučinićem** i u nazočnosti predstavnika Crkve, mons. Andrije Anišića. Program je završio svečanim i radosnim činom predaje blagoslovljenoga kruha koji su bandaš i bandašica ponijeli iz katedrale i predali gradonačelniku.

Program Dužijance započeo je 8. srpnja navečer nastupom svih folklornih skupina na Gradskom trgu. U okviru večeri Dužijancu malenih svečano je otvorio **Slavko Parać**, predsjednik Skupštine grada Subotice, a malo bandaša i bandašicu predstavio je brojnoj publici katedralni župnik i biskupski vikar za pastoral **mons. Stjepan Beretić**.

Slavlje Dužijance malenih nastavljeno je u subotu 9. srpnja, sudjelovanjem u manifestaciji „Takmičenje risara“ na Đurđinu u kojemu je ove godine u revijalnom a ne u natjecateljskom košenju sudjelovalo 110 „risarskih parova“, među kojima je bilo i dvadeset i pet dječjih parova.

Dužijanca malenih završila je na Paliću, na Ljetnoj pozornici gdje su djeca još jednom svojim nastupom oduševila brojnu publiku, a **Ljubica Kiselički**, pomoćnica gradonačelnika za razvitak kulturno-prosvjetne djelatnosti i racionalizaciju školske nastave u ime Organizacijskog odbora predstavnica svih folklornih skupina uručila zahvalnice za sudjelovanje na Dužijanci malenih u okviru proslave 100. obljetnice Dužijance.

Andrija Anišić

Uredila: Nevena Mlinko

Dragi, ponosni mladi!

Ovih smo dana svi primijetili da se u gradu osjeća posebno svečano raspoloženje. Grad je sav u znaku žita – žitnih vijenaca, žitnih izloga, žitne umjetnosti. Lijepa nam je Subotica, plijeni ljepotom. I sigurna sam da je svakom Subotičaninu i Subotičanki ovih dana srce zatrepirilo poput žice na tamburici od ponosa na naš grad, na naše pretke i sačuvane običaje u svili i šlingu, karucama i konjima. Lice grada sačinjeno je od naših lica i njegova ljepota prvenstveno ovisi od njegovih građana, od nas. Pozitivniji dojam, složit ćete se, ostavlja povorka nasmijanih mladih u bunjevačkoj nošnji nego ispisane kuće koje su nagrdili čudni izljevi iskrivljenog ponosa nekih ruku. Na koji način ti izražavaš svoj ponos?

Zemljani darovi zajedno s dahom prošlosti uselili su se u građevine i ulice grada i oplemenile ih. Jesu li oplemenili i nas, mlade ljude, ili smo ostali distancirani od ove, nazovi, retroaktivnosti? Naše vrijeme, u kojem živimo mladost, donosi sebi svojstvene vrjednute. Činjenica je da je *prošlost* shvaćena kao zaokruženo vrijeme nekih starijih vrjednuta, zanimanja i pojmova prevladana, kako sama riječ kaže, prošla. Ipak, ne može se izbrisati tvrda zemljoradnička crta s dlanova naših didova, očeva, pa i nas samih. Stidiš li se ili si ponosan na vrijedne ruke koje su te othranile najpoštenije i najbolje što su umjele?

U vremenu u kojem se stalno više, galami i pravi buka, jasno je da se nešto iznimno važno nastoji zataškati, sakriti i prešutjeti. Uči nas današnji pomodarski svjetski mentalitet na život u galami kako bismo zagušili zvuk vlastite misli i savjesti. Ako je moderno kompjuterizirano poslovanje i međuljudsko povezivanje, znači li to da sve

što nije takve prirode nema nikakvu vrijednost? Ako su moderne razmjene studenata i život na što višoj, hedonističkoj nozi, znači li to da se ne treba ni pokušati vratiti kući i naučiti živjeti s onim i od onoga što se ima? Pravo je pitanje: u čemu, po svojoj slobodnoj misli i po svojoj savjesti, prepoznaješ vrijednost koju bi njegovao i bio na nju ponosan?

Djeluje da su danas mladi ponosni na svoje tijelo i na tijelo osobe koju drže za ruku. Uz to, danas je iznimno lako reklamirati svoju tjelesnost, otkriti se i pokazati. Ona je jedino čime apsolutno raspolažemo i zakovana je za sadašnji trenutak. Ne misli se na zdravlje, niti tjelesno, niti psihičko, ne misli se na budućnost, a ne misli se ni na to da nismo sami sebe stvorili i dali si svoja tijela, ne misli se na svetu prošlost koja nas je izrodila – ona je zaboravljena, prekrivena. Moderni odnos prema tjelesnosti je najizraženiji vid trošnog materijalizma u sadašnjici. Otkinuti i ničime vezani, bahato

ponosni na „iščašene“ stvari – jesmo li to mi, jesi li to ti?

Zahvalnost i smjernost su dvije osobine koje su resile naše stare, koje neka rese i nas! Zahvalnost za pripadanje određenoj obitelji koja ti je darovala život, gradu i zemlji u kojem radiš, narodu, prije svega, zahvalnost za pripadanje Božjem narodu! Smjernost se ne kosi sa ponositošću, naprotiv, čini je krjeposnom. Znati biti istinski dio zajednice koji izgrađuje, koji voli, koji zna obazrivo prešutjeti, priskočiti u pomoć bez nadoknade, koji zna da je tu radi i za brata čovjeka. Smjernost je osjećati Božju veličinu i milosrdnu ljubav, pognuti glavu i sklopiti ruke na molitvu sa pouzdanjem i vjerom u Božju pomoć i providnost. Tako se rađa istinski ponos na ono što jesi – što si čovjek koji nekome u ljubavi pripada – pripada svom narodu i Bogu!

Budimo istinski ponosni!

Nevena Mlinko

Tko sam ja

**Gospodine,
Već mnogo puta
Sam se pitao:
Tko sam ja?
Nitko,
Ama baš nitko
Nije mi odgovorio!
Pitao sam
Svoje roditelje.
Oni mi rekoše
moje ime.
Pitao sam
Svog prijatelja.
On mi reče:
Ti si čovjek.
Pitao sam dalje:
Tko sam ja
Kao čovjek?
Svi su šutjeli!**

*Iziđe sijač
sijati sjeme...*

**Tada sam shvatio:
Ja sam
Božje sjeme.
On me
Posijao.
On sam daje
Da rastem.
On mi daje
Da zrijem.
On je
Punina klasa
I ja sam
Punina
U njemu.**

Joseph Timmermann

Obavijesti

ČiKERIjAda 2011.

petak - 26. 08. 2011.

Polazak je u 8 sati ispred crkve Isusova Uskrsnuća – biciklima!

Dođite da se zajedno družimo!

Molitva djeteta

Isuse, ti si tako volio djecu. Njihova neiskvarena srca bila su ti posebno draga. I mene još uvijek dodiruju tvoje riječi: „Pustite malene k meni.“ Dok sam prije nekoliko godina, kao i svako drugo dijete, željela što prije odrasti i biti „velika“, sada ponekad poželim zaustaviti vrijeme i ne odrastati tako brzo.

Ipak, Isuse, ti nas sve pozivaš da očuvamo djetinje srce, jer samo tako možemo ući u kraljevstvo tvoga Oca. Zato te molim da zauvijek ostanem dijete. Tako bi moj pogled tražio samo ono što je lijepo. Cijenila bih ljude po tome kakvi su, a ne po tome koliko imaju. Svijet bi za mene predstavljao jedno veliko igralište koje čeka da ga istražim. Sve moje nade polagala bih u nebeskog Oca i znala: *On brine za mene i ne moram se ničega bojati.*

Hvala ti, Bože, što i u mojim roditeljima prepoznajem tvoju ljubav prema meni. Bez nje nijedno dijete ne može živjeti. Ako ona nedostaje, ništa je ne može zamijeniti. I kao što Ti mene ljubiš preko mojih roditelja i ja ti mogu uzvratiti ljubav ljubeći njih. Sad ti zahvaljujem za svoje roditelje. Oni su još jedan tvoj dar meni, najveći dar. Ako moje srce očuvaš da ostane kao srce djevojčice, ja ću ti se obraćati s povjerenjem kao mami i tati i uvijek ću vjerovati da ćeš mi dati najbolje, jer znam da bi i oni to učinili.

Mnoga djeca nemaju roditelje. Ona osjećaju da su sama na ovom svijetu. Neka od njih te poznaju i u tebi pronalaze utjehu, ali neka te još nisu upoznala. Znam, Isuse, da i njih voliš i da ona zauzimaju posebno mjesto u tvom srcu. Pošalji im ljude koji će im pokazati da nisu sama i da netko misli na njih.

Dok te ja molim da ostanem dijete, postoje djeca koja bi radije zaboravila svoje djetinjstvo, jer ono nije bilo bezbrižno i sretno. Neka žele zaboraviti nepravdu, nasilje i zlostavljanje, mnoga ne mogu zaspati od gladi, prose po ulicama velikih gradova ili rade teške poslove za koje dobivaju samo malo hrane. Ali ona su djeca i još uvijek sanjaju o sretnijoj budućnosti. Ti znaš njihove želje. Ti si im blizu u njihovoj patnji. Ti si jedini koji im može pomoći.

Za neku drugu djecu govore da su razmažena, zločesta, nezahvalna. Iako naizgled imaju sve, uvijek su nečim nezadovoljna. Ne mogu podnijeti da nešto nije po njihovom, niti prihvatiti obveze, a roditelji im govore da su neodgovorna. Ona su ta koja uvijek stvaraju probleme i toga su svjesna, ali kao da ne znaju drugačije. Misle da je to jedini način kojim će privući pozornost na sebe. Njihovi prezaposleni roditelji misle da će ih usrećiti kupnjom skupih

igračaka, a ne razumiju da bi njihova djeca radije razgovarala s njima. I dok se roditelji pitaju gdje su pogriješili i na svoju djecu viču: *Sve smo ti dali, a ti se tako ponašaš!*, ti im, Isuse, pokaži ono najvažnije što im nisu pružili: ljubav.

Isuse, ti vidiš svu djecu svijeta. Njihove brige i strahove, koje nitko ne shvaća ozbiljno, jedino ti razumiješ. Njihove bezbrižne igre te raduju i sigurno se i ti nasmiješ njihovim originalnim pitanjima. Svako dijete brižno pratiš u njegovom odrastanju. Blagoslovi svu djecu i sačuvaj u svima nama svijest da smo ljubljena Božja djeca.

Ana Ivković

Misa mladih na Bunariću

U svetištu Majke Božje na Bunariću kraj Subotice, 5. kolovoza, na blagdan Snježne Gospe, okupilo se četrdesetak mladih na pobožnosti prvih devet petaka Srcu Isusovu i misi mladih za mir. Svetu misu je predvodio rektor svetišta mons. dr. Andrija Kopilović koji je istaknuo kako mladi moraju živjeti kao kršćani, ne samo u crkvi nego to moraju svjedočiti i na drugim mjestima. Mladima je naglasio da moraju biti svjedoci svoje vjere, bilo da su u crkvi ili na nekoj zabavi. Mons. Kopilović je još napomenuo da bi mladi, kao i svi ostali ljudi, trebali imati jedno lice za svakoga, a ne koristiti masku za svako različito društvo. U tom kontekstu, pozvao je mlade da sudjeluju u cjelokupnom programu ovogodišnje stote obljetnice Dužijance i tako posvjedoče svoju prisutnost i prisutnost Boga kako u crkvenim, tako i u društvenim i kulturnim manifestacijama. Nakon svete mise prisutni mladi su dobili za uspomenu privjeske svetišta Bunarić. Misu mladih animirali su članovi vokalno instrumentalnog sastava „Proroci“.

Marina Gabrić

Naš razgovor s nekadašnjim bandašima i bandašicama

Pišu: Anita Pellic i Marina Gabrić

Biserka Jaramazović, bandašica 2002. godine

Angažiraju li se po tvom mišljenju mladi danas dovoljno oko Dužijance?

□ Nisam toliko u kontaktu s njima posljednjih par godina, jer nisam u Subotici, ali vidim da zainteresiranost za Dužijancu nije opala. Dapače, vidim mlade koji se drže na okupu i odvajaju svoje vrijeme i napore za održavanje Dužijance.

Koji je značaj slavljenja Dužijance u tvom životu?

□ Prije devet godina Dužijancu sam shvaćala kao zahvalu. Danas ju vidim kao naslijeđe, baštinu i bitni markirani identitet naših ljudi koji su nerijetko marginalizirani, prvenstveno na nacionalnoj razini. Osim kršćanske pozadine mislim i na hrvatski predznak, jer to je ujedno i svjedočanstvo Hrvata Bunjevacima.

Što je ono što te posebno veže za Dužijancu kada si ti bila bandašica? Neki događaj kojeg se posebno sjećaš?

□ Osjećanja su kulminirala na taj dan. U tom trenutku sve postane lako, u tom ti trenutku ništa ne može biti teško.

Kakva je po tebi Dužijanca bila nekada i sada?

□ Kako je bilo nekada to vidimo samo iz literature ili iz rekonstrukcije nekih događaja. Zadržala se nit zahvale Bogu jer se održava u okviru Crkve. Što se tiče nekih elemenata, sigurno je bilo nekih preinaka i danas je to poprimilo izvedbeni karakter. Svakako, zadržala se simbolika.

Marin Milodanović i Mirjana Horvacki, bandaš i bandašica 2006. godine

Kakav osjećaj se u vama probudio kad ste saznali da ćete biti bandaš i bandašica?

□ Marin: To je osjećaj koji se ne može opisati riječima. Čovjeku bude drago, jer ne može svatko biti bandaš. Osjećaj koji se javio kada sam išao po okolnim selima i kada sam sam bio nositelj Dužijance ne mogu opisati, jer sam u isto vrijeme bio i sretan i ponosan.

□ Mirjana: Bila sam radosna i ponosna kada me je vlč. Beretić pozvao i pitao jesam li spremna biti bandašica 2006. godine. Od malih nogu sam bila na proslavama Dužijance i znala sam kakva je to odgovornost. Bilo mi je drago što sam imala i podršku u bandašu koji se trudio da zajedno budemo dobri domaćini i nositelji Dužijance.

Na koji način doživljavaš Dužijancu?

□ Marin: Dužijanca je zahvala Bogu za dobru žetvu i

dobar rod, a ujedno je to i prisjećanje na nekadašnja vremena, kako se ne bi zaboravili naši običaji.

□ Mirjana: Dužijanca je zahvala Bogu za sve što smo dobili, prvenstveno za dobar rod, ali i zahvala za život i sve pruženo nam.

Po tvom mišljenju, angažiraju li se mladi danas dovoljno oko Dužijance?

□ Marin: Mislim da se mladi ponovno počinju uključivati u samu organizaciju. Puno je više događanja u gradu, program Dužijance se proširuje. Vjerujem da će ova stota Dužijanca biti puno ljepša, uzimajući u obzir da će se u nošnju obući i prijašnjih 99 živućih bandaša i bandašica.

□ Mirjana: Mislim da organizaciju Dužijance puno mladih shvaća ozbiljno. Poput slavljenja Božića ili Uskrsa, mladi se angažiraju kako bi pomogli oko svega što je potrebno za proslavu Dužijance, bilo da je to pribavljanje nošnje, organizacija povorke, pjevanje na svetoj misi i drugo.

Koji je značaj slavljenja Dužijance u tvom životu?

□ Marin: Nekima Dužijanca znači odjenuti se u nošnju i prošetati u njoj. Dužijanca jest takav događaj, ali ne smijemo zaboraviti da je to i zahvala Bogu za žetvu.

□ Mirjana: Mislim da ako na pravi način zahvalimo Bogu za sve što nam pruža, onda će i On nama dati i više no zaslužujemo.

Što je ono što te posebno veže za Dužijancu kada si ti bio bandaš? Neki događaj kojeg se posebno sjećaš?

□ Marin: Lijepa sjećanja me vežu za moju Dužijancu, posebno s okolnih Dužijanci na kojima sam bio gost, a i kasnije s centralne proslave Dužijance na kojoj su svi okolni bandaši i bandašice bili moji gosti. Mnoga prijateljstva su tada sklopljena i još i danas traju.

□ Mirjana: Moja Dužijanca je stvarno bila posebna što se tiče vremena jer je negdje na kraju mise, prije svečanog blagoslova, pala kiša. Čak je i u kolu malo padala, ali to nije utjecalo na sudionike jer vjerujem da ništa ne može omesti Dužijancu, pa čak ni kiša.

Koji dojam ostavlja na tebe Dužijanca nekad i sada?

□ Marin: Dužijanca se danas slavi na moderniji način. Nekada se sve pripremalo i radilo ručno, a danas su tu i neki moderniji načini pripreme Dužijance. Prije je bilo više konja i karuca, ali drago mi je što i danas, u ovim dosta teškim vremenima, postoje mnogi koji se time bave.

□ Mirjana: To je bunjevačko hrvatski običaj koji je krenuo od kuće, a sada je prerastao u običaj cijeloga grada. Podsjeća nas na zajedništvo, na to da ga svi zajedno možemo slaviti, i na to da nas taj običaj zbližava ne samo međusobno nego i s onima koji nisu Bunjevci Hrvati.

Mario Tikvicki, bandaš 2007. godine

Na koji način doživljavaš Dužijancu?

□ Dužijancu prvenstveno tumačim kao zahvalu Bogu za kruh koji nam život znači, i ne samo kruh već za sve što nam je dano u ovozemaljskom životu.

Kakav osjećaj se u tebi probudio kad si saznao da ćeš biti bandaš?

□ To što sam bio izabran za bandaša shvatio sam kao čast, a dijelom i kao veliku odgovornost.

Što je ono što te posebno veže za Dužijancu kada si ti bio bandaš? Neki događaj kojeg se posebno sjećaš?

□ Najveći dojam na mene je ostavilo druženje i upoznavanje za vrijeme čišćenja žita, kao i pletenje vijenca za kićenje. To je bilo neprocjenjivo iskustvo.

Nebojša Stipić, bandaš 2009. godine

Kakav osjećaj se u tebi probudio kad si saznao da ćeš biti bandaš?

□ Biti bandaš za mene je bila velika čast. Bio sam istodobno i zbunjen i zadovoljan. Uхватила me je i panika. To nije samo uloga u Dužijanci već i priznanje za moje ministiranje i predanost Crkvi. Drago mi je zbog toga što je mons. Beretić to primijetio i iskazao mi tu čast. Tek sada vidim značaj toga da sam bio živuća tradicija tj. predstavlja sam običaje koji i danas žive.

Po tvom mišljenju, angažiraju li se mladi danas dovoljno oko Dužijance?

□ Teško je to reći i procijeniti. Mislim da se svatko angažira po nekoj svojoj potrebi i osjećaju da se želi dati puno više od sebe. I ja sam tek onda uvidio da je Dužijanca čuvarica naše kulturne, nacionalne, a prije svega vjerske svijesti. Mislim da se mladi trebaju više angažirati, ali vidim da za našu Dužijancu ima budućnosti.

Koji je značaj slavljenja Dužijance u tvom životu?

□ U mom životu Dužijanca je svake nedjelje na svetoj misi. To je zahvala kruhu odnosno Isusu Kristu koji se predao za nas. To mi je ujedno ohrabrenje i nada da pođem naprijed, jer svaka žetva je teška i naporna, ali zato su plodovi veličanstveni.

Dužijanca nekada i sad?

□ Rekao bih da je ona kontinuitet. To je spoj onoga što je bilo, ono što se sada događa i onoga što će biti. Ako se držimo papinih riječi „Ora et labora“ (moli i radi) da će Dužijanca uvijek biti i molitva i rad ujedno.

Na koji način doživljavaš Dužijancu?

□ Dužijanca je zahvala za nadu, za radost i najuzvišeniji oblik zahvale Bogu za primljene darove.

Martin Matković i Martina Dulić, bandaš i bandašica 2010. godine

Po vašem mišljenju, angažiraju li se mladi danas dovoljno oko Dužijance?

□ **Martin:** Iskreno rečeno, prije se nisam toliko angažirao dok nisam postao bandaš. Dok čovjek ne živi Dužijancu u srcu, kao zahvalu, ne može osjećati ni taj osjećaj odgovornosti.

□ **Martina:** Mislim da se mladi ne angažiraju onoliko koliko bi trebalo. To je događaj i običaji koji se nose u srcu a koje mladi ne shvaćaju.

Koji je značaj slavljenja Dužijance u vašem životu?

□ **Martin:** Kao što sam već rekao, nisam znao što je to Dužijanca, nisam ju shvaćao na pravi način. Nastupao sam s folklorom na toj svečanosti, ali nisam ju doživljavao. Tek kada sam se aktivno uključio u Dužijancu shvatio sam njenu bit. A vjerujem da tako i ostali mladi ne osjećaju Dužijancu kao svoje slavlje. Tek kada se uključe u nju, razumjet će ju u potpunosti.

□ **Martina:** Danas je malo ljudi naučilo bit zahvalno na svemu što nam Bog pruža. Dužijanca je tu da nas podsjeti da je sve ovo što imamo od Boga i da Mu trebamo na tomu zahvaliti.

Što je ono što vas posebno veže za Dužijancu kada ste bili bandaš i bandašica? Neki događaj kojega se posebno sjećate?

□ **Martin:** Razgovor s kardinalom Vinkom Puljićem, predvoditeljem Dužijance i sama proslava Dužijance ostat će mi uvijek u sjećanju.

□ **Martina:** Iako se nije okupilo mnogo mladih u nošnjama te godine, ja sam ipak bila okružena mojim prijateljima i bandašima i bandašicama iz okolnih mjesta, stoga je taj osjećaj jedan koji ću pamtit i cijelog života.

Na koji način doživljavate Dužijancu?

□ **Martin:** Zahvala je to za obilni rod i žetvu koja je pri kraju. Zahvala Bogu i za dobro i za loše. Zahvala u kojoj se narod okuplja kao jedno i u kojoj se poistovjećujemo jedni drugima.

□ **Martina:** Ništa u životu nije slučajno. Sve ono lijepo što smo dobili, dobili smo od Boga, stoga Mu na tomu trebamo zahvaliti.

Đurđa Sudarević, bandašica 2011. godine

Ja sam...

□ Rođena 17. 11. 1991. Živim na Klisi sa svojom obitelji. Imam dvije mlađe sestre i brata. Završila sam prvu godinu Ekonomskog fakulteta u Subotici. Osam godina bavila sam se folklorom ali sada zbog fakulteta i drugih obveza nemam dovoljno vremena. Plesala sam u Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“ koje je svake godine organizator Dužijance tako da sam već više puta sudjelovala u ovoj manifestaciji s ansamblom, odjevena u narodnu nošnju. S obzirom na to da nitko iz moje obitelji do sad nije bio nositelj Dužijance, jako mi je drago što je meni pripala čast biti bandašicom, posebno ove jubilarne godine kada slavimo 100 godina zahvale Bogu za završetak žetve.

Kakvi su tvoji dojmovi s ove stote Dužijance?

□ Dojmovi su predivni, jako mi je drago što je sve dobro prošlo jer je to događaj koji ću pamtit do kraja života. Posebno sam radosna što se ovaj običaj, i više od običaja – zahvala Bogu, uspio održati cijelo stoljeće, jer je to pokazatelj da je naš narod bio ustrajan u onomu što je započeo.

Na koji način doživljavaš Dužijancu?

□ Prije svega zahvaljujem Bogu na svemu darovanom, a potom i svima koji su sudjelovali u organizaciji proslave Dužijance, uloživši svoje vrijeme i trud, posebno svojoj obitelji i najbližima koji su me u svemu podržali i učinili da mi Dužijanca ostane u najljepšem sjećanju.

Ljetne razglednice

Dragi čitatelji! Srce je „kazalo“, a tko je htio (i mogao!), odazvao se! Koliko ste razglednica poslali ovog ljeta? Neki, kojima je srce reklo jedno, a novčanik drugo :), su me pitali – odakle da pišem? Rekoh: želiš li slati razglednicu i podijeliti ljeto s nekim tko ti je drag, ne moraš putovati nigdje dalje od – najbliže pošte! Nekad smo imali pravo opravdanje za nepisanje i neslanje razglednica: pisma su znala doputovati poslije nas, a markice su bile baš skupe. Danas to nije baš tako, ali razglednice i pozdrave s mora, planine, iz toplica, iz inozemstva su zamijenili sms-ovi, e-mailovi i statusi na Facebooku, kojih se (zahvaljujući mobilima i povoljnom roamingu i laptopovima i wireless internetu) ne lišavamo ni na odmoru! Nije neophodno putovati da bi se slale razglednice, morske, gradske ili obične... Nisu (potpuno) OUT ni one s buketima cvijeća ili sa šest sitnih

mutnih sličica na kojima tek ako imaš puuuuuno mašte možeš zamisliti rivu ili neku znamenitost, jer je puno važnije ovo što piše na poleđini... Nije istina da one više ne znače nikomu ništa, čak suprotno! Onome koji šalje dokaz su da i kad je daleko od voljenih na njih misli dovoljno da se potrudi slati makar karticu, a onome koji prima, dokaz su da na njih misle i oni koji se „provađaju u bilom svitu“ i da žele podijeliti radost i poslati „topli morski pozdrav“. Sjećate se starih teta koje su uvijek govorile: „Ma, što će ti to, curo moja, trošit novce na nike karte?“, a razglednicu od vas držale su s unutarnje strane staklene vitrine i svaki dan je pogledale i sjetile vas se s osmijehom u kutu usnica? Nekada je vaših par usputnih riječi takvo blago da se slika stavi s unutarnje strane, a vaš ljetni pozdrav (ushičen, zanovijetajući ili još re-

zerviran jer ste tek stigli) – da se vidi! Razglednica, kao i čestitka ili pismo, jedno je od rijetkih mjesta gdje „priliči“ napisati „Voli te...“ ili „Od srca...“, što nam, čini se, svima sve više fali! (Tu moram izdvojiti jednog sjajnog gospodina koji i svoje sms-ove naslovljava „Predragi!“, dok jedan divni svećenik ima „svoje“ skraćeniце za pozdrav, od kojih je najslađa ona „vim! = volim i molim!“.) Uz obvezni – P. S. (lat. post scriptum = poslije teksta), pošaljite i Vi nekom koju :) , makar i nama! U našoj dnevnoj sobi na polici ima mjesta za njih i vidjet će ih svaki dan bar osam pari očiju :) ! (Ivh)

kad srce kaže ljeto...

POZDRAV IZ...

najboljoj frendici...

Draga moja! Danas je more fenomenalno! Vali su pljuskali do pol metra, uživala sam kao dijete! Pišem ti baš danas, jer sam se skoro rasplakala – more me je podsjetilo na tebe... Koliko puta si me podigla kad sam pala onako! Hvala ti... Grlim te jako! P. S. Razglednica je bez veze, a i malo slana, al to su jedino imali u ovoj maloj pošti!

baki...

Draga nađi! Jako mi nedostaješ, jer bi more bilo još ljepše da si ti s nama. Tata me nosi u more na „noge-ge“ jer je još hladno da idem sama, a i malo se bojim. Napravi sladoleda da ima kad dođemo, tvoj je najbolji! Ljubi te tvoja unučica!

kumu...

Dragi kume, puno te pozdravljam s mora. Kupamo se po cijeli dan i već mi je malo dosadilo, nema kompa, a tata mi ne da igrice na mobitelu. Ti bi mi dao, je li? :) Pozdravi kumu! P. S. Htio sam ti kupiti jedan moćan pištolj na vodu da se igramo kad dođem kod tebe, ali mama mi ne da šetati okolo blizu „mamipara“, a mislim da se boji da bih je stalno prskao :)! Vidimo se uskoro!

župniku...

Dragi župniče! Tako nam nedostajete i Vi i misa, jer ovdje u crkvi je misa samo nedjeljom... Navikli već skoro na svaki dan :)... Pozdravlja Vas i ovdašnji župnik (da ne zaboravimo kazati)! Danas smo se sjetili kako često „kukate“ da nema (duhovnih) plodova u našoj župi, da ne vidite ima li Vaš rad s nama, Vašim župljanima, smisla. Eh, dragi župniče, kad pogledam našu djecu kad onako „polude“, pomislim – nema smisla nikakav trud, odgoj ustvari ni ne postoji! :) Kad ne bih vjerovao da plodovi zriju i kad ih ja ne vidim (i kad je u pitanju 18 godina ili 18 mjeseci), zbilja ne bi roditeljstvo imalo

smisla. Ako su i kasni, plodovi su slatki! Vaš župljanin s obitelji! P. S. Pozdravite sve na druženju poslije nedjeljne mise, vraćamo se za tjedan dana!

starom prijatelju kojeg nisi vidio sto godina...

Hej! Pišem ti ovu razglednicu sporo, jer znam da ne znaš brzo čitati! HaHaHa! Ovog ljeta više ne stižem gledati djevojke u najkraćim suknjama kao nekad, a piva (ona prava, ne ova brljaža od limuna) mi ne prija kao nekad! Ajd na pivu sa mnom koji dan na lokaciji s poleđine! Nemam ti mobitel, pa ti šaljem ovu karticu s našim tornjem! (na poleđini subotičke razglednice)

dragoj prijateljici iz mladosti...

Mila moja! Lutala sam sinoć tako ovim našim prelijepim gradom i već je bilo prekasno čak i za sms! Tako mi nedostaješ, draga prijateljice, za one naše istraživačke šetnje, kao nekad... Imam neke ideje za novu izložbu, da napravimo nešto skupa, javi mi se... Ovu karticu već dugo imam u torbi, čuvajući je za nekog posebnog, a to si TI!

dečku ili curi...

To pišite sami, i to ne na razglednicu, već u pismo – i zbog sadržaja i zbog duljine :)

sestri...

Bog, draga seko!

Danas sam posudila knjigu od jedne starije gospođe na plaži i pročitala ovu priču – moram ti je napisati, a ti mi sačuvaj kad dođem – imam kome bi ju još dala pročitati!

Slani vrelli pozzz iz Makarske!

Luksuzna jahta usidrila se u jednom malom meksičkom ribarskom selu. Vlasnik jahte je bio oduševljen kvalitetom ribe i zapitao ribare koliko im vremena treba da ulove tako dobru ribu.

„Ne treba nam dugo“ – odgovoriše ribari.

„A zašto ne ostanete duže na moru i ulovite još više?“

Odgovoriše mu da je ono što ulove sasvim dovoljno za njih i njihove obitelji.

„Pa što radite s tolikim slobodnim vremenom?“

„Spavamo, malo lovimo ribu, igramo se sa svojom djecom, a popodne provodimo sa svojim ženama. Navečer izlazimo u selo, sastajemo se s prijateljima, popijemo poneko piće i otpjevamo par pjesama. Naš je život ispunjen.“

Gospodin turist im predloži: „Diplomirao sam ekonomiju na Harvardu i mogu vam pomoći: lovite ribu duže svakoga dana, prodajte je i tim novcem kupite veći brod.“

„I što onda?“

„Uz veći brod uloviti ćete još više ribe, i tim novcem možete kupiti još jedan brod, pa još jedan... čitavu flotu. Umjesto da prodajete ribu posredniku, možete pregovarati direktno s velikim proizvođačima; možete i vi sami postati jedan od njih. Zatim možete preseliti iz ovog sela u Mexico City, Los Angeles ili čak New York! Iz tih gradova možete voditi svoj veliki novi posao!“

„Koliko bi nam vremena trebalo za to?“

„Dvadeset do dvadeset pet godina.“

„I onda?“

„Onda? E, prijatelji, sada postaje zanimljivo. Kad vam se posao dobro razgrana, možete početi s prodajom i kupnjom dionica i zaraditi milijune!“

„Milijune? Stvarno? A onda?“

„Onda možete otići u mirovinu, živjeti u malom selu na obali, spavati dugo, ići na pećanje... igrati se s unucima, provoditi popodneva sa ženom, a večeri s prijateljima uz piće i pjesmu.“

„Svaka čast, gospodine, ali upravo to radimo sada. Zašto bi uzalud potrošili dvadeset pet godina?! – upitaše Meksikanci.“

POUKA: U životu uvijek moraš znati kamo si se uputio... jer, možda si već tamo!!

nekome sa puno smisla za humor...

Ništa, samo da vidim što radiš! ;)

male mudrosti

Ruže za put u vječnost

Jednog je jutro starac teško hodao prema crkvi po blatnjavom putu i razmišljao kako više ne može ići svaki dan na misu. Obazre se i vidi mladića kako hoda iza njega i nosi buket crvenih svježih ruža. Upita ga što to radi? Reče mu mladić: „Ja sam tvoj anđeo čuvar i svaki dan kad ideš u crkvu na misu iza tebe skupljam ruže. Iza svakog tvoga koraka izrasta po jedna ruža. Njima će biti okićen tvoj put u vječnost. Nemoj odustajati od svete mise i onda kad ti je teško po blatu, snijegu i vjetru. Nagrada te čeka.“ I anđeo otiđe.

kutak za molitvu

LITANIJE ZA BRAČNE DRUGOVE

Bože Oče, koji si svetu ženidbu u raju zemaljskom osnovao, smiluj nam se.

Bože Sine, koji si brak na dostojanstvo sakramenta podigao, smiluj nam se.

Bože Duše Sveti, koji svetu ženidbu posvećuješ i u svojoj milosti održavaš, smiluj nam se.

Sveta Marijo, preljubezna Majko svih bračnih drugova, moli za nas.

Sveti Rafaele, čuvaru bračnih drugova, moli za nas.

Sveti Josipe, moćni zagovorniče bračnih drugova, moli za nas.

Sveti Joakime, sveti prijatelju bračnih drugova, moli za nas.

Sveti Abrahame, primjeru bračne pravednosti, moli za nas.

Sveti Jobe, uzore bračne strpljivosti, moli za nas.

Sveti Tobija, uzore bračne bogobožnosti, moli za nas.

Svet Zaharija, uzore bračne pobožnosti, moli za nas.

Sveta Suzana, uzore bračne vjernosti, moli za nas.

Sveta Ano, moćna zagovornice bračnih drugova, moli za nas.

Sveta Elizabeto, ljubezna prijateljice bračnih drugova, moli za nas.

Svi sveci i svete Božje, molite za nas.

Milostiv budi, oprosti im Gospodine.

Od svakoga zla, oslobodi ih Gospodine.

Od svakoga grijeha, oslobodi ih Gospodine.

Od nesretnog braka, oslobodi ih Gospodine.

Od nedostojnog primanja sakramenata, oslobodi ih Gospodine.

Od nekršćanske ljubomore i riječi neprijateljstva, oslobodi ih Gospodine.

Od nečistoće i svake bračne nevjere, oslobodi ih Gospodine.

Od preljuba i svakog razuzdanog življenja, oslobodi ih Gospodine.

Od nesretne i vječne smrti, oslobodi ih Gospodine.

Isuse, Sine Božji, Tebe molimo usliši nas.

Koji si svetu ženidbu u Kani Galilejskoj prvim čudom počastio,
Tebe molimo usliši nas.

Koji svetu ženidbu potrebnim milostima obdaruješ,
Tebe molimo usliši nas.

Da ženik i nevjesta dostojno stupaju u svetu ženidbu,
Tebe molimo usliši nas.

Da svoje dužnosti po Tvojoj svetoj Volji vjerno ispunjavaju,
Tebe molimo usliši nas.

Da u braku složno i kršćanski žive, Tebe molimo usliši nas.

Da jedno drugo opominju na dobro, Tebe molimo usliši nas.

Da slabosti uzajamno strpljivo podnose, Tebe molimo usliši nas.

Da djecu brižno odgajaju za Božje kraljevstvo, Tebe molimo usliši nas.

Da se za svoju kuću u Božjem strahu brinu, Tebe molimo usliši nas.

Da u Tvojoj svetoj službi do kraja života ustraju, Tebe molimo usliši nas.

Da poslije ovog života prispiju na nebesku gozbu, Tebe molimo usliši nas.

„Europu će spasiti sakrament ženidbe“ (bl. biskup Slomšek)

Autor ovih litanija je bl. Anton Martin Slomšek, nekadašnji mariborski (lavantinski) biskup koji je umro na glasu svetosti 1862. godine, a blaženim ga je proglasio Ivan Pavao II. 19. rujna 1999. godine. Litanije su se u njegovoj biskupiji molile kod samog obreda sklapanja ženidbe. Molimo ih i mi danas.

Somborski župnik Ferenc Wagner (od 1807. do 1828. godine)

Piše: Stjepan Beretić

Spomenik pokraj župnoga doma

Na uspomenu, da je 1807. godine u Somboru boravio kralj Franjo, kao i na spomen kad je 1814. godine somborskim katolicima darovao cijelu zgradu nekadašnjeg franjevačkog samostana, i u čast kralju, gradski vijećnik János Esztergamy dao je 1820. godine o svom trošku, na uglu pokraj nekadašnjeg samostana, podići vitku piramidu od crvenog mramora. Oko spomenika su podignuti mramorni stupovi povezani lancima. Piramide više nema, ali su ostali stupovi s lancima, pa to mjesto Somborci i danas zovu „u lancima“. Na vrhu spomenika se nalazio dvo-glavi austrijski orao.

Devedesetih godina 19. stoljeća gimnazijalci zadojeni duhom mađarskog milenija su uz pomoć bravarskih šegrta skinuli orla i bacili ga u Franzov (Veliki bački) kanal. Nešto kasnije nestala je i mramorna piramida sa slikom kralja Franje i svečanim stihovima s prednje i sa stražnje strane (Muhi, 145-146). Tako su neki Somborci pokušavali izbrisati neka vremena svoje povijesti.

Ferenc Wagner je bio ugledni svećenik Kalačko-bačke nadbiskupije. Nije čudo, što je 1829. godine imenovan župnikom prvostolne župe Uznesenja Marijina u Kalači, te je na toj dužnosti ostao do 1833. godine. Od 1834. do 1837. je obnašao dužnost arhiđakona Prvostolnog kaptola u Kalači (Lakatos 35). 1838. je ponovno uaprijeđen. Postao je prepozit svetoga Pavla od Bača ili mali prepozit Kalačkoga kaptola (Lakatos 32). Od 1841. do 1843. godine bio je kanonik lektor u Kalačkom prvostolnom kaptolu (Lakatos 24). Od 1843. do 1847. Ferenc Wagner je veliki prepozit Kalačkog prvostolnog kaptola (Lakatos 23).

Neka nova vjera

Za Wagnerova župnikovanja pojavila se jedna čudna sljedba u okolnim selima, ali su se njezini sljedbenici našli i u Somboru. U predvečerje Velike Gospe, 14. kolovoza 1819. godine u 18 sati došla je procesija žena, djevojaka i nešto malo muževa. Bilo ih je do dvije tisuće. Na čelu procesije nosili su sliku svete Ane. Došli su s upaljenim svijet-

* 12. veljače 1768. u Firenci, † 2. ožujka 1835. u Beču.
Bio je posljednji car Svetoga rimskog carstva.

ćama, raspelom i crkvenim barjaticima. Tražili su da se iz županijske tamnice pusti na slobodu njihov predvodnik. Izvjesni 26-godišnji krznar Mihály Frankovics iz Kupusine, koga je narod prozvao imenom Szent Miska (Sveti Miško), proglasio se za sina svete Ane, te je osnovao stanovitu sektu opasanih. Njegove su pristalice nosile pojas, sličan onome koji nose franjevci. Oblačio se kao pustinjač, a uvijek je nosio pojas, koji su primali i njegovi sljedbenici. Svima, koji su išli za njim obećavao je oproštenje svih grijeha. Franković je iz-

mislio tajanstvene obrede, a „liječio“ je i bolesnike moleći nad njima ali i tako što ih je pomazivao pljuvačkom i blagoslovljenom vodom. Narod se hrpimice okupljao oko njega. Njegova je sugestija okupljala na stotine pristalica iz ponekad udaljenih krajeva. Uzeti, slijepi, nijemi, ljudi s čirevima su navaljivali na njega kao u procesijama, da ih on liječi. Tješio ih je i pomazivao ih pljuvačkom. Sjedište mu je bilo u Kolutu, gdje je uhićen u noći između 11. i 12. travnja 1819. godine. Za pritvor mu je određen Sombor. Nedugo poslije neuspješnog oslobođanja, Franković je osuđen na dvije godine zatvora, ali tako da dva puta u tjednu mora živjeti samo o kruhu i vodi. Neki ljudi iz njegove sljedbe su također udareni kaznama: neki zatvorom, neki bičevanjem, batina-
njem. Nakon što je izdržao kaznu, Franković je otišao u Požun (Bratislavu), gdje je stupio u red pijarista, te je u tamošnjem samostanu ostao do smrti kao brat vratar. Njegova je popularnost nevjerojatno rasla. O Frankoviću se dosta pisalo: Muhi, J. (1944) Egy bacsikai szentember. *Kalangya*, br. 2, str. 76; Frankovics, M. (2001) A koluti remetec. *Hid*, br. 3, str. 76; Gobby, F. G. (1976) Szent bolond. u: Pastyik László (ur.) *Összegyűjtött esszék, tanulmányok, Ujvidek*: Forum Könyvkiadó, III, str. 683.

Nova crkva

Za Wagnerovog vremena, 1826. godine se u Somboru rodila ideja da se podigne nova crkva. Posljednje godine Wagnerovoga župnikovanja, 1828. godine je osnovan odbor za gradnju crkve, u čiji su sastav ušli: Ignacije Fratrić, Ivan Ambrozović, Mihály Bereczky i Albert Hauke. To su bili prvi koraci za gradnju današnje karmelićanske crkve. Već naredne, 1829. godine, župnika Ferenc Wagnera vidimo na čelu župe prvostolne crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije u Kalači.

Jesu li su zavjeti „trgovanje“ s Bogom?

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Često se susrećem s osobama koje kažu da su nešto obećale Bogu ili se zavjetovale. Čini mi se taj način odnosa prema Bogu kao neka „trgovina“. Što su zapravo zavjeti, a što obećanja?

Zahvalna čitateljica

U ljudskoj naravi je neprestana težnja za nekakvom sigurnošću. Želimo se osjećati sigurni u ovozemaljskom životu za mnoge stvari. Nije čudo što se onda osobito tjeskobno brinemo za svoju vječnost. Razumljivo je da se svim sredstvima želimo osigurati da tu vječnost i postignemo. Bog zna kakvog je čovjeka stvorio i točno zna da je to u razini naše ljudske naravi nekako razumljivo. I u religijskom smislu smo naslijedili jedan način odnosa prema Bogu koji se zove Savez. I Biblija je Knjiga saveza, pa je dijelimo na Stari i Novi savez (zavjet). Tako se i Bog objavio kao „partner saveza“ i sklopio sa svojim narodom savez: Ja ću biti tvoj Bog, a ti ćeš biti moj narod. Ako budeš obdržavao sve zapovijedi što ti ih dajem... U Isusu Kristu, taj Savez je sklopljen u njegovoj Krvi i naravi Bogočovjeka, koji je jedna osoba, a dvije naravi – Bog i čovjek. To je savršen i novi Savez. U tom novom Savezu, nije toliko naglašavana naša tzv. aktivnost, kao što su žrtve paljenice, pričesnice i mnoga druga djela, nego je temeljni stav Kristova vjernika slobodno prihvaćanje milosne ponude vjere i djela koja činimo iz ljubavi prema Bogu, a nošena su snagom Duha Svetoga. Dakle, Novi zavjet poznaje mentalitet „ugovora“, ali je uvijek u potpunoj slobodi i predanju našega „ja“ Bogu po Duhu Svetom. Međutim, u praksi Crkve od samih početaka postoji štovanje Boga zavjetom. Zapamtite, zavjet je dakle ponajprije čin *štovanja Boga*. Bog želi naše predanje Njegovoj volji, ali želi to u slobodi i ljubavi. Stoga su zavjeti promišljena i slobodno dana obećanja, o mogućem većem dobru koje se ispunjava i krepošću vjere. Zavjet može učiniti samo osoba sa zdravim razumom i slobodom. Samim tim isključena je valjanost svakog zavjeta koji je učinjen iz

straha, prisile ili čak zle namjere. Vama i čitateljima za informaciju, knjiga Zakonika kanonskog prava razlikuje u Kan. 1192. – 1. Zavjet je *javan* ako ga u ime Crkve prima zakoniti poglavar; inače je *privatan*. 2. *Svečan* je ako ga takvim priznaje Crkva; inače je *jednostavan*. 3. *Osoban* je onaj kojim se obećava djelo zavjetovanja, *stvaran* je onaj kojim se obećava neka stvar; *mješovit*, ako je osobne i stvarne naravi. Ne bih htio ulaziti u detaljnu analizu pravnih normi, nego se držati više Vašega pitanja. Kao prvo bih istaknuo duh pravoga štovanja Boga. Mi u Boga vjerujemo i Bogu vjerujemo snagom milosti po kojoj je Bog dostojan našeg povjerenja kao takav. To znači – ja Bogu vjerujem zato što je On Bog koji ne može prevariti niti prevaren biti. Vjerujem Bogu zato što se objavio kao dobri Otac, koji zna što je nama potrebno i prije nego ga zamolimo. Dakle, pravo štovanje vjerom je oslanjanje na njegovu Providnost, jer je On Bog dostojan svakog povjerenja. Ufam se u njega i njegovu Providnost, jer je Bog Ljubav i darovao je za moje spasenje svoga Sina, Isusa Krista. S druge strane, prava pobožnost i bogoštovlje

ustrajnost jakom motivacijom samoga sebe. Na taj način, vršeći zavjet, ja ne trgujem. Ja se motiviram za vjerno predanje i vršenje volje Božje. Imate pravo, nekada nas posebna nakana ili potreba ponuka da učinimo zavjet koji zvuči „pogodbeno“. „Ja ću učiniti ovo, ako ćeš Ti...“ Taj bi oblik već bio trgovački. S Bogom se ne može trgovati. Daleko je zdraviji mentalitet duha: „Ja ću moliti na tu i tu nakanu, ali ću učiniti da moja molitva bude jača, ustrajnija, vjernija tim i tim zavjetom...“ Takav stav je ispravan i odgojan. Preporuka je u duhovnom životu da se zavjeti ne čine olako. Najbolji način je posavjetovati se sa svojim duhovnikom i od njega zatražiti pristanak za polaganje zavjeta. Kanonsko pravo i predviđa da duhovnik, odnosno župnik, može od zavjeta i osloboditi ili ga zamijeniti. Nije dobro ako to činimo sami, a najnevjerničkije bi zvučalo ako bismo se prema Bogu postavili kao ravnopravni partneri, pa razmišljali: „Ti nisi to, ja neću ovo...“ Dakle, ako se nije ispunilo očekivanje, ne smijemo prestati činiti dobro što smo obećali zavjetom. Pazimo, zavjet koji je vezan na vrijeme, tim vremenom i prestaje. Još nešto, ni-

Sadržaj zavjeta uvijek mora biti vjerski ispravan i ono što nam ne škodi. Kada se zavjet ne može ispuniti radi vremena ili bolesti, on nas i ne obvezuje. Za pravu kršćansku duhovnost, zavjet nije trgovanje, on je bogoštovlje, ali se nikada ne polaže i ne čini lakovjerno, lakomisleno, nego u dubokoj vjerskoj sabranosti, ozbiljnosti i uz savjet duhovnika.

odgovor su na takvu vjeru i oslanjanje na Boga. Sada dolazimo do ovoga: čemu zavjet ili obećanje? Poznajući svoju krhku, lomnu i slabu ljudsku narav, želim se nekako „prisiliti“ kako bih ostao vjeran, stabilan, odan. Za nas ljude, te mjere vlastite „samokontrole“ poticaja potrebna je nekakva dodatna motivacija. Privatni zavjet upravo se zato obećava Bogu – pazite, on obvezuje – da bih potaknuo na vjernost i

kada ne možemo učiniti zavjet u tuđe ime. Sadržaj zavjeta uvijek mora biti vjerski ispravan i ono što nam ne škodi. Kada se zavjet ne može ispuniti radi vremena ili bolesti, on nas i ne obvezuje. Zaključno, za pravu kršćansku duhovnost, zavjet nije trgovanje, on je bogoštovlje, ali se nikada ne polaže i ne čini lakovjerno, lakomisleno, nego u dubokoj vjerskoj sabranosti, ozbiljnosti i uz savjet duhovnika.

U susret događanjima

BUNARIČKO PROŠTENJE 27. i 28. 08. 2011.

Trodnevnica,
svaku večer od 19 sati

srijeda, 24. 08.
– propovijed i krunica;
četvrtak, 25. 08.
– Božanski Časoslov;
petak, 26. 08.

– propovijed i pobožnost križnoga puta.

U subotu 27. 08. u 19,00 sati

– svečano bdijenje
Služba pokore, Sveta krunica, Služba svjetla, Procesija i Sveta misa
Cijelu noć je moguća tiha molitva u Svetištu.

Bdijenje će predvoditi nadbiskup, **mons. dr. Nikola Eterović**, generalni tajnik Biskupske sinode iz Vatikana i biskup subotički, **mons. dr. Ivan Péntzes**, katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** i rektor svećišta **mons. dr. Andrija Kopilović**.

U nedjelju 28. 08.

– u 7 sati dvojezična misa u kapeli koju će predvoditi oci franjevci
– u 8 sati biskupska misa na mađarskom jeziku koju će predvoditi zrenjaninski biskup **mons. dr. László Német** uz koncelebraciju subotičkog biskupa **mons. dr. Ivana Péntzesa** i svećenika Grada Subotice
– u 10 sati biskupska misa na hrvatskom jeziku koju će predvoditi nadbiskup **mons. dr. Nikola Eterović**, generalni tajnik Biskupske sinode iz Vatikana, uz koncelebraciju zrenjaninskog i subotičkog biskupa i svećenika Grada Subotice

– u 16,00 sati dvojezična sveta misa za bolesnike i spomen pokojnih bunaričkih hodočasnika. Misu organizira subotički Caritas.

Autobusna linija je osigurana od Katedrale do Bunarića i u subotu i u nedjelju.

Parkiralište za osobna vozila je prva njiva desno od ulaza na Bunarić. Ima dovoljno mjesta.

Msgr. dr. Andrija Kopilović
upravitelj Svetišta

Natječaj za najlipšu neobjavljenu pjesmu pisanu šokačkom ikavicom

U povodu manifestacije „Šokačko veče 2011“ Kulturno prosvjetna zajednica Hrvata „Šokadija“ iz Sonte objavljuje Književni natječaj „Za lipu rič 2011“.

Na natječaj se mogu prijaviti autori s neobjavljenim pjesmama, pisanim neknjiževnim dijalektom hrvatskog jezika, šokačkom ikavicom. Natječaj je otvoren do 28. listopada 2011. godine.

Pjesme u pisanoj formi dostaviti na adresu:

KPZH „Šokadija“, Vuka Karadžića 22, 25264 Sonta, s naznakom „Za natječaj“,

ili u elektroničkoj formi na e-mail **croc1@ecpwireless.net** ili **ivanandrasic@yahoo.com**

Autori na natječaj mogu poslati do 5 (pet) neobjavljenih pjesama. Prosudbeno povjerenstvo će izabrati i nagraditi pet pjesama, a najbolja će biti javno pročitana na „Šokačkoj večeri 2011“ u Sonti, 19. studenog ove godine. Za sve informacije nazovite na telefone broj: **025 793 218** ili **064 659 07 19**

Hrvatska Čitaonica

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici
Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

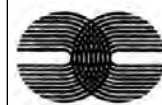
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

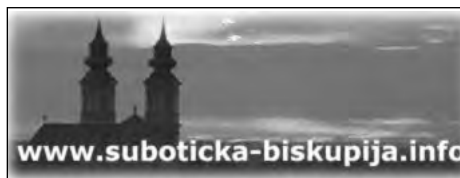
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Vedran Jegić, Hrvatska riječ

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer,
Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: **1650 din**

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

AUTO CAR VIDA KOVIĆ, Subotica, Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

Petica za pouzdanost

Sandero Ambiance 1.4
7777 €

ISPORUKA
ODMAH

SPECIJALNA
SAJAMSKA
AKCIJA

5 GODINA
GARANCIJE
ili 100 000 km*

- KLIMA UREDAJ
- ELEKTRO PAKET
- SVETLA ZA MAGLU
- RADIO CD MP3
- ABS

0% kamate i 0% troškova obrade za finansirani iznos do 3000 EUR samo uz Dacia finansiranje!
Kamatu i naknadu za obradu kredita umesto klijenta plaća Renault Nissan Srbija d.o.o. Period otplate od 13 do 36 meseci.

* Do ispunjenja jednog od dva uslova. Akcija traje od 01.03. do 30.04.2011. Slike je simbolična. Renault Nissan Srbija, Ombudsmanov put 58, 11070 Beograd.

DACIA

DIOPTRIA

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

CRKVO SLIKAR
DEKORATIVNI MOLERAJ

AMBROŠIĆ IVAN

Telefon: 025 25 658
Mobilni: 064 26 444 58

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE

I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE

DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

27 GODINA ISKUSTVA

40 IZOLOVANIH CRKVI

- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- Karadorđev put 2, SUBOTICA

Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU

www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOZITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

WiFi face

5GB mjesečno!

999 dinara

Najpovoljniji Internet paket

2048kbps simetrična brzina (i kod upload-a!)

- Besprijekorna i brza komunikacija sa videom i glasom ako koristite Skype, MSN Live, Yahoo Messenger ili neki drugi popularni IM klijent
- Lako i brzo postavljanje fotografija i videa na Vaš Facebook, Flickr, Picassa... nalog
- Više nego dovoljno megabajta za svakodnevno posjećivanje vaših omiljenih web stranica
- Velika brzina kod slanja e-maila

Subotica, Karadorđev put 2, 024 / 555-765, www.tippnet.rs

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

**U našoj Poliklinici možete obaviti
sljedeće specijalističke preglede:**

pregled madeža – dermoskopiju
dugotrajno uklanjanje dlaka – epilaciju
fotopomlađivanje kože
liječenje akni i kozmetičke tretmane aknozne kože
kemijski piling
uklanjanje bradavica, mekih fibroma
i drugih kožnih promjena tekućim dušikom,
eketrokirurški, ugljikodioksidnim laserom
ispitivanje sluha
Ultrazvučni pregled: vrata, štitnjače, dojke, gornjeg i donjeg
abdomena, testisa, kukova kod djece
Kolor depler krvnih žila vrata
Dvadesetčetverosatni holter srca i krvnog tlaka
Alergo test
Liječenje bolnih stanja mekim laserom
Liječenje bola intramuskularnom stimulacijom
i drugih stanja tradicionalnom kineskom akupunkturoom

**Svi pregledi se zakazuju telefonom: 024/ 520 - 698
Zahvaljujemo Vam na ukazanom povjerenju!**

Dermatovenerolog
Otorinolaringolog
Neurolog
Ginekolog
Pedijatar
Ortoped
Urolog
Kardiolog
Gastroenterolog
Endokrinolog
Reumatolog
Specijalist za
ultrazvuk
Akupunkturolog
Dječji neurolog
Dječji nefrolog
Psiholog

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZAVRŠNI RADOVI GRAĐEVINE

24000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

HR IZJASNI SE! **RABRO!**

POPIS STANOVNIŠTVA U SRBIJI
1.-15. LISTOPADA 2011.

NA POPISU STANOVNIŠTVA REĆI ĆU TKO SAM!

HRVAT(ICA) PO NACIONALNOSTI,
HRVATSKI JE MATERINSKI JEZIK,
KATOLIK PO VJEROISPOVIJESTI.

RAZLOGA ZA STRAH VIŠE NEMA.
S NADOM GLEDAMO U BUDUĆNOST!